

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A megoldás.

Budapest, június 10.

(v.) A mai nap meghozta a várva várt megoldást. Magyarország közvéleménye teljes megnyugvással fogadhatja azt, noha közelebbi részleteit egyelőre elvonja a nyilvánosság elől az ilyen kényes kérdéseknél kétszeresen ajánlatos diskreció. Nem fogunk győzőről és legyőzöttről beszélni, habár az a mértéklenül heves küzdelem, amely a megoldást megelőzte, igazán jogot adna az ilyen osztályozásra. De örömmel és önérzetesen hangsúlyozunk egyet: *a magyar álláspont teljes mértékben érvényesült.*

A harc a színpalak mögött zajlott le, a közönség tehát nem láthatta egyes peripetiáit. De hogy mennyire izzó volt a tusa, azt olykor elárulta egy-egy szenvedélyesebb összecsapásnak a nyilvánosságba ki-kiható zöreje. A Széll-kabinetet iszonyu ostrom alá fogták Ausztriában. Nem csupán az osztrák kormány állott szemben vele, hanem meg kellett küzdenie a szétrebbent parlamentnek e kérdésben harmonikusan egybeforrott akarásával, Ausztria közvéleményével, sőt magának az osztrák társadalomnak a politikai szervezetre gyakorolt hallatlan nyomásával. A Thun-kabinet, bármennyire roszkatag egyebekben a struktúrája s bármennyire a fejére nőtt az ausztriai nemzetiségek bonyodalmanak végzetes káosza, a kiegyezés kérdésében igazán egész Ausztriát képviselte, annak egész hajthatatlan önzésével és minden kapzsiságával, mely az eszközök megválogatása nélkül feltétlen kielégülést követelt. Hát ez volt az ellenfél. S ezzel az ellenfél állott szemben Széll Kálmán, hogy kivívja a magyar nemzetnek jogait és érdekeit.

Volt egy pillanat e tusának során, ami-

kor Széll Kálmán közel állott a lemondás szándékához. Tágitani se nem akart, se nem tudott. Cselekvési szabadságán ketős fék volt: a meggyőződés, amely belevitte a paktumba, és az államférfiúi önérzettel szövetkező hazafias lelkiismeret. Mikor e lapok hasábjain megjelent a vészír, hogy Széll Kálmán, úgy lehet, már nemsokára befejezettek fogja látni kormányzati misszióját, akkor hallatlan nyomással azt követelték tőle, hogy szegje meg a paktumot, ejtse csorbát önérzetén és tagadja meg lelkiismeretét. Ezzel szemben teljes határozottsággal kabinetének visszalépését állította oda ellensúlyul Széll Kálmán. Nem taktikázott és nem tévovázott. Megtette azt, amit nemzete bizalommal várt tőle: inkább volt kész magamagát feladni, semhogy akár miatta, akár általa szenvedjenek csorbát az országnak igazi és anyagi létfontelei.

Egy másik percében a küzdelemnek az alternatív kormányválság végzetes jegyében állott a helyzet. A magyar parlamentben jelentette ki a miniszterelnök, hogy Ausztria nehézségeket támaszt a viszonyosság megadása körül, s hogy e válságban talán vagy a magyar kormánynak, vagy gróf Thun Ferencnek kell majd áldozatul esnie. E kijelentés mögött még mindig eléggé kritikus helyzet lappangott. Nyilván ez volt az értelme: vagy sikerül Ausztriában olyan kormányt alakítani, amely a Bánffy és Badeni közt megállapított alapon elvállalja a viszonyosságot, s ez esetben megy Thun, — vagy pedig megmarad Thun, mivel e feladatra vállalkozó kormány Ausztriában nem akad, s ez esetben megy Széll Kálmán. Ime a küzdelemnek ebben a fázisában is Magyarország jogainak s érdekeinek épsége, közéletünknek alig helyreállott összhangja és parlamentünk

békéje volt az, ami magyar részről kockán forgott.

Micsoda drámai küzdelem lehetett az, amely a szigoruan megőrzött titok ellenére is ilyen izzó momentumokat dobott a nyilvánosság elé! A veszedelmek egész özöne zugott körülöttünk. Fel volt állítva a máglya, amelyen nemzetünknek minden értékes java el volt égetendő, ha ebben a birkózásban a Széll Kálmán által képviselt magyar álláspontnak jut osztályrészül a leveretés. Bizony jó volt a magyar közvélemény elől elvonni e harcnak látványát. Akár kiméletből tette ezt Széll Kálmán, akár mert bizott magában: csakis így érthette el, hogy fel nem zudult a közvélemény, hogy forró izgalom nem szőltotta szenvedélyes tüntetésre a magyar nemzetet, s hogy hazánk meg tudta őrizni azt a komoly méltóságot, amely nagy erkölcsi súlyllyal esett a latba azon a magas helyen, ahol a döntésnek hatalma s ez esetben keserves kötelessége honolt.

S most ime igaz örömmel köszönhetjük az elért eredményt s üdvözölhetjük Széll Kálmánt azért a nagy sikerért, amelyet államférfiúi ügyessége és hazafias kitartása nekünk kivivott.

Igenis, sikerről számolhatunk be, nemzetünk ügyének nagy és becses sikeréről.

Mi volt az osztrák akciónak tartalma és célja? Ha a kiindulópontot nézzük, a bankparitásról volt eleinte szó. Az osztrákok ide intézték az első támadást, de nem csupán itt akartak győzni, hanem egy számítottak, hogy ha sikerül ezen a ponton kikezdeniök a kiegyezést, akkor folytatják majd az ostromot s eljutnak oda, ahová tendált az ő egész hadjáratuk: a lejáratí határidők egyiségének szétresztéséhez. A bankparitás nem volt ürügy, hanem ennél több: első stáció

TÁRCA.

Egy szál virág.

— A Dreyfus Lucie asztalkáján. —

Írta: *Ábrányi Emil.*

Egy szál virág. De mily szép! Kész csoda. S nem tudja senki: hogy került oda?

Nem is hozták, csak úgy hullott elébe, Két magzatkáját ringató ölébe.

Küldtek virágot százat, ezeret, Ám ennél szebb nincs és nem is lehet.

Ilyet nem adhat herceg, sem király. Formája, színe: földöntúli báj.

Remek virág. Egy része hófehér, A másik része: mint a tiszta vér.

Főlséges illat árad ki belőle. Ha Lucje látja, elkezd sírni tőle.

Sír. És sírása csupa gyönyörűség — Mert azt irták föl e virágra: Hűség!

Mert dal zsong folyvást e virág körül, Mint egy hozsanna, halkan, messziről.

A sors virághoz durván mostoha. Korán hervad mind. Ez az egy soha!

A hány könnyet sír Lucie-ért a szem: Megy vándor-útra titkon, nesztelen.

Mind összegyül s mind e virágra hull: Szent éjszakákon áldott harmatúl.

Falánk idő trónt, márványt összerág. Neked nem árthat édes, szép virág!

Te megmaradsz, te finom, gyöngé, drága — Hü Lucie asszony egy szál kis virága!

Egy nap Klájn úr életéből.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Nógrádi László.*

Csendes reggeli nyugalomba van merülve a táj. Még alig kezd oszladozni a palócok nagy folyója, az Ipoly fölött ezüstösen, pántlikaszzerűen messze lebegő ködfátyol, de már oszladozik. A szél belekapaszkodik egy-egy fodrába s erősen meglódtíva huzza-vonja a Rarös sziklás ormán ide-oda, meg erre, meg a tulsó oldalra. Mintha egy óriási pók hálózza volna be a hegytetőket. A hegyoldalokról, a titkos sűrűk rejtekeiből falevéllal gazdagon megrakva, csörögve siet le az iszapos ár, jeléül annak, hogy a hegyek között erős éjjeli zápor lehetett. A fák koronáján, a himbálózó szálás fűvön ott ragyog még egy-egy nagy könnyesepp, de hosszú csillogó csikot hagyva hull le, mihelyt megrzeszenti házikóját a szellő. Az Ipoly vize sárgás színű, egészen színlúgtig van a meder, nagy hullámokat hányva hőmpolygog tova.

Hallgat minden; gerle se turbékol, pacsirta

se dalol, csak a bibie jajdul meg olykor, talán a vihártól elpaskolt fészket keresi.

A ráhói pusztai koremsa körül sines élet. A hegyoldalnak nekikönyöklöve ül s két ablakával békésen néz az országutra, a völgybe le a fűzfák között haragosan hőmpolygó Ipolyra. Az ajtaja nyitva van s valaki ül a küszöbön. Mozdulatlanul bámul be a völgybe s csak akkor rántja meg fejét, mikor egy-egy bibie jajintása csap fel a nedves rétről.

A szél alig lehel a cégérnek kiakasztott száraz ág között; az országút szélén csöndesen állnak a topolyafák, az Ipoly fölött átvezető nagy köhid közepén nyugodt méltósággal áll a szent kőszobra, kezeit kiterjesztve tartja a víz fölét, fején egy madár ül.

— Klájn ur, hallatszík a küszöb mögül, Klájn ur.

Klájn ur csöndesen megfordítja fejét, de hirtelen visszakapja megint, mert bibie-jajintás hallatszík a rét felől. Egy sereg madár libeg föl s le a nedves csillogó rét fölött, fehér hasuk meg-meg villan. Levágódnak a sás közé, meg fel csapnak magasán. Olyan, mintha papiriapokat forgatna a szél.

— Hamar, Klájn ur, sürgetőzik a hang s ki is lép a küszöbön Klájn ur elé egy tőporódott asszonyka. Ránécs kezében üres üveget tart, a hanyagul megkötött fejébe alól hajesomók fityegnek ki, a kötője fel van fogva.

— Csak hamar, mondja, itt van két tojás, egy kis italt mérjen. Klájn ur csöndesen emeli föl fejét, lágy, selymes tekintete odasimul a tőporódott anyókára, lassan, mintha sugná, mondja:

— Itál, megint itál, nézzen kelmed oda, a völgybe, oztán nem kívánja az italt.

A völgyben pedig már szakadozik felfelé a köd, a finom pára, mit a virág, a fű, a rög lehel ki, foszlányokba oszolva lebeg a mező fölött. Imitt-amott megszakad, egészen, hogy látni lehet a virágos rét egy darabját, néhol csak a zsom-

volt. Nekik az kellett, hogy felbomoljon a paktum. Ha kihull belőle a bankparitás, akkor már csonkává lett a kompromisszum, szerkezete nem ép többé, s jól forgatott szerkezettel ki lehet belőle dönteni egyebeket is. Hát mindjárt az első csatát mi nyertük meg. *A bankparitás vívmánya a miénk maradt; még pedig akként, hogy feltétlenül és haladéknélkül lépünk élvezetébe.* Nem fogott Széll Kálmán semmiféle nyomás, semmiféle erőszak. Az ischli klauzulának elejtéséért nem járt Ausztriának semmi viszontszolgálat, s mivel ilyen címen követelték Thuné a bankparitás elejtését, csak annál szivósabb ellentállást találtak Széll Kálmán részéről, aki tudatában volt annak, hogy midőn megvédi ezen a ponton a magyar érdeket, sikrá száll egyúttal az ország jogáért is. Az érdekek szempontja azt követelte, hogy a közös banknak a mi részünkről adott szabadság fejében megkapjuk valahára azt a gazdasági szolgáltatást, amelyet csupán a paritás szervezete által lehet számunkra biztosítani. De ennél talán még fontosabb volt a jogi szempont. Az ischli klauzula elejtéséért ellenértéket akartak rajtunk behajtani? Ez a klauzula a magyar közjogot támadta meg, a Deák Ferenc alapvető törvényéből akarta kicsempészni a nemzetnek azt a lényeges jogát, hogy időről-időre önmagától felszabadul a közös vámterületben való lekötöttségünk s ekként automatikus uton vissza-visszaszáll a nemzetre a gazdasági berendezkedés dolgában a minden kötelektől kioldott teljes cselekvési szabadság. Az ischli klauzula elejtése Magyarország megsértett jogrendjének restaurálását jelentette. A bankparitás feladásával tehát Magyarország tributumot fizetett volna a maga jogrendjének sértetlen fenntartásáért. Széll Kálmán megmentette az országot ettől a szégyentől és szerencsétlenségtől. A bankparitás ki van küzdve, haladéktalan élvezete biztosítva van a nemzet számára, s az ischli klauzula elejtéséért Ausztria nem kapja meg a kívánt viszontszolgáltatást.

S nyert ügyünk van a másik ponton is: a lejárati határidők egységének szétrepesztése sem sikerült. Maguk a határidők módosultak ugyan, *de valamennyien egyformán módosultak, s tehát egyazon napra esik össze mindannyiuk-*

nak lejárata. A magyar érdek szempontjából mi volt itt a döntő momentum? Az, hogy amikor lejár a vámközösség, ugyanakkor járjanak le a nemzetközi kereskedelmi szerződések is. Mert gazdasági érdekeinket csakis akkor védelmezhetjük meg hathatósan, ha ugyanabban az időben szerződünk a vámkülfölddel, amelyben megújításra vár az osztrák szomszédal való gazdasági kapcsolat is. A határidőknek ilyen egysége nélkül ki vagyunk szolgáltatva Ausztriának. Ha benne vagyunk a vámközösségben, amikor a külföldi szerződések kötése áll napjrenden, nem rendelkezünk fejjel Ausztriának nagyobb gazdasági fajsúly ellenében; lekötöttségünk ez esetben hatálytalan teszi erőfeszítéseinket és sikertelenségre kárhóztat minden törekvést, mely hazánknak a nemzetközi forgalomban való méltányos részvételére irányul. Ugyanílyen bánáság van rajtunk, ha olyan időben jár le a vámközösség, amikor még érvényben vannak a nemzetközi szerződések. Ez utóbbiak olyan vámpolitikát képviselnek a monarchiára, amelynek megváltoztatása a lejárati előtt kivonja magát a mi rendelkezéseink foganatja alól; hiába akarnánk az Ausztriával szemben felszabaduló magyar érdekek istápot adni, kezünk meg van kötve, mert a vámkülfölddel szemben még fennáll a lekötöttségünk. Teljes cselekvési szabadságra csak egy módon tehet szert Magyarország: ha Ausztriával szemben *ugyanakkor* szűnik meg a lekötöttsége, amikor a vámkülfölddel szemben. Csakis ebben az esetben helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogy felállítjuk a vámsorompókat, ha Ausztria nem járul hozzá olyan nemzetközi szerződésekhez, amelyek reánk nézve is előnyösek. S csakis ebben az esetben képviselhetjük azt a felfogást, hogy nem szerződünk harmadik államokkal mindaddig, amíg Ausztria nem concedál nekünk olyan vámszövetséget, a mely igazságos elbánásban részesíti Magyarországot gazdasági érdekeit. Az egész vonalon beáll cselekvési szabadság nélkül gyarmata és székmanya maradna Magyarország Ausztriának. Nem az volt itt a lényeg, 1903-ig, avagy más időpontig terjedjen-e a vámközösség, hanem az, *hogy biztosítsák az ország számára a vámközösségnek s a nemzetközi szerződéseknek egyazon időben való lejárata.*

Ha ki akarunk szabadítani egy rabot, arról kell gondoskodnunk, hogy amikor megnyílik *börtönének ajtaja*, ugyanakkor nyitva legyen a *fogház kapuja* is. Hiába bocsátjuk ki a cellából, ha a fogházat nem hagyhatjuk el; s hiába van tárva a fogház kapuja, amíg a börtönajtó meg nem nyílt. Eddig az volt Magyarország sorsa, hogy hol a vámközösség börtönajtóját nyitották meg neki, hol a nemzetközi szerződések fogházkapuját. *De egyszerre a kettőt sohasem.* Most biztosítva van a nemzet számára az, hogy mind a kettő egyszerre fog megnyílni. Ez az, amit az osztrák kormány mindenáron meg akart akadályozni. A vámközösségnek 1903-ban való lejárata csupán azért kifogásolta az ischli klauzula elejtésének ürügyén, mivel ugyanakkor járnak le a nemzetközi szerződések. Széll Kálmán pedig azzal biztosította a magyar ügy sikerét, hogy a lejárati határidőket némileg kitolta ugyan, de *egységüket fenntartotta.* Valamivel későbbben szűnik meg Magyarország lekötöttsége, *de egyszerre* szűnik meg minden irányban.

Hát itt is a miénk a siker. Előre tudjuk azt az időpontot, amikor Ausztriával s a külfölddel szemben egyszerre éled fel cselekvőképességünknek teljes mértéke. Az osztrákok eltolási manővere kudarcot vallott. Kárba vesztett minden furfangjuk, minden agyarkodásuk és minden erőszakuk. Amire pályáztak, azt nem tudják elérni. Akciónk szabadsága biztosítva van az egész vonalon, s egyedül rajtunk áll immár, hogy gondos és szorgos munkával hathatósan készítsük elő jogainknak és érdekeinknek érvényesülését.

Egyleőre csupán *est* a részét méltatjuk a megegyezésnek. Mire lepatant a titok zára az egészről, akkor ki fog majd derülni, hogy Széll Kálmán nemcsak megtartotta vívmányait, *de lényegesen szaporította is.* Jóra fordult tehát minden. Az ország jogai és érdekei teljes védelmet kaptak, sőt még újabb biztosítékok is. Széll Kálmán állása megszilárdult fölfelé, népszerűségének nimbuszát pedig újabb sugárzással gyarapítja az a fényes siker, amelyet ebben a küzdelemben kivívott. A kiegyezés válságát ő szüntette meg. Neki köszönhető, hogy a monarchia két államának meghasonlása nem öltött tartós jelleget, s hogy elmaradt a

bék hegye látszik, emitt a bokron csüng, mint egy odaszakadt fehér fátyol. Ezer meg ezer füst-oszlopocská száll fel töleszerűen kigyózáva sás közül, elkopja a szél s összekuszálja, meg elteríti vékony takarónak. Az ég alján lángvörös fénykévo csillog, onnan szakadatlanul ömlik a fényes aranyos sugár s lassan a fehér kőd halványan csillogó színűvé válik.

A ráhól kocsma két ablakát is kigyújtja a keő nap tüze s olyan, mintha valami ébredő óriás bálna a hegyoldalból a völgybe le.

Mintha a Klájn ur lelkébe is tüzet dobott volna az a ragyogó tüzláng, csillogó szemmel néz a völgybe le, honnan a megszakadt ködfátyol alól elő-előcsillan egy darab rét.

— Nézzen kelmed Perze néni oda, mondja az öreg asszonynak, nézzen oda, látja-e... valami kéz festi mind fényesebbre a kopasz hegyet, az erdőt, a mezőt... amott a hegy megett tűz ragyog, mintha egy falu, egy város, nem, nem, mintha az egész ég kigyuladt volna... rosszak az emberek.

S csakugyan merő tűz az égálja; egy-egy sziporka látszik, egy-egy hosszú vékony tüzfónal, amint kicsap a hegy mezől, mintha valaki szítaná, piszkálná ott tulnan.

Egy-egy szikra lepatant az égről a csupaszig hegyek tetőjére, olyan mint a csillagszállás, s ahol leszáll, fényes rózsá nyílik, egy csomó vér buggyan ki a holt sziklából.

— De Klájn ur, mondja Perze néni, adjon már, mi lölte Klájn ur?

— Mindjárt, mindjárt, szól suttogva, mindjárt, mondja még halkabban s szemét le sem veszi a ragyogó ég aljáról; ni, ni, kiált gyerekes örömmel, kigyul a föld, elpusztul az ember.

A nap kibukkan a hegy mögül s vakítóan szórja szertesét fényes sugarát, az ezer meg ezer hosszú lángnyelv, mint megannyi tüzes nyíl süvölt végig a levegőn le a hegyre, völgyre s egy pillanat alatt lángbaborulnak a hegyek, kigyulnak az erdők, drága gyögytől csillog a rét. Eltűnik a kőd s az Ipoly, mint egy lecsapott óriási tűzkard hasítja ketté a völgyet.

Szinte hallani a sustorgást is, a mint a sok, sok tüzes nyíl becsap a harmatos virágok közé, az illatos kelyhekbe, a vizgyöngytől rengő fűszálra, bokor, erdő harasztjára, — hallani is, szellő csap fel a völgyből, tiszta virágitallat hozva. A köszent ott a hid közepén, mint lángoló tűzoszlop áll, csak a fején ülő madár feketélik. Klájn ur bámulva néz, néz, az ajka mozog csak, mintha valakihez beszélne, a szellő beleszap arca s körülrögrágtja fehéredő szakállát.

Merőn néz, mintha várná, hogy mikor csap fel a völgy ragyogó tengeréhez, aztán kezébe temeti arcát.

— Klájn ur, Klájn ur, kiált haragosan Perze néni, sietős az uram dolga, sietős nagyon, a szegény ember nem helyélhet.

— Vagy ugy, kelmed az, ital kell? mondja Klájn ur és sóhajtra indul befelé, hogy italt adjon két tojásért, — két tojásért, mert a szegény ember nem helyélhet, ha meg dolgozik, ital kell. Neki a napkelés dolog kezdete, nyugta dolog vége és semmi más. Ki törődik a Klájn bajával.

A nehéz, vizes kőd elszállt s a mélység szürkés fátyola kezdett már szítalózni a völgy fölött, a harmatot lecsókolta a nap, a vihártól összekuszált nádas és partú fűzfabokrok szépen kiegyenesedtek. Merő sugárözön a mező, mindenfelé tüzes sugár árad, csak itt-ott szakad meg a fényes ragyogás, hol egy-egy hirtelen hegykiugrás, előre nyuló szikladarab vet sötét árnyat. A mező énekes hada is feltámadt, tücsökeirpelés, szeske-recesentés egybe vegyül a pacsrinta énekével s az erdő kiabáló, fűtyögő lakónak szavával.

A fehérő poros országoton is fel-felűnik egy-egy kocsí, gyöngy perlelő kerekedik nyomukba, melyet hirtelen oldalt csap a lengedező szellő.

Klájn ur az ajtóban áll s elmerülve nézi, két madár hogy fürdik a meleg porban. Két madár, ez egy pár. Vidáman csiripelnek, szárnyai-

ket belesapják a finom porba, meg-megcsipik egymást, meg csiripelnek, mintha beszélgetnének. Aztán felkerekednek s neki vágnak az erdőnek. Biztosan haza mennek, oda az erdőbe, a kis rejtett fészekbe, a hús árnyba, hol apró fiókáik csipogva várják őket.

— Ezek hazamennek, mormogja Klájn ur, haza s valami csendes szomorúság ül a Klájn ur arcára, szemé belemélyed a messzeségbe. Ugyan mit nézhet ott? Egy-egy madár hasítja át sietve a völgyet.

Szekererek érkeznek, a nehéz fuvarral meg-rakott kocsi döcögve fordulnak az állás alá. A lovak nagyokat futnak s a vizes válu felé nézegetnek. Porral vannak lepve.

— Adjon isten, mondják Bödi Pál s Lipták Felső Andris cihelőden a kocsin, adjon isten, de meleg van Klájn ur. Klájn ur nem siet elébök, nem mondja, forduljanak be egy kis friss italra a hűvös kocsmába, alig mozdítja a száját, alig is hallik, hogy fogadja a köszönéseket.

— Meleg van, mondja, bizony meleg.

— Régen fordultunk erre, mondja Bödi Pál, kérges tenyerével törülgetve a poros, izzadságos arcát, nagyon régen, mióta a vaskutyát a völgybe ültették, azóta nem igen akad fuvar.

— Hát biz igaz az, kelmed a Bödi Pál? elfelejt az ember, szól Klájn ur.

— Magam is ugyanást vagyok, szint' azt hinné az ember, hogy kizvelmed is más, öregedünk Klájn ur, mondja Lipták Felső Andris s lassan belép az ajtón.

— Hát itt még is csak jobb, hűvösebb, mint oda ki, vélekedik Bödi Pál. Egy kis italt, oztán megüynk tovább.

— De ni, hol van a Klájn asszony, mondja kis vártatva Lipták Felső Andris, hogy be so gyön?

Nehéz csend támad erre. Klájn ur az asztal végén ül. Az ablakra belopakodott napsugár ott táncol a falon valami kopott, elmosódott kép alatt, egy légy tompa zümmögéssel száll végig a szobán.

nagyhatalmi sulynak az a csökkenése is, amelylyel a most megoldott nehézségek fenyegtek. A trónnak szilárd támaszául s a magyar nemzet jogainak bátor és erős bajnokául bizonyult ismét Széll Kálmán. Fejedelmének elismerése és nemzetének őszinte halála lesz az ő méltó jutalma.

BELFÖLD.

A kiriai bíraskodás szentesítése. A kiriai bíraskodásról szóló törvény szentesítése megtörtént s a nagyfontosságú törvényt mint az 1899: XV. törvényeiket ma közli az *Országos Törvénytár.*

Az 1898. évi állami zárszámadások összeállításával kapcsolatos munkálatokat az állami számvivőszéknél már megkezdtek. A minisztériumok és különböző többi hatóságok már beküldötték az 1898. évi kezelés eredményeit feltüntető pénzkészletési és leltári kimutatásokat, amelyek alapján az állami számvivőszék egyelőre az egyes tárcák részletes zárszámadásait készíti el. Az 1898. évi zárszámadások berendezése egyébiránt az eddigiektől több tekintetben eltérő lesz, mert ez a zárszámadás az első, amely már az új számviteli törvény határozmányai értelmében készül. Azonkívül az állami számvivőszéknek újabb a zárószámadások berendezését illetőleg lényeges és az eddigi berendezést több irányban módosító elvi megállapodások is jöttek létre, amelyeket szintén először alkalmaznak a gyakorlatban.

Az erdőhivatalok szervezése. Az 1898. évben alkotott erdőtörvény július elsején lép életbe és ugyanakkor kezdik meg működésüket a törvény végrehajtására hivatott állami erdőhivatalok is. Mint értesülünk, az erdőhivatalok szervezése végre már megtörtént és be is osztották már az új állami erdőhivatalok személyzetét, úgy hogy az új kinevezéseket a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közölni fogja. A szervezet szerint 43 állami erdőhivatal, 151 alárendelt magyar királyi járási erdőgondnokság fogja jövőre ellátni a községi erdők gondozását és a miniszter ez állások betöltésénél első sorban azokat az állami erdőtisztokat vette figyelembe, akik eddig is kezelték a községi erdőket, másodsorban pedig a vármegyei, járási és községi erdőtisztoknak a folyamodványait. Az összes erdészeti hivatalok személyzete, beleértve a minisztérium központi erdészeti osztályait is, összesen 269 erdőtisztból fog állani, de 24 állás egyelőre betöltetlen marad, mert csak később dől el az a kérdés, vajjon a

törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok erdei átmennek-e az állam kezelésébe. Egészben véve a hivatalos lap 8 erdőtanácsos, 30 erdőmester, 61 főerdész, 46 erdész és 43 erdészjelölt kinevezését fogja hozni, akik közül 136 az eddig is az állam által kezelt községi erdőknel voltak egy-egy fokkal kisebb fizetési osztályban alkalmazva, 49-on pedig a vármegyei, községi és járási erdőtisztek közül nevezettek ki. Ez újjászervezés kedvező változást idéz elő az állami erdőtisztek anyagi helyzetében is, amennyiben megszüntette a műszaki díjnoki intézményt is és olyan arányokat létesített a községi erdőtisztek létszámában a különböző fokozatok közt, amely megfelelő előmenetelre nyújt kilátást.

A válság vége.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 10.

A kiegyezés kérdésében felidézott válság szorencsésen elmúlt. Sikerült a két kormány között támadt differenciákat eloszlatni, még pedig olyan módon, amelyről a beavatottaknak az az egyhangy véleménye, hogy *Magyarországra nézve a lehető legteljesebb mértékben kielégítő.* A bonyodalmak, amelyek egészen az utolsó percig fenyegettek, nem következtek be és a *békés megegyezés immár teljesen befejezett dolog.*

A megoldás teljesen *Széll Kálmán kívánsága szerint* történt és mindazok a híresztelések, amelyek gróf *Goluchovskinak*, vagy bárki másnak közvetítő javaslatairól forgalomba kerültek, teljesen alap nélkül valók.

A megegyezés részleteiről nem szólhatunk még most annál a diszkrétionál fogva, amely a miniszterelnöknek a törvényhozás előtt teendő illetékes nyilatkozatáig kötelező. De annyit már most konstatalhatunk, hogy a létrejött megállapodásnak az egész gondolata, egész koncepciója *Széll Kálmántól* ered és semmiféle közvetítésnek nincs benne része.

A megegyezés *Széll Kálmán* és gróf *Thun* között tegnap jött létre, teljesen azon az alapon, amelyet a magyar miniszterelnök konstruált. Eről *Széll Kálmán* ő felségének már tegnap jelentést tett. Nyilván ennek következtében hívták Bécsbe a magyar reszortminisztereket. *Hegedüs Sándor*, *Lukács László* és *Darányi Ignác* ma reggel Bécsbe érkeztek, *Toepke Alfréd* államtitkár, *Kilényi Hugó*, *Popovich Sándor* miniszteri tanácsosokkal és *Ottlyk Iván*

osztálytanácsossal. Délelőtt tíz óraker az osztrák belügyminisztérium helyiségében közös tanácskozás volt, amelyben magyar részről *Széll, Hegedüs, Lukács* és *Darányi*, osztrák részről gróf *Thun*, báró *Dipauli* és dr. *Kaizl* vettek részt. Ezen a tanácskozáson szövegezték meg a két kormány megállapodásait.

A megegyezés.

Ennek a megállapodásnak a részleteit egyelőre nem hozhatjuk nyilvánosságra, de már most konstatalhatjuk a következőket:

A birodalmi tanács egybehívásának tervét elejtették és a kiegyezést, — a *Bánffy-Badeni-féle* megállapodások értelmében — Ausztriában a 14. §. után, Magyarországon pedig önálló rendelkezéssel léptetik életbe, és pedig valamennyi javaslatot egy törvényjavaslatba foglalva, azoknak a kivételével, amelyek mind a két államban kormányrendelettel léptethetők életbe.

Az ischli klauzula el van ejtve.

A *Széll-féle formulát*, amelynek értelmében a harmadik államokkal kötendő nemzetközi szerződések körül a külügyminiszter Magyarországon speciális felhatalmazása alapján jár el, bevették a megállapodásokba.

A megegyezésnek a kiegyezés érdemleges tartalmára vonatkozó részét mindaddi nem közölhetjük, míg a miniszterelnök illetékes formában nem nyilatkozik. Annyit azonban már most jelezhetünk, hogy a *bankparitás az eredeti megállapodások szerint való teljes mértékben életbelép*, még pedig a magyar parlamentben való letárgyalása után *haladéktalanul.*

Erre nézve a két kormány abban egyezett meg, hogy a bankhoz intézendő együttes jegyzékben notifikálják a köztük létrejött megállapodásokat és azt, hogy az új bankakta haladéktalanul életbelép. A bankakta tartalmára nézve úgy halljuk, hogy lejáratí ideje összhangzásban van a kiegyezésre nézve megszabott lejáratí határidőkkel.

A második érdemleges megállapodás a kiegyezés lényeges tartalmára nézve az, hogy a *vámközösség és a nemzetközi szerződések lejáratíának határideje egyéségesen maradjon szabályozva.*

Az osztrák kormány tudvalevőleg ezeknek a határidőknek a szétolását kívánta. Ezt a célját azonban nem érte el. A határidők csupán *kitolattak*, de *szét nem tolattak.* A magyar érdek nem az volt, hogy a határidő 1903-ig s ne azon

— Hát hol van? hol? szólal meg Klájn ur, mintha magának beszélne, elment, oda tettemük szembe, az erdő alá. Nincs messze, nincs nagyon.

— Baj, baj, mondják lassan, nagy baj Klájn ur. Az én asszonyom is meghalt, veti utána busan Bódi Pál, magam vagyok, kelmednek itt a nagy lánya.

Az éles tücsökéirpelés behallatszik a szobába, valahonnan a lóca alól a szögletből halkán felelet hallatszik rá, mely élesen hangzik. Bódi Pál az asztalra könyökölve néz az üvegekre, Lipták Felső Andris a pipájával vesződik, Klájn ur a falon függő kopott képre bámul, melyre a napsugár fel-felcsap táncolva.

— Szép lány, nagy lány, öröme lehet benne, mondja Bódi Pál.

— Jó segítség, szól Lipták Felső Andris, asszonyt pótol.

— Nincs itthon, a rokonoknál van, mondja Klájn ur s valami csendes bánat rezg a hangjában, ma ment el éppen...

A koszik nagynehezen kidőcögnek megint az állás alól, kis porfelhő száll fel utánok, mely el-elődi őket. Klájn ur az ajtóból nézi őket, míg el nem takarja egészen a völgykanyarulat. Maga van megint.

Ott marad még sokáig állva. A völgyből nehéz, szinte kábító illat száll fel, olykor-olykor suhint végig csak hűvösebb levegő, mely onnan kuszik ki az erdőnyílásból. A nap sugarai fűgőlegesen esnek a mezőre, lankadva hajolnak le a fűszálak, a meleg levegő kék köddel vonja be a hegyet, erdőt, mezőt. Egy madár se száll a tikasztó hőségben, a lomha szöcskeracsozásokból s prücsökéirpelésből csak egy madár éneke hallatszik ki; onnan szól az erdőszélről, talán ott

énekelget éppen a Klájn ur asszonya sirja fölött. Csend van, nyomasztó csend, csak az a madár énekel, az az egy madár...

A melegség lassan alább hagy, amint a nap mind lejjebb-lejjebb esszik az égen. A völgyön hűs szellő suhan végig, a virágok is felomelik lázas, lankadt fejüket s a kis fűszál is kiegyenesedik; a madarak is megszólalnak, mind hangosabb, hangosabb lesz daluk.

A nap éppen a völgynyílás végén áll; fényes tányérrát biborsugár övezi, mely leér egészen a földig, hol a virággörrel, hamvas köddel, pókháló-szálakkal egybevegyülve, mint valami finoman szőtt takaró omlik el.

Az országúton egy uri kocsis megyen gyors hajtással. Klájn ur rábámul merően, egy lépést is tesz előre, hogy közelebb ér, de aztán csak megáll megint.

— Hát minek, mondja, s a fejéhez kap, mintha eszelős lenne. — Szép lány, nagy lány, erős, asszonyt pótol, igaz ez mind, Bódi uram, — suttogja szakadozva Klájn ur. A rokonokhoz ment, — ez nem igaz, nem igaz, Bódi Péter uram! És kacag Klájn ur, hogy szinte eltorzul bele az arca. Az erdőből kakukkszó hallatszik s rigófütty, mintha a Klájn ur kacagására felelnének.

— Nagy, erős lány, az, az, mind igaz, jó lány, — nem igaz, nem igaz, — rossz, rossz! — kiáltja Klájn ur s fejét a két kerges tenyere közé fogva görgeti.

A völgynyílás felé fordul, merre az országút szalad. Ott már fényes sugarával mindent bevont a nap, csak a vén kőszent áll feketén, sötétben.

Sehol egy élő. Odafordul a szent kőszobra felé, mintha neki beszélne, rekedten kiabál be a völgybe

— Az éjszaka szökött el, úri kocsin, — az éjszaka, nem a rokonokhoz, oh, oh! s hangja zokogó kacagásba fül. Ott sötétlik a hid közepén a kőszobor, kezét áldóan terjeszti ki a víz fölött el a mezőn Klájn ur felé, Klájn ur meg fenyegetően emeli az égre.

A nap lassan csuszik lefelé, le is huny már. A kiömlött vérvörös tenger helyére szürkés köd száll, amint az utolsó szikra is kialszik belőle. A hegyek ormán elsoppad a piros láng s kék színbe borulnak. Egy-egy madár száll lassan, suhogva a levegőn át. Haza sietnek, haza.

Klájn ur merően bámul az erdőszél felé, honnan madárad hallatszik. Egy szikrányi pirosság jelzi, hol ment le a nap. Az éjszaka sötét szárnyát már bontogatja, felkuszik a völgyből s a hegyekre ül aztán. Az Ipoly nádas, a parti fűzfák között már ott lebeg a fehér, éjszakai kődtakaró, mint hosszú fehér fátyol. Lassan homályba borul minden.

Klájn ur csak bámul, a szája mozog még, mintha beszélne. Aztán csendesen lehajítja fejét a kerges nagy tenyerébe, talán hogy gondolkozzék, talán hogy a könnyező szemét eltakarja.

— Klájn ur, Klájn ur, kiabál Perze néni, hol van? Egy kis italt mérjen Klájn ur estére. No, hát a lánya hol van?

— A rokonokhoz ment, mondja Klájn ur s lassan megindul befelé, hogy italt mérjen két tojásért.

A koresma nyitott ajtaján behallatszik az erdőszélről a füttyögő rigó szava, Klájn ur pedig áll s csendesen megszagatja a kabátja szélét.

Fényképezési műkedvelőknek!

Kitűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok, új, feltámulhatatlan pillanati kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, **BÉCS, Tuchlauben 9. szám.**

Kívánatra nagy képes árajegyzék.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

innen, vagy túl terjedjen, hanem az, hogy a nemzetközi szerződések ugyanakkor járjanak le, mikor a vámközösség. Ez a nagy érdek teljesen érvényesült. Széll Kálmánnak sikerült kivínia ennek a fontos gazdaságpolitikai érdeknek a legmesszebbmenő fogantatját és a kereskedelempolitikai nemzetközi összeköttetésekre nézve az egész vonalon olyan rendezkedés fog történni, amely a vámközösség lejártával egyidejűleg Magyarországnak az egész vonalon szabad kezet biztosít.

Egyáltalán az a vezető gondolat, hogy a gazdaságpolitikai berendezkedésnél a határidők egysége minden ponton érvényesüljön, úgy látszik szélesebb alapon jut kifejezésre, mint az eredeti ischli megállapodásokban. Itt a magyar érdek nagyobb fokú megóvását, az ország cselekvésszabadságának erősebb kiterjesztését fogja a közvélemény konstatálhatni. Olyan haladás fog ezen a téren jelentkezni, amely busásan kárpótolja az országot a vámközösség tartamának némi kitolásáért.

Általában el lehet mondani, hogy a meg egyezés kezébe adja a magyar nemzetnek mindazokat az eszközöket, amelyek lehetővé teszik azt, hogy a most alkotandó törvények által életre hívandó gazdasági közösség lejártával a maga gazdaságpolitikai törekvéseinek teljesen szabad kézzel és olyan hathatós módon szerezzen érvényt, amilyenre 1867. óta sohasem volt alkalma.

Egyelőre csakis ezeknek a jelzésére kell szorítkoznunk, tartózkodván minden továbbmenő fenyegetéstől a két kormány közt létrejött megállapodások tartalmának, amelyet az illetékes faktorok most még nem kívántak nyilvánosságra hozni.

A bécsi lapok mindenféle értesítéseket bocsátanak világgá a megállapodások tartalmáról. Ezek a közlések részint csonkák, részint eltorzítottak. A magyar sajtó nem követi ezt a példát, hanem bevárja, míg a miniszterelnök illetékes helyen megadja a kellő felvilágosításokat. Ezekből a felvilágosításokból ki fog tűnni, hogy Széll Kálmán nemcsak fenntartotta a pártközi kompromisszumba foglalt kiegyezési programjának minden lényeges pontját; nemcsak teljesen megvédte az ország érdekeit; nemcsak biztosította jogait, hanem szerzett is egyetmást hozzá, a minek az értékét majd akkor fogjuk kellőképpen méltatni.

Megegyezés után.

A két kormány megállapodásainak szövegezése végett megtartott közös miniszteri értekezlet után Széll Kálmán a királynál jelentkezett kihallgatásra, amely körülbelül félórát tartott. Mondják, hogy az uralkodóra a legjobb hatással volt a két kormány közt támadt differenciák békés elintézése.

Este gróf Goluchowski külügyminiszter, a megegyezés szerencsés létrejövetele alkalmából, a schönbrunni Stöckel-épületben nagy ebédet adott, amelyen a két kormány tagjai vettek részt.

A bécsi diplomáciai körökre is nagyon jó hatással volt az a hír, hogy Széll Kálmánnak valahára sikerült a nehézségeket elhárítani és a két állam közt való gazdasági kapcsolat ügyében fennforgott bizonytalanságot megszüntetni.

Széll Kálmán maga ma este Budapestre utazott. A megegyezést a szabadelvű pártnak kedden, vagy szerdán tartandó értekezletén és a képviselőháznak csütörtöki ülésén fogja bejelenteni, s ugyanakkor a megállapodások tartalmát is ismertetni fogja.

A magyar pártok.

A szabadelvűpárt klubjában a megegyezés hírért nagy örömmel fogadták. Megelégedéssel vették tudomásul, hogy Széll a magyar érdekeket nemcsak megóvta, az ország jogait nemcsak biztosította, hanem még szélesebb alapon érvényesítette. Azok, a kik a megállapodások tartalmába bepillantást nyerhettek, úgy nyilatkoztak, hogy ez a megoldás Széll Kálmánnak nagy politikai diadalát jelenti. A pártnak a

jövő hét elején megtartandó értekezlete előrelátóhatóság nagy óvására fog alkalmat adni.

Általában meg vannak győződve arról, hogy az ellenzék is nagy örömmel fogja a megállapodásokat akceptálni; annyival inkább, mivel a paktum lényegétől semmiben sem térnek el és a magyar álláspont bennök az egész vonalon érvényesül.

A mi értesülésünk szerint úgy a függetlenségi, mint a néppárt körében már tegnap értesültek a megegyezésről és mind a két pártban élénk megelégedéssel fogadták, mint olyan eredményt, amely nem a paktum ellen, hanem a paktum szellemében jött létre.

Az ellenzék vezérférfiai különben már előre is biztak abban, hogy a paktum lényeges része semmiben sem fog módosulni, mert meg voltak győződve arról, hogy Széll Kálmán lényegbe vágó enedeményt semmi szín alatt sem fog tenni.

A függetlenségi párt csütörtökön tartja meg értekezletét, amelyről a következő hivatalos értesítést tették közzé:

Az országos függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöklése mellett a képviselőház legközelebb tartandó első ülése napján reggel kilenc órákor muzeumköruti helyiségében értekezletet tart, amelyre az elnökség, tekintve az ügy nagy fontosságát, a párttagok mennél nagyobb számában való megjelenését kéri.

A kiegyezés a Házban.

A kiegyezési javaslatokat tudvalevőleg a bizottságban letárgyalták és a bizottság még alkalmasint csak egy rövid ülésen fog a kiegyezéssel foglalkozni, amennyiben a javaslatoknak egy javaslatba való egyesítése és a Széll-formula beillesztése teszi ezt szükségessé.

A Ház plénumában a vita alig fog tizenegy, legföljebb tizenhat napnál tovább tartani, úgy hogy a parlament alkalmasint már június végén befejezi tanácskozásait és megkezdí nyári szünetét.

Félhivatalos híradás.

Bécsből telegrafálják a félhivatalos Budapesti Tudósítóknak:

Az osztrák belügyminisztériumban ma délelőtt 11 óratól délután 2 óráig tartott közös miniszteri értekezlet teljes megegyezésre vezetett a függőben maradt kiegyezési kérdésekre nézve. A szakminiszterek holnap revidéálják az ezekre vonatkozó anyagot.

Széll Kálmán miniszterelnök, aki az értekezlet után a Hofburgba ment, hogy ő felségének a létrejött megállapodásról jelentést tegyen, ma este visszautazik Budapestre, míg a többi magyar miniszter az említett célből holnap még Bécsben marad.

Hiteles jelentés a megállapodások érdeméről a miniszterelnöknek a képviselőházban teendő hivatalos nyilatkozata előtt nem lesz. A részletekre vonatkozó hírlapi közleményeket illetékes helyen most is csak téves kombinációknak mondják, amelyek a hivatalos közlés pillanatát aligha élik túl.

Gróf Goluchowski közös külügyminiszter ma este Schönbrunnban a magyar miniszter tiszteletere ebédet adott, amelyen jelen volt báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter is.

KÜLFÖLD.

A Grand-Prix.

Budapest, június 10.

A francia főváros népe, miután a Dreyfus-ügy éveken át tartott izgalmaif jőformán kiheverte már, egy újabb izgalom kellemetességével csiklandozza magát, azzal, hogy mi lesz holnap a nagynevezetességű longchamps-i versenyen, amelyen Loubet köztársasági elnök, mint már a múlt vasárnap megígérte, mindenesetre jelen lesz. A kormány buzgó meggett minden intézkedést az elnök védelmére s olyan formidábilis fegyveres erőt rendelt ki, amelylyel bizást meg lehetne nyerni egy-egy kisebbrendű ütközetet. Nem is igen hihető, hogy ennek a fegyveres erőnek a közönséges rendfenntartáson kívül egyéb dolga akad. Nem kell tehát a kormánynak attól tar-

tania, hogy a holnapi incidensek miatt megrovásban fog részesülni.

Másnemű megrovásoknak azonban igenis ki van téve Dupuy miniszterelnök. Izeltő kapott már belőlök akkor, mikor a képviselőházi republikánus pártok kiküldöttjei nála jártak. A többi közt szemére vetették ez alkalommal a miniszterelnöknek, hogy az auteuili botránycsináló ficsurok ellen való vizsgálatot a dühös nacionalistának ismert Lemercierre bizták, aki rögtön szabadon is bocsátotta az elfogottakat legtöbbször; továbbá hogy a Pellieux tábornok ellen való vizsgálatot Duchesne tábornok vezeti, aki Pellieuxnek személyes jó barátja, a du Paty de Clam ügyében pedig ugyanaz a Tavernier százados jár el, aki Picquart ezredessel szemben olyan elfogultnak bizonyult. Egyszóval a miniszterelnöknek nem nagy öröme telhetett a vendégeiben s még sok keserű szemrehányásra lehet elkészülve, ha véglegesen nem emancipálja magát eddigi elfogultságai alól.

Mai tudósításaink a következők:

(Dreyfus hazahozatala.)

Cayenne, június 10.

Dreyfus ma szállt a Sfax cirkálóközössre. A számára rendelt kabin ajtaja előtt őr áll. Mikor Dreyfus a hajóra ért, csak a katonaság és a szolgálattevő tiszt volt a Sfaxon. Dreyfus most még polgári ruhát visel és szakált eresztett.

(A holnapi löversenyek.)

Holnapra ugyanolyan intézkedéseket tettek, mint Miklós cár párisi látogatása idején. Az elnöki páholy alatt több század gyalogságot állítanak tartalékba. A diszpáholyhoz vívő uton közfégi gárdisták állnak majd sort szuronnyal és ágyúval. Az államügyész, három helyettese, három vizsgálóbíró és több rendőrbiztos állandó szolgálatot végez a versenyterén és a letartóztatott embereket rögtön kihallgatják. Azon az uton, amelyen Loubet elnök kihajtat a Longchampsra, sok katonaságot állítanak föl. Némely lapok azt hiszik, hogy a holnapi nap nyugodt lesz, mások zavargástól tartanak.

Páris, június 10.

A Grand-Prix alkalmából, amelyen Loubet minden bizonynyal jelen lesz, a rend fenntartására megtették a legmesszebb menő óvintézkedéseket. Az Elysée-palotából a Long-champs-ig hateraz főnyi gyalogság fog sorfalat állani és husz század lovasság lesz készenlétben. A löversenyterén ezerkétszáz gárdistát és ugyanannyi gyalogos katonát fognak felállítani. A tribünök körül fog elhelyezkedni a temérdek rendőr és detektív, akik a letartóztatásokat végzik. A versenyterén két rendőrállomást létesítettek. Külön helyiségeket rendeztek be az államügyész, három alügyész és három vizsgálóbíró számára, akik ott mindjárt ki fogják hallgatni a letartóztatott tüntetőket. Tizenöt tolonkecsit rendeltek ki, hogy a foglyokat a városba vigyék. A rendőrfőnök utasítása értelmében mihelyt valaki a legcsekélyebb jelét adja annak, hogy tüntetni készül, nyomban le kell tartóztatni.

A helyőrség néhány ezrede a városban különböző pontokon fog őrködni. A rendőrbiztosok parancsot kaptak, hogy holnap egész nap maradjanak a hivatalokban.

Páris, június 10.

A löverseny-egyesület teljesen alaptalannak jelenti ki azt a hírt, mintha a Grand-Prixben nevezett lovak tulajdonosai megállapodtak volna, hogy bánatot jelentenek.

(Apróságok.)

A Petit Bleu jelenti, hogy Perreux, az Aurore felelős szerkesztője, akit Zolával együtt elítéltek, Lütichből visszautazik Franciaországba, hogy átvegye az íteletet.

A Petit Bleu szerint Zedd tábornok, a 14. hadtest parancsnoka, Párisba utazik, hogy felvilágosítást adjon a grenoblei zavargásról.

Marchand St.-Servanba, Ille-et-Vilaine megyébe utazott.

Páris, június 10.

Mercier barátjai úgy nyilatkoznak, hogy a volt hadügyminiszter bizik az igazságban és a rennesi hadtörvényesek tisztjeinek hazafiságában. Biztosra veszi, hogy az új ítélet éppen úgy fog hangzani, mint az 1894-iki.

Az Én Ujságom

Április havában a tizedik évfolyamába lép. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb kéres heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Tegnap délután az igazságügyminiszter hivatalosan visszaadta a hadügyminisztériumnak a *Dreyfusre* vonatkozó titkos dossiét.

Poitiers, június 10.

Viger földművelésügyi miniszter ma ide érkezett. Megérkezésekor ilyen kiáltások hangzottak: „Éljen Loubet”. „Éljen a köztársaság”. Néhány fiatal ember, akik a Cercle Catholique tagjai, ellentüntetést rendeztek, amely alkalomból a rendőrség tizenkét tüntetőt elfogott.

Picquart szabadlábán.

A *Figaro* közli, hogy *Picquart* a börtönből való kiszabadulása után azonnal elment *Travieux* szenátorhoz, akinek asztalánál ezeltűt tizenegy hónappal letartóztatást. Fél óra hosszáig maradt a szenátornál s csak azután folytatta utját *Ville d'Avray*-ba. Ott fölkereste őt a *Figaronak* egy munkatársa, aki azt írja, hogy az ezredes nagyon megöregedett egy év óta, szeme bágyadtnak látszik s tömredék ősz hajszál tanuszkodik a kiállott szenvedésről. De reméli, hogy a falusi levegő nemsokára egészen helyre fogja állítani. Az újságíró azt mondta neki, hogy *Dreyfus* is ugyanazon a napon indult el Franciaország felé; *Picquart* erre ezt felelte:

— Milyen izgatott lehetett *Dreyfus*, mikor elhagyta azt a szigetet, amelyen meg kellett volna halnia!

Az újságíró: Önnek köszönheti *Dreyfus* ezt a csodát.

Picquart: Valóban, a petit bleu csodája nélkül...

Picquart elmondta, hogy még Tonkingból ismeri a *Sfaz* parancsnokát; nagyon derék és jóra való ember s meg van róla győződve, hogy emberségesen fog bánni *Dreyfus*-szal.

Az újságíró: Mit szól ön *Du Paty de Clam* letartóztatásához?

Picquart: Azt mondom, hogy nagyon okosan tették. Mint ebben a küzdelemben minden eseményt, ezt is megjósolták azok, akik az ügyvel foglalkoztak. Amikor a *Cherche-Midi* fogházából kivitték, hangosan mondtam: Elvezetnek innen, hogy másnak csináljanak helyet; *Du Paty* nem fogja magát sokáig várni.

Picquart újév napján kétezeröt száz levelet kapott.

HIREK.

Sabina.

A székegy és a csángó lányok szomorú sorsáról sokfelé szól most az ének. A szegény kis áldozatok, akik a hazájukban nem találtak helyet, az újságokban a legelőkelőbb helyre is felküzdötték magukat. Vezércikküket irtak róluk, ami persze nem sokat lendít a sorsukon. Akik már egyszer künn keresték boldogulásukat Romániában és Oroszországban, azok körülbelül elvesztek a magyarságra nézve, akiket pedig a nyomorúság egyszer a körmei közé kapott, azok aligha fogják bevárhatni, míg a vezércikkék révén megérkeznek valami segítség. Mint bogarak a lángra, börtülnék ők is a pusztulásba s a testvéreik szomorú példája nem tudja őket visszarizálni.

S míg hangzik a koncert, sir a röpírat és felbug a sok vezércikk: egy olvasónk arra figyelmeztet, hogy a székegy lányok sorsát tulajdonképpen előre megjósolta *Jókai Mór*. De még az ő fantáziája sem hitte, hogy ilyen hamar jöjjön meg a baj.

Azt írja olvasónk:

— Nincs a szerkesztőségekben senki, aki olvasta volna a *Jövő század regényét*? Vagy olyan régen olvasták, hogy már el is feledkeztek a *Sabináról*? Pedig mintha éppen ez a *Sabina* támadt volna fel most. A *Sabina* ugyanis nemzetközi részvénytársaság, mely *Jókai* fantáziája szerint a jövő század második felében Budapesten üti fel a sátrát s messé dividendákat tud fizetni, mert ha szabályai szerint csak ártatlan házasságserzéssel akar is foglalkozni, igazában a legszebb székegy és csángó lányokat vásárolja össze és küldözgeti ki Oroszországba meg Romániába — mondjuk: szeretőknak. Ahogy *Jókai* írja, a székegyek akkor könnyen állnak költőnek, mert a legények idegenbe mennek munkát keresni, a sok hoppon maradt leány meg odahaza nem tud mihez kezdeni. A *Sabina* tehát dusan arat a székegy virágos kert-

ben és sorra küldözgeti idegenbe, romlásba a szegény leányokat. Alig akad közöttük, aki el nem pusztulna s aki elzüllöttén, megromtva vissza is jön, hiába mesél a *Sabina* gazságról, a nyomor mégis a *Sabina* karjaiba kergeti a székegy rózsákat.

Hát nem úgy tetszik, mintha csakugyan a *Sabina* működne a kulisszák mögött? Csak hogy a nyomor gyorsabban dolgozik, mint a költő fantáziája. S amit a *Jókai Mór* szemé csak a jövő század második felére várt, a nyomor már ennek a századnak utolsó évében megcsinálta. A székegy fiuk már most kivándorolnak s a székegy lányokat már most viszik vásárra. Csak arról nem tud senki, hogy a *Sabina* bejegyeztette volna magát részvénytársaságnak. Nem. Inkább a sötétben dolgozik, de annál félelmesebb. És a dividendái is annál nagyobbak. Már csakugyan megtehetné a véletlen, hogy a *Jókai* profécijából a hiányzó részletet is megvalósítsa s teremtené egy *Tatragi Dávidot*, aki a székegy földjén olyan ipart csinál, hogy minden székegy fiu, s minden székegy leány ott-hon kereshesse meg a kenyerét.

Mert tessék elhinni: ez az otthon kinálkozó kenyér mégis csak többet ér, mint ha minden jótékony egyesület folyton csak azon törné a fejét, hogy a székegy leányokat cselédeknek tudja elszegődíteni. A fiukat tartásuk otthon, a lányok akkor maguktól is otthon maradnak. . . .

Jutalomkönyvek.

A vidéki újságokban az elemi-, és a középiskolák igazgatói a közönség ismert áldozatkészségére appellálnak. Nem pénz akar-nak az ugynevezett nagyjérdemüektől holmi haszontalanságokra, hogy például nyáron fürdőzhessék a szegényebb tanulónépség, vagy két hónapig az instruktor ne nevelje a kedves tanítványait, nem. Csekélyeségről van szó, mindössze pár könyvre van szüksége az igazgató urnak, — a jutalomkönyvek beszerzése végett íródtak a lelkes hangú fölhívások. A vizsga ugyanis silány tréfa és semmi egyéb, ha az erkölcsi diadalnak nincs meg a materiális bizonyossága. Jeles bizonyítvány, . . . hát ez is valami? — jutalomkönyv, jutalomkönyv kell, amelybe sajátkezűleg írta bele az igazgató ur, hogy: — „kötűn előmenetele, vasszorgalma és példás magaviselete jutalmául”. Az igazgató ur, meg az osztályfőnök aláírása alatt az intézet hivatalos nedves bélyegzője. Így van rendjén a dolog. Ez persze nem a törvény rendje, hanem — a szokásjog mintájára — szokásrend. Még dédanyja sem gágogott annak a ludnak, amelynek a tollával szentesített a 68. évi XXXVIII. népoktatási cikk, amikor már rég nyomták Pressburgban sárga meg fekete színben az Auszeichnungs-Dokumenteket. Egy fiu meg egy leány közös palavesszővel irt egy táblára (ez az allegória nyilván a vakációra szánt rébusz volt, én nem tudtam megfejtini) körülöttük virág s sok szőlő. Ebbe a szép cédulába aztán beirták a kütüntetésre érdemes tanulók neveit, — és költséget okoztak a papáknak egy szép keret erejéig, mert csak illendő berámzni és üveg alatt őrizni az Auszeichnungs-Dokumentet. Ez a cifra papiros kiment a divatból. Kár. Mert az utóda a jutalomkönyv lett. A kétféle kütüntetés között ugyanis az a különbség, hogy a szorgalom bizonyosságául adott diszokmányból száz darab nyolevan krajcárba került, a könyv, az meg ha még olyan *Méhuerikus* is, jóval drágább. És mivel drágább a könyv, keresebb lehet beszerezni, tehát kovesebb tanulót szabad kütüntetni.

Így áll a dolog általánosságban. A kiváltás-osztogatási rendszer részletei sokkal elrettentőbbek. Az iskola költségvetésébe nem veheti föl a vizsgai jutalomkönyveket, hát az igazgató — jóakarata és ambíciója készíti erre, — fölhívja a közönséget, hogy adakozzék. Már most, ha összegyűl husz darab könyv. (a világirodalom minden fajtájá-

ból!) akkor husz tanuló érdemes a kütüntetésre, ha negyvenhat jutalomkönyv áll a tanári kar rendelkezésére, akkor negyvenhat tanulónak édesítik meg a vakációját, tiz, huszét ugyanis a jutalomkönyvek hiánya mindig megkeseríti.

Mire való ez a komédia, mélyen tisztelt igazgató és tanár urak? Bizonyítványt kell adni a tanulóknak, pedig — ez persze utópia — az ideális állapot az lenne, ha már a hat éves gyerek a saját jól fölfogott érdekében gyűjtene a tudományt s nem a bizonyítvány végett. A bizonyítvány fundamentuma annak a válaszfalnak, amelyet később aztán olyan hangos frázisokkal dönget a demokrácia. És önök még hidraulai meszet kevernek ebbe a fundamentumba, hogy mi se ártson meg neki, a víz varázsolja sziklává, a moha erősítse. Hadd érezze még inkább a kevésbé tehetséges, vagy a kevésbé szorgalmas (különben ez is a tehetség hiánya) a maga kicsiségét azzal a társával szemben, akinek edzettebb az elméje, erősebb az akarata, vagy ambiciózusabb a házi tanítója. A jutalomkönyvek kiosztása után mondja ki a gyerek először lelkének minden keserűségével és a bosszu képes reményével ez a szót: igazságtalanság. Hogy miért kell erre már az iskolában megteremteni a körülményeket, azt a Paedagogia vezérfonalaiából aligha méltóztatik megmagyarázni.

Semmi szükség sincs hivatalos uton kiosztott anyagi jutalmakra, az erkölcsiek is csak jobbnak híján állják meg a helyüket.

A főváros különben a jutalomkönyvek tekintetében is vezet. A Csokonay-utcai polgári leányiskolában a tanárok tavaly vizsga előtt megmondták, hogy ki kap jutalomkönyvet és a kütüntetettek hozhattak egy-egy könyvet, amelyet aztán az igazgató aláírása és az iskola pecsétje fölszentelt jutalomkönyvvé. Ugy-e bár, elmés megoldás? Hja, a lányiskola pénztára is csak addig nyújtózkodhatik, amíg a paplana ér.

(H-u.)

Budapest, június 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfzetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hír. *Tibád* Antal országgyűlési képviselő néhány nap óta súlyos betegben fekszik kadicsefalvi birtokán.

— A király *Gömörben*. Iglórló telegrafálják: *Clair* Gyula altábornagy, a kassai honvédkörület parancsnoka 30 törzstiszttel e hó 9-ikén Iglón jart; onnan ma Dobosinára és Rozsnyóra megy, ahol a *Pokorny* Herman altábornagy hadtestparancsnok vezetésé alatt álló törzstisztespattal találkozik. Az utazásnak az a célja, hogy a jövő évben *Gömörben* tartandó hadgyakorlatokat előkészítsék. E hadgyakorlatokon jelen lesz a király is.

— Erdély Sándor diszpolgársága. Gyula város ötven tagu bizottsága szerden nyújtja át *Erdély* Sándor volt igazságügyminiszternek a diszpolgári oklevelet. Ugyanakkor az ő nevééről nevezik el a gyulai sugar-utat, ahol a város igazságügyi palotája van.

— Az abruzzi herceg az északi sarkon. *Krisztianidából* táviratozzák, hogy az olasz trónörökös pár ódaérkezett, hogy az abruzzi hercegtől északi utja előtt elbuzsuzzék. A trónörökös pár a jegestengerig akarja elkísérni a herceget, később pedig ellátogat a Spitzbergákra.

— *Wlassios* miniszter a leánygimnáziumban. *Wlassios* Gyula közoktatásügyi miniszter ma délelőtt meglátogatta az Országos Nőképző Egyesület leánygimnáziumát. A miniszter váratlanul jelent meg az intézetben is csaknem az egész délelőtöt ott töltötte. A mint maga is mondotta, a mindennapi munkát akarta látni, kerülve a vizsgálatok ünnepi alkalmát és ezért a felső osztályok több tanóráján volt jelen; végigjártatta a feleleteket és maga is intézet kérdéseket a növendékekhez. Részt vett dr. *Beöthy* Zsoltinak, a magyar nyelv tanárának, magyar irodalmi óráján, a melyen *Beöthy* bemutatta, miként sika-

rült neki, a középiskolában nyújtható műtörténeti elemeket, a miniszter intencióinak megfelelőleg, az irodalomtörténettel kapcsolatosan ismertetni. A miniszter nagy meglepetéssel nyilatkozott a szabatos és világos összefoglalásról. Azután megjelent a miniszter dr. Beké Manó mennyiségügyi óráján és dr. Tóth Rezső latinnyelvi óráján, ahol a kezdő latin tanulókhöz maga is intézett kérdéseket. A miniszter több mint három órát töltött az intézetben és távozásakor azon volt örömeinek adott kifejezést, hogy a gimnáziumi névelés a legszebb sikereket igéri.

A szultán nagybeteg. Sietve siettek a török félhivatalos levelezők megcáfolni azt a hírt, hogy a Jildiz-kioszkban baj van, mert a padisah komolyan megbetegedett. Megbízható forrásból azonban azt jelentik, hogy a szultán betegsége sokkal komolyabb, mintsem eleinte hitték. A padisah nagyfokú idegességben szenved és ez különösen az életét való örökös aggodalomban nyilvánul. Nincs nyugalma sem éjjel, sem nappal és leghívebb szolgálói sem tudják már, hogy mit tegyenek vele. Fivére, Murat szultán is, a trónról való megfosztása előtt, ugyanilyen bajban szenvedett. Azért nyugtalankodnak most a szultán környezetében és nap nap után újabb intézkedéseket tesznek, hogy a legesekélyebb izgalomtól is óvják. A sok merénylet és merénylőlethír követeztében a Jildiz-kioszkban attól félnek, hogy a szultán állapota mindinkább rosszabbodni fog. A macedoniai mozgalom a forradalmi szellemet már bevitte az albánok sorába is, akik a szultán leghívebb szolgálói voltak. Épp ebben rejlik a legnagyobb veszedelem. Mert a Jildiz-kioszk úri mindig a padisah közelében vannak.

Nyugalomba vonult hadtestparancsnok. Mert a tábornagy, a kilencedik hadtest parancsnoka, jofestadi parancsnoklót tábornok nyugalomba vonult s neki az alkalomból újra kifejezték a legfelsőbb elismerést. Utódjául Klobus Hugó altábornagyot, az eszéki hadosztály parancsnokát nevezték ki.

Magyarországi görögkatolikusok Rómában. Abban a nemes küzdelemben, amelyet a magyar liturgiáért folytatnak a hazai görög szertartású katolikusok, jó példával jár elől Szabó Jenő főrendiházi tag, a mozgalom folytán alakult országos bizottság elnöke. Fáradszón buzgalmának eredménye annak a monstre-zarándoklatnak a terve, amely az év október havában akarja a szent atya elé juttatni azt az emlékiratot, melyben összefoglalták minden érveiket a magyar liturgia érdekében. Ezt az iratot akarják egy hatalmas zarándok-küldöttséggel a Vatikánba juttatni, hogy annyi küzdelem után elérjék végre jogos kivánságukat. A zarándoklat érdekében az országos bizottság elnöke most felszólítást küldött a hittestvérekhez s közli velük az országos összehívás legutóbbi ülésének következő határozatait:

A zarándoklat folyó évi október hó második felében fog megtartott, a Budapestről való indulás napját és közelebbi részleteit az elnökség legkésőbb szeptember hó 29-ig tudatni fogja a résztvevő hittestvérekkel. A részvételi díj a II. osztályban 60 frt, a III. osztályban pedig 37 frt leand. Kijelentés van arra, hogy a római tartózkodás a részvételi díj minden emelése nélkül 3–5 napra lesz felemelhető. A részvételi díj teljes összegében befizetendő azok által is, akik a közös utban, vagy egyáltalában, vagy legalább a hazatérésnél nem fognak résztvenni. Ez utóbbiak számára az elnökség Fiuméből kiindulva, Velence, Pádua és esetleg Nápoly bevonásával lehetőleg olcsó körutazási jegyekről fog gondoskodni olyképpen, hogy a részvételi díjnak a Péter-filletterre, a római ellátásra, az esetleg közösen megtett utra és a kezelési költségre eső hányad levonása után fennmaradó része a körutazási jegyekbe be lesz számítandó.

A zarándoklatnak természetes, de egyuttal biztosságos feltétele, hogy jul. hó 15-ig legalább 200 hittestvérvételre biztosítsa és a megállapított 60, illetve 37 frt részvételi díj legkésőbb augusztus 15-ig befizetve legyen. Az országos bizottság feltétlenül számít erre az eredményre, mert ügyünk ellenzőinek célzatos állításaival szemben csak így bizonyíthatjuk be az apostoli szentisek előtt, hogy mi görög-katolikus magyarok vagyunk és létezünk. Éppen ezért az országos bizottság felkéri határozta a hozzájáruló csapatok közötti hitközségek lelkesíti hivatalait, hogy hiteiket a zarándoklat eszméjének meggyerüni sziveskedjenek ugy, hogy minden hozzájáruló csapatok közötti hitközség méltóan legyen a zarándoklatban képviselve és ha másként nem lehetne, közköltségen, illetve közadakozás útján találjon legalább egy-két képviselőt.

A részvételi díj az említett záros határidőig

tetszés szerinti részletekben a gör. szert. katolikus magyarok országos bizottságának pénztárába (Budapest, VI. ker., Váci-kört 37. sz.) fizetendő be. A befizetett összegek a felhasználásig gyümölcsözőleg fognak elhelyeztetni. A részvételre jelentkező nem feltétlenül köteles személyesen résztvenni, hanem ha akadályoztatva lenne, jogában áll magát más görög kath. hittestvér által helyettesíttetni, illetve részvételi jogát erre átírhatni, köteles azonban akár személyes részvételt, akár pedig az esetleg helyette résztvevő hittestvér nevét, állását és lakását az országos bizottság elnökségének legkésőbb szeptember 15-ig bejelenteni. Ha ily bejelentés az elnökségnek szeptember 10-én postára adandó figyelemzetése után sem érkezik, az országos bizottság elnöksége jogosítva leand a bejelentést elmulasztó fél befizetett részvételi díja terhére más személyre sorsu hittestvért a résztvevők sorába bevonnai.

A zarándoklatban csak görög szertartású katolikus hittestvérek — férfiak és nők egyaránt — és családtagaik vehetnek részt, ez utóbbiak akkor is, ha nem görög katolikusok. Ha a családi kötelek fennállására nézve kétség merülne fel, a részvételre nézve az országos bizottság elnökségének határozata kikerendő. Az előirt záros határidők a legpontosabban megtartandók, mert az elnökség csak legalább 200 hittestvér részvételnek feltétlenül biztosítsa után teheti meg a szükséges lépéseket a Bizottság által való fogadtatásunk iránt, a minek előkészítése pedig a betartandó törvényes formások miatt hosszú időt igényel. Péter-filletterek az országos bizottság a részvételi díjban foglalt hányadon felül is szívesen fogad egy a résztvevőktől, mint másoktól, különösen önkéntes gyűjtőktől; egyuttal megkeresi a csatlakozott hitközségek lelkesíti hivatalait, hogy Péter-fillettereket mennél nagyobb arányokban gyűjteni sziveskedjenek.

A névrokonok tiltakoznak . . . Az akadémiái fiasok című cikkünkre vonatkozólag mai lapunkban közöltük a fordító egy névrokonának, Molnár Gyula urnak, a Budapesti Hirnap munkatársának ama kijelentését, hogy nem ő az a Molnár Gyula. Ma egy másik névrokon, dr. Molnár Gyula ügyvéd, dramairó és szerkesztő kér föl annak a kijelentésére, hogy ő sem az, az éjjeli órákban pedig Molnár Gyula bankhivatalnok tiltakozik egy levelében az ellen, hogy — mivel ő is szokott fordítani — össze-televeszések a fiasok szerzőjével. Ezzel minden Molnár Gyulát fölmentünk a fordítás vádjá alól, kivéve — az igazi Molnár Gyulát . . .

Honvéd-ünnep Gödöllőn. A gödöllői honvédelemet, melyet az isaszegi csatában elesett s Gödöllőn meghalt honvédek halmái fől emeltek, holnap, vasárnap leplezik le nagy ünnepélyességgel. Az ünnep programja a következő:

Délután 2 órakor gyűlékezés a Ferenc József-téren s innen kivonulás a pályaudvarra, hová 2 óra 45 perckor érkeznek meg a budapesti honvédelemház tagjai, kiket a község előjárósága s a szobor-bizottság elnöke fog üdvözölni; a pályaudvarról a temetőbe vonul a menet. A honvéd-sírkönel Orbay Dénes 48-as tűzfőhadnagy fölkeri Szentimrey Kálmánt, a honvédelemház parancsnokát a szobor-leleplezésére, kinek beszéde után lehall a lepel s Orbay Dénes elhelyezi a szobron a bizottság koszorúját. A jelenlévők énekelik a Himnuszot s ezután dr. Pruzsinszky József beszerteli az emléket.

A beszertelés után: 1. Nagy György emlékbeszédét mond; 2. Tédr Kálmán elszavalja Tóth Kálmán *Előre . . .* című költeményét; 3. Persler Kálmán elmondja *Kossuth imáját*; 4. Ripka Ferenc, a bizottság elnöke átadja a szobrot a község előjáróságnak, melynek megbízottja átveszi azt az elnökötől; 5. Koszoruk elhelyezése; 6. Szózat. A leleplezési ünnepély után kivonulás a Kiserdőbe, hol népiünnepély lesz. A honvédelemház tagjai este 7 óra 54 perckor utaznak vissza Budapestre. Este 9 órakor az Erzsébet-szállóban táncszélly lesz.

Ünnepelt előjáró. Az Erzsébet-város polgáraitól alakult bizottság, amelynek tagjai: Lukács József, Hell Ferenc, Nagy István, Korai János, Reinsch József, Novotny Károly, Kovács Mihály és Sturza János tiszteltelt ma délelőt a kerület új előjárójának, Eszléry Sándornak s meghívta őt a tiszteletre adandó bankettre, a mely június 15-én lesz. Az előjáró örömmel fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy nagyon köszöni a polgárság szeretetének eme megnyilatkozását.

Gyilkos gránát. Stanislauból jelentik, hogy ott egy Mandel Jakab nevű óska-vaskereskedő örökösai tegnap kocsiá rakatták a raktaarak tartalmát. Az óska vas között egy gránát is volt, amelyet egy fuvaros gondatlanul dobott a kocsiába, mire az felrobbant, és a fuvarost a levegőbe röpítette. A szerencsétlen szörnyen halt s két más fuvaros veszélyesen megsebesült. A járőkelők közül sokan megsebesültek.

Dreyfus gázsiája. A francia hadseregnek van egy tisztje, akinek a köztársaság ötöd-fél év óta adósa a gázsiájával; ez a tiszt Dreyfus Alfréd. Ezt a kis államadóságot rögtön rendezni fognák, míhelyest a reményi haditörvényszék meghozza fölméltet ítéletét. Ezen a napon veheti föl az Ördögsgizet volt lakója ötöd-fél évi tisztí fizetésének a felét. Ime, egy kis áttekintése ennek az érdekes financiális bonyodalomnak:

Dreyfus 1894. október 15-éig felvette teljes gázsiáját.

E naptól fogva ugyanaz évi december 31-ig, amikor a haditörvényszék ítélete jogerős lett, fél fizetést huzott, mint vizsgálati fogságban levő tiszt.

A semmitűszék a revíziót elrendelvé, Dreyfust 1895. januártól fogva egész mostanig fél fizetése illeti meg, mintha azóta még mindig vizsgálati fogságban volna.

Ily módon Dreyfus 1899. június 3-ig, a revízió elrendeléséig 7754 frank 75 centimesra tarthat igényt, azontul pedig naponta 4 frank 75 centimes jár neki.

Utazási költség címén Bresttől Rennesig joga van 19 frank 66 centimesra.

Mint ahogy az 1899. évet megelőző időre járó összegekre a budgetben nincs előirányzat, a hadügyminiszter kénytelen lesz a kamarától erre a célra póthitelt kérni.

Ime, milyen pontosan tudták kiszámítani, hogy mennyi gázsiával tartoznak annak a szerencsétlen embernek. De persze, arra még nem gondol a hadsereg, hogy minő kárpótlással tartozik annak a tisztnek, akit ötöd-fél éven keresztül becselteknek tekintett, és akit életének leg-szebb öt évétől fosztottak meg. A gázsiát pótlhatják, az éveket nem.

A garaboncs diák. Arra a kócos vándorra kell gondolni, ha látja az ember azt a titokzatos mozgékonyt, amivel hol itt, hol ott bukkán fel az országban egy sajtóság teremtés, akit Simli Mariska néven ismer immár minden iskolágyerek is. Ma Fiumében, holnap Budapesten, a következő órákban már valahol másutt jár és mindenütt valami háborúság támad a nyomában. Ha olvassa az ember az újságokban a viselt dolgait, el se hisheti, hogy azt a sok mozgalmat maga körül az a kopott reverendás, klakk cilinderes, kurta haju leány idézi fel, aki egy róttá ki az utcákat, mintha nem is tudna a körülötte zibongó világról. Sokszor láthaták a muzeumkertben, aminthátra dugott kézzel járt föl s alá komolyan, nyugodtan, szinte átlátszóan lilás arcán a legesekélyebb izgatottság nélkül valami egyetemi polgárral csöndesen beszélgetve. Hogy ebben a komoly, vékony teremtésben volna annyi nyughatatlanság összehalmozódva, szinte hihetetlen! És mégis Simli Mariska az, aki megint Kassán csinált galibát. Hogy került oda, mit akart ott, az isten tudja, a látható eredmény egy füzetke, röpírat, vagy mifele, amelyben ugylétezik nagyon csunyan lebántotta a város sok köztisztelőben lévő polgárát. Madarász Béla kassai rendőrkapitány aztán kurtán bánt el vele. Maga elő idézte, kikérdezte és csak annyit kötött a lelkére, hogy ne okvetlenkedjék sokat Kassán s menjen más tájék felé. Ha pedig nem fogadná meg a szavát huszonnégy óra alatt, akkor majd meneszti. Szegény Simli Mariska hallgatott a hatóság szavára s rúgott az első vonatra. Ugyan hová veti annyi vízontagság után megint a sorsa, mit kell majd megint hallani felőle? Hogy nem tud nyugtot találni, pedig lett volna rá képessége. Megmutatta, amikor annyi leány között ő szerzett elsőnek értezési bizonyítványt.

Halálozás. Kemneriben tegnap helyezték örök nyugalomra a Budapesten elhunyt özvegy gróf Cziráky Jánosné. A rávált az ottani egykori templomban állították fel tele borítva virággal, s a templom alatt lévő sírboitban is gyönyörű koszorú árasztották illatukat. A gyászszertartást István Vilmos doktor, szombathelyi püspök helyetteségezte. A boldogult grófné lelkiüdvéért ma délelőt itt Budapesten a Ferenciek templomában gyászmise volt, amelyen az arisztokrácia nagy számban volt képviselve. Szántó Izidor, a budapesti társasélet egyik előkelő tagja ma hosszas szenvedés után 77 éves korában elhunyt. A megboldogult egyik alapítója volt az Első Magyar Általános Biztosító-Társulatnak és több nagyobb vállalatnak.

Goruczay Gyula ezredes hadbíró az éjszaka Budapesten meghalt. Néhány nap előtt tyukszemét vágatta az öreg ur, attól vérmérgeztést kapott, amely halálát okozta.

Hajószelvények. Triestből jelentik, hogy a Pázmán-csatornában tegnap a Pelagos kormányzó ősisülészette a Giovannina olasz hajót. A legényeséget megmentették.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.

Gőz- és kádfürdők.

Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

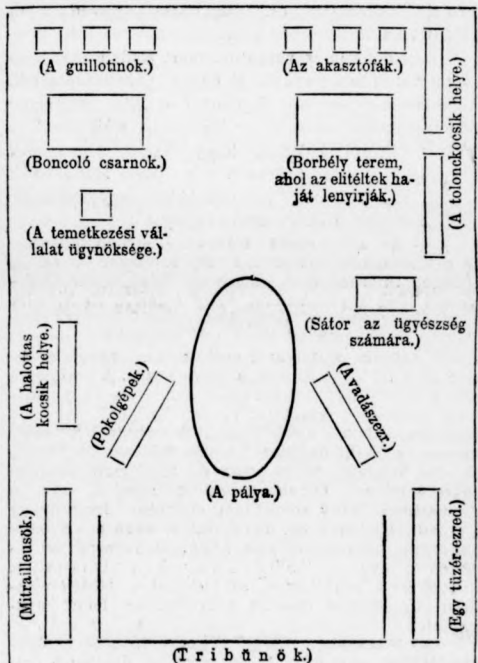
— **Gena.** Most már egészen vége a regénynek, annak a regénynek, amit a szereplők a valóságban készre megcsináltak. Éppen csak le kellett volna írni (talán meg is cselekedték) s kiadni tízkrajcáros füzetekben meg aztán ráadni ráadásnak a vasalót, az öbrosztó órát meg a kínai ezüst evőeszközt, amint már szokásos az ilyen üzletekben. Csupa szenzáció az egész. Csábítás, gyilkosság, intrika, szokás, üldözés, végül a bűnösök mégis megbűnhődnek annak rendje és módja szerint... S aztán a legeslegvégére a történetnek elkövetkezett a méla akkord is, a min különösen elszomorodnak az ábrándos lelkületű szakácsnék. Ez azonban ilyenkor nem veszedelmes az irodalmi vállalatra nézve. A füzetek elkeltok. Meghalt a szegény kis Gena. A többi után ő is. Egy kicsit csakugyan elszomorodik a magunkfajta ember is, ha elolvassa a szenzációknak ezt a végesvégét. Másként szebb volna a mondat, más ponttal a végén. Valahogy úgy, hogy a kis Genát csupa jó ember veszi körül, a szeretet és a gyöngédség elfelejti vele meg azokat a halovány gyermekemlékeket is, amelyek már úgy is csak sejtéssé homályosodtak az agyában, aztán lesz a kis Genának egy kis pénze s ráveti a szemét valami tisztességes iparos ember, aki meg tudja becsülni a pénzcsékét is, meg az asszonyt is, s aztán a kis Genának lesznek, még kisebb Genái — és soha eszébe se jut neki meg a gyerekeket mosdatja, hogy ki volt az, aki őt mosdatta nagyon kicsi korában, lenn a bolgár földön... Ez azonban csak érzékenykedés és gyöngédség, mert rendben van ez így. A kis Genának meg kellett halni. Ezzel az ő dolga egészen rendben van, sokkal inkább rendben, mintha életben maradt volna. Az ilyen fogantatásban semmi garancia nincs a boldogságra. Az ilyen hajtásnak le kell hullani. Az ember nem igen bírja el a nagy tragédiákat s annál kevésbé az asszony-ember. Micsoda vigasztalan, sivár, kétségbeesztő lehet hallani emberről észszerű történetet, ami azoknak esett meg, aki legközelebb van a gyermekekhez. Bűnbölc születtél, anyád megölte az apát, apádát fölalkasztotta a törvény... Ez elől jobb elszaladni a föld alá, ahol nincsenek jólelkű nének, régi újságok, tanuk, akik fölébresztetik a szunnyadó multat. A kis Gena a Szimon Anna leánya volt, meg a daliás finom uré, a Bojesev Decskőé, aki kapitány volt ő királyi fenségeknek, Ferdinánd bolgár fejedelemnek hadseregében. Mennyit irtunk az esetről. Mivelhogy iszonyu is volt, rendkívüli, nem ebből a századból és nem a mi világunkból való. Nálunkféle az afféle urfi, ha megunja szeretőjét, kifizeti. Arra lefelé ellenben belefojtja a patakba. S ha mi nem csapunk olyan lármát, az arrafelé való törvény szabadon is bocsátotta volna a kapitány urat... De hát ez még se sikerült. A kapitány urat fölalkasztották s a kis Gena hazakerült a nagyapjához Budapestre a Révai-utacba. Egy darabig úgy látszik, hogy megfogamzik az idegen földben a kis gyöngye palánta. Már magyarul gagyogott, megbárátkozott az új környezettel, a folyosón a többi gyerekekkel — s egyszerre sorvadni kezdett. Apjától vagy anyjától maradt rá örökségnek a tudóbaj. A gyerek egészen lesoványkodott, bágyadt, beteges lett s hat héttel ezelőtt kórházba került. Ma pedig meghalt. Ezzel aztán egészen vége van a történetnek.

— **Pálmay Ilka gyásza.** Pálmay Ilkát mély családi gyász érte. Édesatyja, *Petrás Gusztáv* az elmúlt éjjel, hetvennégy éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Az öreg ur a szabadságharcban, mint a híres vörös sipkások hadnagya harcolta végig a szabadságharcot s a fehértemplomi csatában meg is sebesült. Élete javát, mint katasztrális mérnök töltötte el megyei szolgálatban. Mikor leánya a *Népszínház* csillaga lett, ő is felköltözött Budapestre s azóta itt is lakott. A diva többször hívta magához a külföldre édes atyját, de ez nem tudott megválni a — mada-raiolt. Kis lakása tele volt kalitkával, amelyekben legalább kétszáz legkülönösebb fajtaú énekes madár csattogta naphosszat dalát. Minden egyes kis dalosát ismerte s mindegyiknek megvolt a maga neve. Rendesen híres énekesnek és kiváló művésznök nevére kereseltte el madarait. Így volt neki egy *Pattija*, *Turullája*, *Hegyi Arankája*, sőt egyik kis kanáriáját, amely a kedvence volt, a saját leányáról *Pálmay Ilkának* nevezte el. Most ezek a dalos madarak ott csattogják el dalukat az öreg ur ravatala fölött. A legszebb halottas ének, amelyet földi halandó csak kívánhat. Édes atya halála mélyen megrendítette a művésznőt, aki éppen tegnap érkezett meg atya betegágyához. Egy kis időre megjelent a Népszínház tegnapi zajos előadásán is. Hegyi Arankával és Vidor-néval ült egy páholyban, de örökké vidám, mosolygó arca állandóan komoly volt. Az első felvonás közben

loment az igazgatói páholyba, pár percig beszélgetett Porzsoló igazgatóval és feleségével s aztán sietett atya betegágyához, s az egész éjszakát átvirrasztotta. A halálos híre a művészvilág és a társadalom kiválóságai közül sokan fejezték ki részvétüket a halottas házban. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Gyöngyösi Petrás István és Ilka, férjezett gróf Kinsky Jenőné, gyermekei, gróf Kinsky Jenő, veje, Petrás Istváné született Kiss Cecília menyee, Petrás Nándor és Szidónia férjezett Virágh Kálmáné testvérei, Virágh Kálmán sógora fájdalomtól szívetlenítik, hogy a forrón szeretett és felejtethetetlen atya, após, testvér és sógor *Gyöngyösi Petrás Gusztáv* nyugalmazott m. kir. kataszt, mérnök és hó 10-én reggel 5 órakor, életének 74-ik évében, hosszas szenvedés után jobbéltere szenderült. A megboldogult földi maradványai hó 11-én délután 3 órakor fognak a gyszaházban: VIII. ker. *Kisfaludy-utca 7. szám alatt*, a róm. kath. egyház szertartása szerint ünneppélyesen beszenteltetni és az új temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiséldozat és hó 15-én reggel 9 órakor fog a jözsefvárosi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatattni. Budapest, 1899. június 10-én. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett!

— **A holnapi párisi lóverseny.** Holnap van Párisban a *Grand Prix* nagy napja, amelyre a történet dacára is megígérte eljövését a francia kőztársaság elnöke. A versenyterre — amint Párisból jelentik — egy külön lovassági csapat lesz kirendelve, hogy onnan a zavargókat kiszorítsa. Azonfelül egy sátor alatt készenlétben lesz *Feullouy* államügyész három helyettesével és három vizsgálóbíróval, hogy a letartóztatottakat a hely színén kihallgassa. Közvetlenül a sátor mellett egy nagy csapat toloncoesi fog állomásozni. Ime a terrajza a párisi versenyter holnapi képének:

A párisi lóversenyter képe 1899. június 12-én.

Ime, a holnapi párisi szenzációk színhelye.

— **Rigó Jancsi él.** A *kairói* hír nem volt igaz. Rigó Jancsi nem halt meg, él, virul és cáfól. És ezzel az ügyet befejezettek nyilvánítjuk.

— **Gazdag koldusszasszony.** A hetedik kerületi kapitányságnál tegnap koldulás miatt előállítottak egy öreg asszonyt, aki kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy *Polaesek* Reginának hívják, 60 éves és tehetetlenségében kénytelen koldulásból tetgeni életét. Az ügyeletes rendőrtisztviselő megmotozta és egy 1080 forintról szóló, nevére kiállított takarékpénztári könyvet, meg 75 forint készpénzt talált nála. A gazdag koldusszasszony egyelőre letartóztatott.

— **Tíz éves találkozó.** Dr. *Gál Jenő* budapesti és dr. *Fodor Sándor* kecskeméti ügyvéd 1899. június 25-ére tíz éves találkozóra hívják a kecskeméti állami főreáliskola helyiségében mindazokat, akik ez intézeten 1899 június 17-én tettek érettségi vizsgálatot.

— **Nagy sikkasztás.** Prágából táviratozzák, hogy a budini polgári takarékpénztárból a könnyelő és az irodaszolga együtt 300.000 forintot sikkasztottak. Mindkettőt letartóztatották.

— **Szeretem és politika.** A politika beleszó a házasságokba is a magasabb régiókban. Olyan kötések jönnek létre csupa politikából, amelyhez semmi köze a szívnek. A házasság azon a magas tájékon nem afféle intézmény, mint nálunk felé. Arra való, hogy örökös szüllessen belőle, nem gyermek, hanem örökös, s hogy két család politikájában az egység dokumentuma legyen az esküvel, amit magas érsek urak irnak alá. Persze aztán gyakran meg-esik, hogy amit okosan határozott el a politika, az valójában roppant ostobán üt ki. A frigy minden egyének mondható, csak nem egységnek s némely diplomáciai előnyökért keserves adót fizet mind a két fél. Mert végre is ott is feleségek és férjek a hölgyek és az urak s a nagy palotákban is találkozik néha az ur meg az asszony. Mindazonáltal a politika ur minden a hatalmak felett s csak igen ritkán esik meg az, hogy mégis az érsekéket győzzen a magasabb szempontok felett, mint például a Helén hercegnő esetében. Helén hercegnő fiatal és nem szerelmes a főlegényébe, aki máskülönb Miksa badeni nagyherceg. Helén nagyhercegnő Wladimir nagyherceg és Mária Pavlovna nagyhercegnő gyermeke s a szülők már réges-régen megállapodtak abban, hogy a Miksa gyerek meg a Helén egygyle lesznek, ha majd arra való lesznek. Kaptak a gyerekek gyűrűt s viselték is — mostanát. Most azonban a hercegisasszony mást gondolt. Visszaküldte a jegygyűrűt a főlegénynek. A különös esetnek az az oka, hogy a hercegisasszony nem akarja otthagyni Oroszországot semmiféle badeni urért. S ugyálszik, hogy akceptálta a patriotizmust a politika is — s a gyűrű visszavonhatatlanul visszavándorolt Karlsruheba. Így történt az, hogy el se kezdődött egy házasság, amit a politika boronált össze, de rosszul.

— **Rablótámadás.** Szolnoki levelezőnk írja: *Deutsch Salamon* szolnoki szatócsoshoz, kinek a Sipostéren van egy kis üzlete, péntek este kilenc óra tájban egy magas termetű suhanc tért be és szivart kért. Mikor pedig a tulajdonos átadta neki, a pénz helyett egy pisztolyt rántott elő a zsebéből és a mellének szegte e szavakkal:

— Péntz ide, vagy meghalsz!
A törődött aggastyán azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és segélyért kiáltott. A rabló erre elsütötte pisztolyát, melynek golyója átlukasztva *Deutsch* kabátujját, a falba furódott. Második lövére azonban már nem volt ideje a rablóknak, mert a szomszédok zajt hallva, hirtelen megugrott és eltűnt az est homályában. A vakmerő suhanc kilétét még eddig eredmény nélkül kutatja e rendőrség.

— **Krivány és az első felesége.** Krivány Jánosnak, aki a lehető legalaposabban megdézsmálta az aradi árvapénztárt, regénye van. Isten bizony... Tudniillik hát nem is lehet az más-képpen. Egy ilyen nagystilű emberről ki kell sülni annak, hogy a multja zajos, kalandos, szóval nem közönséges, mert a multból kell megkeresni a híres nevezetes jelen okait. Tehát arról van szó, hogy a jeles ur mikor nyult először a kasszába. Hol az a betűje annak az abécének, amit végig csinált a z-ig. Hát ott kezdődik a regény, amit már sokféleképpen megirtak a szinpadra is, meg könyvben is, hogy Krivány valóni akart az első feleségétől; valóni mindenképpen. Az asszony a megyei várnagy lánya volt, tehát nem illendő ilyen nagy és kifogástalan urhoz. Szép volt, amikor elvette, aztán hamarosan ráunt. S mivelhogy mindenhez pénz kell, hát ezt az ügyet is pénzzel lehetett nyélbeütni. A katolikus Krivány református lett s tíz nap alatt vége volt az egész processusznak. Ez se ment minden áldozat nélkül, meg aztán tőzzer forintot kellett kifizetni az asszonynak, arra se volt fedezet, hát belenyult a kasszába. S mint minden sikkasztó, ő is csak úgy kölönbe vette ki az első ezer forintot. Azután aztán már nem is szépitette a dolgot s — Krivány lett belőle.

— **Csillagászati esemény.** Minden huszonkilenc évben egyszer látható a holnapi napnak az a csillagászati tűneménye, hogy a legszebb és legérdekesebb bolygó, a Saturnus eléri a legnagyobb földközélet és a mellett napközi állásba is jut. Érdekes ez azért is, mert olyankor látható legjobban a gyűrű és golyó között lévő távolság és északi oldalán. Valamint a föld nem merőlegesen tengelyére, de 28 $\frac{3}{4}$ fokkal elhajolva forog, épp úgy a Saturnus is 28 foknyi elhajással forog, ami itt is az évszakok változását idézi elő, de itt az egyes évszakok hét és egy negyed földi évig tartanak és ezért mi a gyűrű állását a bolygónál más és másból látjuk. A nap ott 10 óra 29 percig tart. A Saturnus golyója 726-szor nagyobb mint a föld és szabadon mozog négyes gyü-

Mielőtt kerékpárt vesz vagy kerékpárját becserelelné, kerse árjegyzékét a világhírű **CHAMPION és THE ROYAL PROGRESS** kerékpároknak, melyek raktárunk; tuzsufoltsága következtében melyen leszállított árban kaphat. **Előnyös fizetési feltételek! Nagy kerékpáriskola és szakértői javító műhely.** **Láng Jakab és Fia kerékpárnagyraktára, Budapest, VIII. József-kört 41. sz. Képviselő: Kőbánya, Liget-tér 4. sz.**

rúje között. A hozzá legközelebb fekvő gyűrű belső széle 15,600 kilométerre van a Saturnustól s ez a gyűrű egész sötét. Legfényesebb a harmadik gyűrű, mely még magát a főbolygót is tulragyogja. A gyűrűk összes szélessége 40,000 kilométer. A gyűrűk anyagáról sokáig kétséghelyes voltak és azt hitték, hogy tömör test, csak legújában Clark és Maxwell kísérletei alapján állapították meg, hogy az egymástól független részecskékből — milliárd és milliárd holdból áll, amelyek külön-külön saját tengelyük és a Saturnus körül forognak. A Saturnus lakóira nézve — ha ugyan vannak lakói — ez egy ragyogó ivhíd gyanánt tűnik fel és mi irigyelhetjük tőlük azt a látványosságot, midőn hét (vagy kilenc) holdjuk ezen állap.

— **A felparcellázott világűr.** A Marconiféle drótnélküli telegrafálásnak is megvan a maga bibije. A telegrafálás tudniillik a levegőn áthaladó villamos hullámok alapszik. Ezek közvetítik a telegrammot egyik állomásról a másikra. S ezek a mindenható hullámok elvesztik minden jelentőségüket, ha szembejön velük egy másik hullám. Erre mind a kettő részegen hull le a földre, mint valami kábult madár s a ki földatla a telegrammot, hiába fizetett, aki várja, hiába vár. Szóval el kell következni annak az időnek, hogy férje veszik az államok egymástól a levegőt. Egy-egy pártját, amiben csak bizonyos állomásoknak szabad közlekedni. S aki mégis beletalad, azt vagy becukják, vagy lehuazzák a bőrét bírságban. Ezt egyelőre csak félig-meddig vice formában mondja el a *The Electrician* című angol szaklap, de ha csakugyan úgy áll a dolog azzal a tűneményes hullámmal, hogy egyik nem tűri meg a másikat, csakugyan szükséges lesz valami földi egység a levegőt illetően.

— **Az öngyilkos szinész.** *Serfőzy Zseninek*, a Nyiregyházi öngyilkossá lett debreceni primadonnának utolsó ábráiról a következőket jelentik nekünk: Szerdán estefelől *Rubos Árpád*, az öngyilkos primadonna férje azt mondta feleségének, hogy elmegy a vendéglőbe, mert mint színésztől megvárják, hogy társaságba járjon. A fiatal asszony csak ennyit mondott az urának:

— Eredj!
Rubos Árpád éjfélkor maradt oda, azután hazament. Amikor hazafért, az ajtót zárva találta, és miután hosszasan zörgetésre sem nyílt ki, betört. Amikor körülnézett a szobában, a karosszék és az asztal között összegörnyedve találta a feleségét.

Odarohant hozzá, karjaiba emelte s akkor látta, hogy halottat tart a karjai között. A szerencsétlen, fiatal asszonyka úgy követte el az öngyilkosságot, hogy leült a tükör elé és egy kék szalagot oly szorosan csavart körül nyakán, hogy lélegzete megszűnt és néhány percnél kiadós után agyszélhűdés érte. Több levelet hagyott hátra. Az egyik levélben édesanyjától bocsánatot kér tettért és a testvéreirez kényörög, hogy özvegy öreg anyjukat vegyék el-talrnukba. *Serfőzy Zseni* 17 éves korában lett színésznő Szabadkán. Atyja, *Serfőzy György* 48-as főhadnagy, a Dunagőzhajózási Társulat tisztviselője volt és a télen halt meg. Gyermekai valamennyien a színpályára léptek. Az egyik, *Serfőzy Mária*, férjzett *Németh Elek*-né, a zürichi Opera tagja, *Serfőzy Etel*, férjzett *Halasi Béláné*, *Serfőzy Ida*, férjzett *Váradai Aladárné*, Makón lakik. *Serfőzy Zseni* igazi művésztalensége volt, akinél páratlan hangja még iskolázottságot kívánt, de 22 éves kora dacára máris elsőrangú tagja volt a társulatnak. Vasárnap játszott utolsójára a *Hadak utjában*. A végzetes nap délelőttjén próba után szomorú magyar nótát játszott a színházi zenekar. Mikor elvették, ezt mondta nekik:

— Gyerekek, játszatok el még egyszer! — azután hirtelen elborult az arca, hangos zokogásban tört ki és ráborulva egy kulisszára, sokáig keservesen sirt.

Nagyfokú idegessége is hozzájárulhatott végzetes tettének elkövetéséhez. Már Debrecenben is két ízben kísérlett meg öngyilkosságot.

— **Megmérgezett gyermekek.** Ma délután négy órákor boncolták fel a kis *Szirota* Anna holtestét a törvényszéki orvostani intézetben. A törvényszék részéről *Horváth Kálmán* vizsgálóbíró és a rendőrség részéről dr. *Dumitrescu* Ágoston rendőrorvos volt jelen a boncolásnál, amelyet dr. *Minnich* Károly és ifjabb dr. *Ajtay* Sándor tanáresegédok végeztek. A boncolás egyelőre semmi pozitív eredményt nem szolgáltatott és a halál valódi okát csak a gőrcsövi és bakteriológiai vizsgálat fogja megállapítani. Az eddigi vizsgálat arra enged következtetni, hogy a kis *Anna* valószínűleg kolbász-mérgezésnek esett áldozatul és így lehet-

séges, hogy az az ételmaradék okozta halálát, amelyet *Szirotáné* egy belvárosi vendéglőből hozott gyermekeinek. A kis *Szirota* Károly ma délután hat órákor, dacára a gondos orvosi ápolásnak, iszonyú kínok között meghalt a Rókus-kórházban. Holtestét ma éjjel átszállítják a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol szintén felboncolják.

— **A ficsur-mérenylő kifogása.** *A Liberté* című párisi lap írja, hogy *Christiani* báró, a gyáva autenti mérenylő azzal fog mentőgetőzni, hogy *bolond*. Ha a bíróság felelősségre vonja, azt fogja mondani, hogy *őrülési roham* vett rajta erőt, s ebben a rohamában ütött az elnök fejére... Összegezzünk: előszörre eltagadta a nevét; másodszerre az ütést tagadta le; harmadszerre az ütést bevallotta, de a rossz szándékot tagadta le. Most végül a rossz szándékot is bevallja, de azt mondja, hogy örült. Szerencsére most már ez a nemes és bátor eszme se segít rajta...

— **Megszökött borkereskedő.** *Radanovics* *Isa* bornyagykereskedő, a híres *Radanovics* cégek egyik tagja megszökött Budapestről és csődöt kért ellene egyik közeli rokona, akit súlyosan megkárosított. *Radanovics* *Isa* körülbelül 180.000 forint passzívát hagyott hátra, amellyel szemben csak mintegy 70.000 forint aktiva vagyon áll. A hitelezők eleinte azt remélték, hogy *Radanovics* rokoni elgizajítják a dolgot, de mikor megtudták, hogy *Radanovics* már Amerikában jár, komolyabb lépéseket tettek. *Radanovics* a napokban levelet írt New Yorkból a feleségének, hogy küldjön neki pénzt, a szerencsétlen asszony ezt azonban nem tehetta, mert a férje őt is pénz nélkül hagyta itthon; ugyannyira, hogy még az ékszerait is mind zálogba tette elutaszta előtt. *Radanovics* egyik közeli rokonának, *Todorescu* Pálnak, mintegy 86.000 forintjal tartozik. *Todorescu* dr. *Lőwy* Lajos ügyvéd útján csődöt kért *Radanovics* ellen. Az ügyben még bűnvádi feljelentések is várhatók, mert *Radanovics* több hamis váltót is helyezett el egyes pénzintézeteknél. Az erszébetvárosi takarékpénztárnál 1000 frtól szóló váltót számloltatott le *Klort* *Hermann* aláírásával s erről a váltóról kiderült, hogy hamis. Ugyancsak egy hamis váltót helyezett el a bécsi *Mendl-bank* cégnél is. A rokonok a hitelezőkkel egyezkednek; eddig azonban csekély eredménnyel.

— **Az állatorvosi fősókolán** a jövő tanévben az új szervezés szabályzat lép érvénybe azzal az átmeneti intézkedéssel, hogy az állatorvosi tanfolyamra még a gimnázium, vagy főrealiskola hatodik osztályának sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány alapján is vehetők fel hallgatók, ellenben a polgári iskola hatodik osztályáról szóló bizonyítvány alapján már nem történhetik meg a beiratkozás. A tanfolyam nyolc félévig tart; a gazdasági akadémia vagy valamely gazdasági tanintézet végzett hallgatói hat félév alatt végezhetik a tanfolyamot. A beiratási díj négy korona, a tandíj harminc korona félévkenként. Szorgalmas hallgatók teljes, vagy fél tanulmányességben részesülhetnek. Olyan hallgatók részére, akik jó gimnáziumi, vagy realiskolai értségi bizonyítvány alapján iratkoznak be, 300 forintos, kevesebb előképzettséggel bíró szorgalmas hallgatók részére 150 forintos állami ösztöndíjak vannak rendszeresítve, melyekért a beiratkozás alkalmával a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérvényekkel lehet folyamodni.

— **Házasság.** *Kerpel* *Vilmos*, fővárosi gyógyszerártulajdonos e hó 14-én, szerdán délután 5 órákor tartja esküvőjét *Kelénden Krása* *Kamilla* *kisasszony*nal, *Krása* *Manó* nagybirtokos leányával.

Szemő *Nándor* e hó 11-én déli 12 órákor esküzik örök hűségét a dohány-utcai templomban *Langraf* *Fannyka* *kisasszony*nak.

— **Az idő.** Az országos meteorológiai intézet június 10-iki jelentése szerint az ország nyugati és északi vidékein szórnyosan kisebb esők voltak. Az idő az évszakhoz képest állandóan hűvös. A hőmérséklet ma reggel Erdélyben több helyen egész 50-ig leszállott, sőt Árvaváralján 29-ig.

— **Gyilkossági kísérlet.** *Szolnoki* levelezőnk táviratolja: *Sági* *János* szolnoki lakatossegéd ma délután gyilkossági szándékából ráöltö a vele vadházasságban élő *Rácz* *Ilonára*, akit a golyó halálútkon ért. *Ságit* a rendőrség elfogta. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy ezzel egy régi ígéretét váltotta be.

— **Megigértém neki** már régen, — ugymond — hogy lelővöm, mint a kutyt, mert elcsábított a hiteselegemről, én pedig másképp nem szabadulhattam meg tőle.

Ságit a rendőrség kihallgatása után átkísértette a kir. ügyészséghez, a meglőtt asszony a kórházban van, ahol a bőre alá furdított golyót kivették.

— **Hasznos Tanácsadó.** *Gerő* *Attila* *ii* című szépirodalmi havi lapjának legutóbbi száma is változatos tartalommal jelent meg. Sok érdekes olvasmány és hasznos, tanulságos rovat benne.

— **A kétiaki.** A következő levelet kaptuk a mai postával:

Tekintetes szerkesztőség! Meglepetéssel olvastuk, hogy a mi *Little* *Tichünk* kétiaki, vagyis amin a párisi Olympia mulatóinak a Figaróban megjelent és a B. N.-ban leközzölt hirdetése mutatja, ugyanazon az estén, amikor *Os-Budavára* közönségét mutatattja produkcióival, a párisi Olympiában is nagy diadalo- kat arat. Megnyúrással konstatajuk, hogy az egyo- dult igazi *Little* *Tich* itt van *Os-Budavárában*. Az a bizonyos Figarobeli hirdetés egyszerűen adminis- tratív lomposág. A párisi orfeumok ugyanis nem olyanok a napisajtó iránt, mint például a buda- pestiek, amelyek műsoraikat a hirdetés rovatban rendszeren közzéteszik. A párisi lapokban egy orfeum se hirdeti, az illető lapok azonban kiküldött tudósítók révén az olvasó közönségre való különös figye- lemvel közlik az orfeumok műsoraikat s ezek a hiá- nyos műsorok aztán beem maradnak a hirdetés ro- vatban egészen addig, a míg véletlenül meg nem tudják, hogy nini a *Little* *Tich* már egy hónapja nem lép fel az Olympiában. Elvégre az sem lehetetlen, hogy az Olympiában tényleg utánozza valaki *Little* *Tich*-et, legalább maga *Little* *Tich* kijelentette, hogy ez már akárhányszor megtörtént vele. — S a valódi *Little* *Tich*nek ezt készséggel elhiszük, holott ugyan- erre a szívségre a Figarobeli Olympia hirdetése valóban nem tarthat számot.

Mély tisztelettel

Az Os-Budavára igazgatóság.

— **A Margitsziget.** A fővárosi ember egész héten várva-várja a vasárnapot, ezt az egyetlen na- pot, amikor tisztább levegőt akar szívni és valamit látni szeretne a természet pompájából. Ezért telik meg előkelő közönséggel napról-napra a *Margit-* sziget, mert itt egyesül a természet minden csodája. Csupa szín és csupa illat a budapesti Duna-ágnak ez a gyöngye, valóban áldása Budapest székes főváro- sának.

— **Nagyothallás.** Egy gazdag nő, aki a na- gyothallásból és fülzúgásból dr. *Nicholson* mestersé- ges dobhartájának alkalmazása által kigyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. *Nicholson* intézetnek, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nin- csen módjukban megszerezni a mesterséges dob- hartját, ingyen megkapják azt. Levelek Institut *Nicholson Longcott, Gunnersbury, London, W.* Eng- land címére küldendők.

(x) **Legjobb minőségű** és színtartó harisnyák és sportruházatok legnagyobb választékban *Heyel* *Adolfnál* IV., *Servizita-tér* 8. *A vadászudvar.*

(x) **Svájoli himzett ruhák** és különlegességek raktára Magyarországon *Stiern* *József* cégnél Buda- pest, *Kálmán-tér* 1. szám. Ugyanott a leggyönyörűbb batisczok 25 krtól feljebb. Árjegyzék a himzett ru- hákról és batisczokból minták küldetnek. Ujdonság körhímzett ruha.

(x) **Os-Budavára** vasárnap délután 3 órákor nyílik meg. Délután 4 órától kezdve éjfélig 7 elő- adás lesz nyit színpadokon. Előadnak vígjátékokat, bohózatokat, egy nagy kiállítású ballet és operettet, meg különféle elsőrendű varieté számokat, az esti 10 órai variete előadásban a világhírű *Little* *Tich* lép fel. A délutáni és esti 7 és 8 órai előadásokhoz a fenntartott ülőhelyeket feláron adják el. A belépő díj délután hat óraig 20 kr, azontuli 30 kr.

Pusztító vihar Spanyolországban.
Budapest, június 10.

Spanyolországban ma olyan rettenetes vihar dult, amilyenről évek óta nem is hallottak az emberek. Iszonyú vagyonszéli pusztulás és számos emberélet áldozatul esése teszi sok időre emlé- kezetessé ezt a mai vésznapot.

Tudósításaink a következő részleteket jelen- tetik:

Madrid, június 10.

A vihar *San Pedro de Lataree* községben Valladolid tartományban 150 házat pusztított el. Az áldozatok száma nagy. Eddigelő *tíz holtestét* ásták ki a romok alól.

Madrid, június 10.

Az orkán csak fél óraig tartott. Galamb- tojás nagysága jég esett és hat hüvelknyire borí- totta el az utcákat. A szél irányába eső házak ablakait mind beverte a vihar. A háztetőket messzire sodorta a szélvész. Temérdek sok ember és állat került el az utcákon megsebesülve. A kár nagyságát egyelőre felbecsülni nem lehet.

A vihar olyan időben tört ki, amikor a főpostán javában folyt a munka. A hivatalnokok bemenekültek a postapalota udvaráról és ott hagyták a leveleket és a csomagokat. A lapok nagy késséssel jelentek meg, mert a nyomdába betódult a víz és a gépek hasznavehetetlenek lettek.

LODEN	Inkola-öltöny	3.50
LODEN	Fin-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-eszaco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK
a „TIROLI“nál
JUSTITZ LEOPOLD
spezialista loden-öltönyökben
Bécs, IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

Az utcákon a vihar elmúltával is szünetelt a kocsiokozás. A telefon- és távirószondyok és ledöntött oszlopok miatt, amelyeket a szélvész letépett, nem járhat az utcákon se állat, se ember. A város környékén igen sok gazdátlan kocsit hever, amelyeket a megbokrosodott lovak elragadtak. A vihar olyan dübörgéssel és bömböléssel járt, mintha felóra husszat ágyuztak volna a városban. A gázlámpásokat letörte a szél. A képviselőház ülését félbeszakították, mert az ülésterem üvegleteje leszakadt és a jég behullott. A szenátusban is felfüggesztették az ülést a vihar miatt. Blanco tábornok kocsiját, akit a vihar az utcán lepett meg kocsijával, megölte a jégeső. Az egész városban és környékén gyökerestül kitépte a fákat a vihar. A sétateretek és a kertek mind elpusztultak. Az alacsonyabban fekvő utcákon egy méternyi magasságban áll a víz.

Wlassics és az Egyetem.

(Az Ember tragédiája X. jelenete.)
 — Dialóg. —
SZEREPLŐK:
 Egyetemi tanár.
 Tanítványa.
 — Színhely: az Egyetem; idő: jelenkor. —
Tanítvány:
 Kegyes voltál magudhoz hívní, mester, Igérvén, hogy tudvágyamat betöltöd...
Tanár:
 Igen, igen, látom, te érdemes vagy, Lásd a valót, mint én látom magam. De nem les-é avatlatlan hallgató?
 Most adj kezet, hogy el nem árulod, A mit megértesz. — Így! — Halljad tehát!

Tanítvány:
 Mint reszketek a vágtyól s félelemtől...
Tanár:
 Mit is mondtál előbb nekem, fiam?
Tanítvány:
 Hogy abszolote föl nem érem észszel, Hogy mért is áll a M. K. Egyetem?! Elvégre nincs tanára, se diákja; A szürke termek pusztán konganak; És egyre tart a boldog szünidő. Nagyt pihennek a tudós tanárok, És — Isten ments! — nem irnak könyveket, Mig a diákok, kávéházban ülve, A hordárt várják vissza onnan, onnan, Ahonnan pénzt hoz s cédulát nekik. Ah abszolote föl nem érem észszel, Hogy miért is áll a M. K. Egyetem?!
Tanár vigyázattal:
 No, látod, én sem, s hidd el, senki más, Az Egyetem csak üdülő helye Azoknak, kiknek nincs arról fogalmuk, Hogy máshelyütt jobban lehet mulatni. Igaz, hogy ez még a legjámborabb hely, Mert egymagában mulat csüdesen, Ki hébe-hóba mégis tán betéved.

Tanítvány:
 Ah, ugyebár, nem érdemes magolni?
Tanár:
 Csak fogd a sárgult pergamenteket, A föliánsokat, miken penész ül, Dobd tüzre mindet. És ki a szabadba! Együtt mondunk buosut az iskolának. Téged vezessen rózsás ifjuságod, Oda, ahol nincs zord theória, Az orfeumba s a vig Ós-Budába, — S csak eljutok majd valamurra én is!
Tanítvány:
 Ah értlek, értlek! S így lesz-é örökre?
Tanár:
 Egykor nevetni fognak az egészen... (A távból Wlassics röndelete hallszik.) Ah, hallom, hallom a jövő dalát! Közelg már, látom, a kuituszminiszter, Ki rendszerünknek véget vet keményen Minden fölforgató reform hévében. És a tanárok prelegálni fognak, És a tanárok Egye!emre járnak!
Tanítvány:
 Oh, jaj nekem!
Tanár:
 Oh, százsoros jaj nekem!
 — Függyöny —

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szt. Lukácsfürdő
 téli és nyári gyógyhely
 BUDAPESTEN.

Nagy kénes iszapfürdő, melynek szőlőmázas, mázas, nagyvízű nyílt medencéiben a forrsvíz naponta négyszer megújul. Mindennemű gyógy és üdítő fürdők. Kúttól szállókak. Vendéglő saját konyhában. Olcsó árak. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben Alsó-Ausztria, a **rheumatismus és arthritis elleni vértisztító tea** feltalálójának.

Vértisztító készvény és rheumánál. Midőn itt a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mivel először is kötelességemnek tartom, hogy Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben, leg forróbb köszönetemmel fejezzem ki azon szolgálatait melyeket vértisztító teájával fájdalmas rheumás szenvedéseim kezelésére tett, továbbá azért is, hogy mások, kik szintén e bajban szenvednek, e kitűnő teára soraim által figyelmessé legyenek. Nem vagyok képes azokat az iszonyú szenvedéseket, melyeket három éven át a legesélyesebb időváltozás alkalmával tagjaimban éreztem, leírni, melyektől sem semmiféle orvoság-szem a Bécs mellett levő Baden kénes fürdő megszábadítani nem bírtak. Álmatlanul hánykolódtam ágyamban egész éjeken át, étvágyam mind rosszabb lett, külsőm teljesen megváltozott, testi erőm is egészen megfogyott. Fentnevezett tea 4 heti használatát után szenvedéseim teljesen megszűntek és most is jól érzem magamat, pedig 6 hete, hogy a tea használatát bebiztítottam. Meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló bajban e teát használni fogja, Wilhelm Ferenc urat, e tea feltalálóját álsáni fogja, épp úgy mint én.

Kitűnő tisztellel
Butschin-Strettfeld grófné
 alezredes neje.

Főrkár: Wilhelm Ferenc gyógyszerésznél, Neunkirchenben A-Ausztria.

Egy oszomag ára 1 frt, 8 adagra osztva.

Kapható Budapesten: Trósk József gyógyszer. Kírály-u. 12. Petri Ottó gyógyszer. Váci-körút 17. Thallmayer és Seitz. Kochmeister Fr. utóda. Neruda N. Bécsben: cs és kir. udv. gyógyszerár. Berlinben: Schering's Grüne Apotheke, Chaussee str. 19. Münchenben: Dr. Bedall, Thal 13. Vidéken minden jobb nevű gyógyszerárban és droguazületben.

FŐVÁROS.

(*) Adókvótás. A fővárosi adókvótás-bizottságok folyó hó 12-ikén (hétfőn) a következő új helyrajzi számú házakban összeírt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat tárgyalják: ugymint az I. kerületben a tabáni 1454-1487. számig; a II. kerületben a vizvárosi 3259-végig; a IV. kerületben a 353-365. számig; az V. kerületben az első bizottság a 674-675. számig; a második bizottság: vásárcsarnok; a VI. kerületben az első bizottság a 3751-3759. számig; a második bizottság a 3116-3139. számig; a VII. kerületben az első bizottság a 4855-4858. számig; a második bizottság a 4268/b-4276-78/2. számig; a VIII. kerületben az első bizottság az 5672-5683. számig; a második bizottság a 6636-6666. számig; a IX. kerületben a 8986-9002. számig; a X. kerületben 7976-7986/7 számig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Az új Nemzeti Színház helye. Szöllő Kálmán miniszterelnök tudvalevőleg alkalmas telket kért, ahová a Nemzeti Színház számára új, megfelelő épület lehetne emelni. A tanács ennek folytán utasította a középítési igazgatót, hogy a mondott célra alkalmas telkek tekintetében tegyen előterjesztést és a középítési igazgató e megbízásnak elágot teendő, ma terjedelmes javaslatot nyújtott be, melyben nyolc terület van megjelölve, mint olyan, melyek egyikére vagy másikára a színházat építeni lehetne. A szemügyre vett telkek a következők:
 1. A mostani Nemzeti Színházzal szemben a Dohány-utca, Károly-körút és Kerepesi-út által határolt telektömb, mely 45 öl hosszú és 25 öl széles.
 2. A Ferenciek-terén az esküteri szabályozás által nyert terület, mely a Kigyó-tér és a Ferenciek tere által van határolva és pedig 43 öl hosszú, 23 öl széles. (Ebben az esetben a megállapított esküteri szabályozás annyiban módosulna, hogy a volt Athenaeum-telek egy része hozzácsatolandó lenne.)
 3. Az esküteri hidfőltől délre fekvő és az Irányi-utca által határolt telektömb; 45 öl hosszú, 23 öl széles; e helyen a színház főhomlokzata a Dunára nézne.
 4. A Gizella-tér, Bécsi-utca, Harminec- és Deák-utca által határolt telektömbből 42 öl hosszú és 20 öl széles terület.
 5. A Marokkói ház helyén 39 öl hosszú és 22 öl széles.
 6. A Deák-téren levő Wodianer-féle ház telkéből 45 öl hosszú, 25 öl széles.

7. Az Orczy-ház területéből 45 öl hosszú, 25 öl széles és végre
 8. A Rókus-kórház telkéből 45 öl hosszú, 25 öl széles terület.
 A középítési igazgató véleménye szerint a 2., vagy a 3. pont alatt említett terület volna a színház építésére a legalkalmasabb, mert eltekintve egyéb körülményektől, e telkek egyikének megszerzése legkönnyebben lenne keresztülvihető. Megjegyzendő még, hogy valamennyi területen az új színház mind a négy oldalán szabadon állhatna, ami különben is új színházépületeknél elengedhetetlen feltétel.
Az Operaházban a pétervári császári ballet tagjai a jövő héten három előadásban fejezik be budapesti vendégzereplésüket, kedden *Coppéliát* adják, amelyben Preobzszenszkaja Olga, első táncosnő aratott nagy sikert, ezzel együtt adják *Paquita* és a *Táncgyüleget*. Szerdán a *Krakói lakodalom* megy Petipa Mária jellemelőadásával, e balletban a különféle lengyel táncok egész sorozatát adják elő, utána színre kerül *A kalóz* és egy táncgyüleget. Utolsó bucsulelőadásul előadják csütörtökön a *Lovasság szállásán*, a *Fárdó leánya* és a nagy táncgyüleget című balletokat.
Hírek a Vigszínházról. Az arany kakas című nagysikerű bohózat, amely rövid idő alatt harmincöt előadást ért, ebben az évadban még csak kétszer, hétfőn és szerdán kerül színre. — *Feydeau* bohózata, *A férj vadászni jár* (Monsieur chasse), amelynek 15-én csütörtökön lesz a bemutatása, négyezer egymásután kerül színre. A Vigszínháznak ez az utolsó ujdonsága fogja nagyjából betölteni a színháznak a nyári szünet beálltát még hátralévő műsorát. — *Beregi* Oszkár, aki kilép a Vigszínház kütelékéből, kedden lép fel utóljára a *Trilby* című drámában.
Bellinioni Amerikában. Bellinioni Gemma, a budapesti közönség előtt is jól ismert, hirveves énekesnő most Buenos-Ayresben vendégzerepel. Hogy a művésznő előadásaira minő áratok fizetnek, az kitűnik abból, hogy egy hat előadásra szóló páholybérletnek az ára ezerháromezszázötven forint. A művésznő augusztus közepén tér vissza Európába és hat havi vendégköruttra indul Németország nagyobb városiba.
Szigeti bácsi dédapa. Szigeti József, a Nemzeti Színház kitűnő veterán művésze, dédapa lett. Unokája, Vizvári Mariska, a Nemzeti Színház nevelője, aki tudvalevőleg *Tapolcai* Dezsőnek, a Vigszínház tőrekvő, fiatal tagjának a neje, egy kis leánygyermeknek adott életet. Az ifjú művésznőnek a bimbóhajtsa következtében Vizvári Gyula, a Nemzeti Színház örök-fatalos *Pry Pálja* is az érdemes nagyapai sorba lépett.
Delli Emma visszavonulása. Delli Emma, a Vigszínház jeles művésznője, mint értesülünk, visszavonulni készül a szinpadtól. A művésznőnek most teik le a szerződése, amely a Vigszínházhoz kötötte s eddig nem ujtotta meg szerződését.
Magyar énekesnő a külföldön. A württembergi királyi udvari színháznál első szinpadki kísérletét tette egy fiatal magyar énekesnő, *Kobler* Elza, *Kobler*, a budapesti országos zeneakadémiai tanár lánya. A *Sevillai borbélyban* Rosina szerepét énekelte nagy sikerrel, úgy, hogy a *stuttgarti* lapok a legnagyobb elismeréssel írják a fiatal magyar művésznőről.
Hírek a Népszínházról. Jones operettje, *A görög rabszolga*, szerdán éri meg ötvenedik előadását. A jubiláris előadás az első előadás szereplői játszanak. A Népszínház nyári szünete június 16-án kezdődik s augusztus 16-áig tart. Az évadban az utolsó előadás csütörtökön lesz, mikor Audran operettje, a *Toleda* kerül színre. Előadás után a közönség előtt fogják megtartani a szinpadzi záporpróbát.
Sidney Jones új operettje. Sidney Jones: *A görög rabszolga* és *A gésák szerzője*, új operettet írt. Az új operettnek *San Toy* a címe s tárgy ismét kínai.
Szilassy Imre temetése. Szilassy Imrét, a kecskeméti színháznak Budapesten hirtelen megbalt tagját tegnap délután helyezték örök nyugalomra a kerepesi-temető halottas házából. A temetésen résztvettek: Az Országos Színész-Egyesület tisztikara, továbbá a Vigszínház, Magyar Színház, Népszínház, Fővárosi Színház és a Városligeti Színház több tagja. A jelenvolt színészek által igen szépen énekelte gyászdal után: *Hidvéghy* Ernő, a Városligeti Színház hőszereplője mondott tartalomdus gyászbeszédet, melyet többször megszakított az elhunyt pályatársainak hangos zokogása.
A Magyar Színház nyári szünete. A Magyar Színház két hónapos nyári szünetét hétfőn, június 19-ikén kezdi meg. Az utolsó előadása vasárnap, 18-ikán, az *Aranylakodalom* lesz, amely után bezáródnak a színház kapui, s csak augusztus 19-ikén nyílnak meg újra.
A Városligeti Színházban holnap vasárnap két előadás lesz. Délután félnyolc órakor felhelyarákkal *A csikós* című népszimű, este fél 8 órakor pedig rendes helyarákkal a *Mikdó* operett kerül színre. A legközelebbi ujdonságok: *A negyedik parancsolat*, *A tükör ur* és *A két ember tragédiája* lesznek.

H. Novák Irén, Rakodczay színtársulatának kitűnő naivája — mint nekünk írják — csütörtökön az *Othello*-ban Desdemona-t játszotta, olyan nagy sikerrel, amely ritkán jut osztályrészül vidéki primadonának. A színház zsufozásig megtelt erre az alkalomra — bár a tordai közönség nagyon hidegen viselkedett eddig a társulat iránt — s a kitűnő művésznőt, aki valóban lelke Rakodczay társulatának, szokatlan ovációkban részesítette. Percegés nem juthatott szóhoz a zajos tapstól s minden jelenetében a nyílt színen ovációknak volt tárgya. Gyönyörű virágbokréta is kapott Torda előkelő közönségétől. Vele együtt ünnepezték *Balassá*, aki régebben a Nemzeti Színháznak volt tagja s aki most, mint műkedvelő játszott. Kivüle még *Rakodczay* Jagoja vált ki az előadásból. A kitűnő társulat a jövő szerdán Mezőturon kezdi meg működését.

Paderewsky megnősült. *Paderewsky*, a világ-hírű zongoraművész, megnősült *Varsóban* s *Rosen* Helént vezette oltárhoz. Az esküvőt a legnagyobb titokban tartották meg.

Hegyi Aranka Lilije. Hétfőn a Népszínházban Hervé operettjét a *Lilít* adják, mely alkalommal a címszerepét *Hegyi Aranka* fogja játszani.

Hírek a Fővárosi Nyári Színhárból. A *Fővárosi Nyári Színház*ban hétfőn és kedden érdekes vendég szereplés lesz. A vidék egyik legjobb hőszerelem színésze, *Klenovits* György lép fel szerződéses célból *A vasygyrosban* és *Armány és szerelem*-ben. — *Jókai*-ünnepet rendez szerdán a színház, előadva a nagy író egy régen pihenő darabját: *Dalmát*. Az ifjúság intézetekint babékoszort szándékozik átnyújtani *Jókainak*. — Pénteken kerül bemutatásra *Frérel* és *Lorátnak* *Megázott Amor* című operettje, amelynek zenéjét *Varney* írta. A darabot *Makó* Lajos és *Makai* Emil fordították. A főbb szereplők: *Lauretta* — *Réhi*, *Carlo* — *Szende*, *Cascario* — *Juhász*, *Friella* — *Sziklai*, *Catarina* — *Szakácsné*, *Pampanelli* — *Krémer*, *Ascanio* — *Faragó*, *Priornó* — *Juhász*.

Strausz-émlékünnep. A bécsi udvari opera téngr *Strausz*-émlékünnepet rendezett. Az elhunyt mesternak *Denevér* című operettjét adták elő előkelő szereposztásban. Az előadásban Bécs egész előkelősége ott volt.

A Kisfaludy-Színház premijéje. A *Kisfaludy-Színház*ban csütörtökön új egyfelvonásos bohózat kerül bemutatásra. Címe: *As írógép* és szerzői *Révész* Ferenc és *Sima* Gyula.

Vidéki színházak. *Cegléd*-en legutóbb a *Miscsy*-féle kitűnő szervezett társulat működött igen szép érdeklő, de sajnos, annál kisebb anyagi sikerrel. A közönség példátlan közönyét csupán az utolsó előadásoknál tudta legyőzni. Bucsuelőadásul premiérenek *Schönihay* és *Kadelburg* darabja, a *Mozgó fényképek* került színe zsufozt há előt. A kitűnő vígjátéknak és a színészek művészi buzgalmának igen nagy hatása volt. *Rajz* Ödön jól megfelelt *Kapor* Kálmán szerepében, mellette igazán osztatlan sikert aratott *Szabados* László, a nagytehetségű fiatal komikus, mint *Gönc* Bálint. A közönség mindkettőt *Kurti* Sárival és *Aitner* Ilkával együtt igen sokszor hirta a lámpák elé. — A *brassói* színiügyi bizottság, mint nekünk írják, legutóbb tartott ülésén jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Tiszai* Dezső igazgatónak működéséért s egyben felkérte, hogy a jövő évben már husvét napján kezdje meg Brassóban működését.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Kameliás* Hely. Kedden: *Bünös*. Szerdán: *Figaró házassága*. Csütörtökön: *Bernardo Montilla*. Pénteken: *Himfy* dalai. Szombaton: *Kóka ház*. Vasárnap, június 18-ától kezdve — szeptember hó 1-éig a színház zárva.

Magyar királyi Opera. Hétfőn nincs előadás. Kedden: a szentpétervári orosz császári Operaház balettagjainak nyolcadik vendégjátéka *Petipa* Mária, *Preobrazsenszkaja* Olga, *Legat* Sergius és *Legat* Miklós fellépéssel: I. *Coppélia*. II. *Paquita*. III. *Táncgyűgy*. (Általános bérletszűnetben. Részben felemelt helyarárral.) Szerdán: a szentpétervári orosz császári Operaház balettagjainak kilencedik vendégjátéka: I. *Krakói lakodalm*. II. *A kalóz*. III. *Táncgyűgy*. (Általános bérletszűnetben. Részben felemelt helyarárral.) Csütörtökön: a szentpétervári császári Operaház balettagjainak utolsó vendégjátéka. I. *Lo-vasság szálláson*. II. *A Fárás leánya*. III. *Táncgyűgy*. (Általános bérletszűnet. Részben felemelt helyarárral.)

Népszínház. Vasárnap délután *Solymosi* színésziskolájának vizsgálata, este: *Holtomiglan*. Hétfőn: *Lili*. Kedden: *Betyáruvág*. Szerdán: *A görög rabszolga* (50-edeszer). Csütörtökön *Toledad*.

Vigszínház. Vasárnap: *Az arany kakas*. Hétfőn: *Az arany kakas*. Kedden: *Trilby*. Szerdán: *Az arany kakas*. Csütörtökön először: *A férj vadászni jár*. Pénteken másodikszor: *A férj vadászni jár*. Szombaton harmadszor: *A férj vadászni jár*. Vasárnap délután a *Vigszínház* színésziskolájának vizsgálata: *Irma öröksége*. Este: *A férj vadászni jár*.

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Egy szegény ifjú története* (vizsgálati előadás). Este: *A Gyurkovics-lányok*. Hétfőn: *Robinsonok*. *A Barna-lányok*. Kedden: *B. A. L. E. K.* Szerdán: *A Gyurkovics-lányok*. Csütörtökön: *Robinsonok*. *Vasuti baleset*. Pénteken: *Egyiptom gyöngye*. Szombaton: *A Gésák*. Vasárnap délután: *A Bolond* (I. felv.). *A Gyurkovics-lányok*. (I. kép). *Hoffmann meséi* (III. felv.) (vizsgálati előadás). Este: *Aranylakodalm*.

Fővárosi Nyári Színház. Vasárnap délután: *Háromláb kapitány*. Este: *Felhő Elári*. Hétfőn: *Vasygyros*. Kedden: *Armány és szerelem*. Szerdán: *Dalmát*. Csütörtökön: *Armány és szerelem*. Szerdán: *Dalmát*. Csütörtökön: *Armány és szerelem*.

törtökön: ugyanaz. Pénteken: *A megázott Amor* (előszőr). Szombaton: ugyanaz. Vasárnap délután: *Rómeo és Julia*. Este: *A megázott Amor*.

Az operaház előadása otthon. A m. kir. Operaházban holnap (vasárnap) este az orosz balet-társulat vendégfellépéssel a *Krakói lakodalm* és a *Kalóz* című balettek kerülnek színe. *A Telefon Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

MŰVÉSZET.

Művészi képek a népiszkolában. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a népiszkolák számára történelmi, etnográfiai és földrajzi szemléltető képeket készít. Legelősebb művészeinkre számít, akik a népoktatás speciális céljaira a leggodosabban megállapított motívumok szerint fogják majd az új képeket elkészíteni. Egyelőre negyven kép készíttetését tervezi a miniszter. Ezek között van 20 történelmi, 12 földrajzi és etnográfiai, képe nyolc irodalomtörténeti kép. A 8 irodalmi még *Kazinczy*, *Kölösey*, *Kisfaludy*, *Berzsenyi*, *Vörösmarty*, *Tompa*, *Petőfi* és *Arany* egy-egy kiváló művét illusztrálná és a költő arcképét ábrázolná. A képek tárgyait egy bizottság állapítja meg, amelyben írók, művészek és pedagógusok lesznek. Egy-egy kép tiszteletdíját 250 forintra tervezik, a negyven kép tehát tízezer forintba kerülne, amit két év alatt a közoktatási tárca fedezne. A nyílt pályázat útján beérkező képeket művészi szempontból a *Képzőművészeti Társulat*, pedagógiai szempontból pedig a pályázati feltételeket megállapító bizottság bírálja meg. A végből, hogy hazai művészeink a külföldi legkitűnőbb szemléltető képeket megismerhessék, a miniszter máris gondoskodott arról, hogy a legjobb francia, angol és német szemléltető képeket megrendeljék. A képeket kiadó útján akarják forgalomba hozni.

Bruno Bucher. Tegnap egy bécsi újságíró ragadt el a halál, aki új alapokra fektette az egész osztrák művészi ipart és hatalmas könyveket írt a művészi ipar múltjáról. Az újságíró *Bruno Bucher*-nek hívták. Eleinte művészi pályára készült, de csakhamar győzött rajta a toll varázsa s *Bucher* beállott a *Wiener Zeitung* szerkesztőségébe, ahol a műkritikai rovatot vezette s egyuttal a lap művészeti mellékletét szerkesztette. Eleven, polemikus és talpraesett cikkei korán nagy tekintélyt kölcsönöztek tollának, úgy, hogy végre a bécsi iparművészeti múzeumnak igazgatójává nevezték ki. De azért mindvégig újságíró maradt. Ő volt az, aki az általános elposványosodás idejében erős cikkeiben megleckéztette a műiparosokat és a művészeket s visszatérítette őket a fundamentális művészeti igazságokhoz. Legnagyobb hatással a műiparosokra volt, akiket kioktatott arra, hogy minden stíl csak akkor helyes, ha a formák az anyaghoz simulnak. De nagy nevet szerzett magának a műtörténeti világirodalomban is. Kitűnő kézikönyvét, a *Geschichte der technischen Künste* címűt ma senki sem nélkülözheti, aki a művészi ipar múltjával foglalkozik.

A legutóbbi években válság elé jutott az osztrák művészi ipar. A modern eszmék képviselői harcot indítottak a régi sablon ellen s ezt a sablont éppen az iparművészeti múzeum emberei védtek. *Bucher*, akit a sok munka is elgyöngített, szomoruan nézte ezt a küzdelmet, amely nem volt inyére. Már régebben lemondott igazgatói állásáról és műtörténeti kutatásainak élt. Tegnap ragadt el a halál.

Meissoner képeinek visszautasítása. *Meissonier* özevgye, aki nem régen halt meg, férjének összes birtokában lévő művét a francia államnak hagyományozta. Ezek közül néhányat a *Lyoni* muzeumban, néhányat *Luxembourg*-muzeumban helyezték el, a képek legnagyobb része pedig a *Louvre*-nak jutott. Amint értesülünk, a *Louvre* igazgatósága azonban nem fogadta el a képeket, mert a muzeumban már nincs hely.

Magyar festő Madridban. *Zemplényi* Tivadar, a jeles tájkép- és életképfestő, a napokban hosszabb tartózkodásra Madridba utazik. A művész a spanyol klasszikus festők műveit tanulmányozza, amelyek közül egy párt le is másol. A művész Spanyolországból átmegy Afrikába is.

VIDÉK.

(A főispán első funkciója.) *Szolnoki* levelezőnk írja: *Lippich* Gusztáv, *Jász-Nagykun-Szolnok* vármegye imént beiktatott új főispánja, kinok működésétől pártkülönbség nélkül sok üdvösvét vár a megye lakossága, igen kedves módon kezdte meg működését. Azon a napon, amidőn állásába beiktatották, *Balla* Imre színházi ügyelőt neje egy kis leánykával ajándékozta meg. A boldog apa ma dé-

előtt *Szentes* Jánossal, a társulat komikusával, feketébe vágta magát, tisztelgett a főispánnál és arra kérte, vállalja el a „nagy” napon született leánykájánál a keresztapai tisztelget. Az új főispán természetesen szívesen engedett a kérésnek és intézkedett, hogy kis „keresztlány” nagyobb ajándékot kapjon.

(A pestmegyei választások.) Tegnap *Monoron* *Nyáry* József földbírtokos elnökele mellett a járási megyebizottsági tagok értekezletet tartottak az e hó 12-iki megyevivőre kintűzött választások ügyében. A *dunavesseli* főszerbábrói állás betöltését nyílt kérdésnek hagyták meg, miután a jelen voltak egy része *Földváry* Mihály országgyűlési képviselő, egy része pedig *Csikay* Imre mellett foglalt állást. Az esetleg választás alá kerülő első szerbábrói állásra egyhangulag *Némény* Jenőt jelölték, az így megüresedő másodszerbábrói állásra ifj. *Tahy* Istvánt jelölték. A *Bossányi* László elhalálása folytán megüresedett közigazgatási bizottsági tagságra egyhangulag dr. *Förster* Aurélt, a központi választmányi tagságra *Nyáry* Józsefet kandidáltak.

EGYESÜLETEK.

(Az Uránia színház-egylet.) Tegnap este hat órakor alakult meg az Uránia színház-egylet *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos elnökele mellett. A részvénytársaság élén *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, elnök, *Somogyi* Nándor ügyvezető igazgató, dr. *Kövesligeti* Radó főtitkár és dr. *Várady* Károly volt országos képviselő, jogtanácsos áll.

Az egyesület alakuló gyűlése díszes társaság jött össze. Ott voltak: *Maltekovics* Sándor, *Beóthy* Zsolt, *Rákosi* Jenő, *Molnár* Viktor, dr. *Pertik* Ottó, dr. *Marczali* Henrik, *Zipernovszky* Károly, dr. *Radó* Antal, dr. *Várady* Károly, dr. *Erődi* Béla, dr. *Kövesligeti* Radó, *György* Aladár, *Pályi* igazgató, dr. *Schack* Béla és még számosan, a tudományos és irodalmi világ előkelő képviselői. A társaság megvitatta s elfogadta az egyesület fölölvasolt alapszabályait és nyomban megalakult a tizenkét szakbizottság, melyek a tudományok összes ágait képviselik s melyeknek elnökei, alelnökei és előadói a közélet, a tudomány, az irodalom, a tanári szék és a sajtó ismert nevi kiválóságai. Az Uránia tudományos színház részvénytársasága kibérelte a *Kerepesi*-úton *Rimanóczy* Kálmán palotájában a volt Orosz-fél mulató színház helyiségeit s azokat a tudományos színház céljára pompás színházzá alakíttatja. Az egész vállalatot hatuaga végrehajtóbizottság igazgatja; három tag az egyesület és három tag a részvénytársaság tagjai közül. A színház műsorát, irányát, működését az igazgatóválasztmány állapítja meg, melybe az egyesület negyven, a részvénytársaság pedig tizenkét tagot választott. A tudományos színházát október hónapban nyitják meg alkalmi dialógussal s az első három hónap műsorán a berlini Uránia-színház három kipróbált darabja fog szerepelni: *A északi sark*, *A vas és a föld*. Az Uránia-színház működését az egész országra kiterjeszti, a mennyiben a tudományok népszerűsítése, ismertetése, terjesztése érdekében az ország nagyobb városainak színházaiiban is tart előadásokat. A Balkán-államokra az Uránia-színház megszerezte a kizárólagos működés jogát; továbbá szerződést kötött a berlini, párisi, londoni és bécsi Uránia-színházakkal, hogy műsorukat átengedik s viszont átveszik a budapesti Uránia-színház magyar tudományok termékeit. Az Uránia-egyesület egyes szakbizottságai már közelebb megkezdi működését, hogy minél előbb eredeti magyar műsor álljon az Uránia-színház rendelkezésére. A színház prólogusát egyik jeles poétánk írja, a ki verses párbeszédekben mutatja be a tudomány harcát a sötétséggel s az emberi szellem győzelmét a tudománynak, az értelem fantáziájának alkotásaiban.

SPORT.

Országos kerékpárverseny. A magyar testgyakorlók köre vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg ez idei tavaszi versenyt a csömöri-úti verseny-pályán. A verseny kiemelkedő pontja az országos nyílt jellegű *hatórás kerékpárverseny*, melynek husz nevezője közül biztosan indul: *Papp* Ferenc bajnok (M. T. K.), *Hóra* Nándor, *Wiegand* Rezső és *Greiner* Frigyes (F. K. E.) Az első ilyenü tavaszyversenyt nagy vezető apparátus fogja meg érdekesebbé tenni. Délután négy órakor nemzetközi athlétikai viadal, 2000 méteres juniorverseny és 5000 méteres tandem, pontverseny lesz. A hat óras verseny eredményeit öröklenti közli a telefon-hírmondó. A versenyre való tekintettel több villamoskocsi fog a Zugló felé közlekedni.

A szerajevói Császár-díj. *Boston*, *Cid* *Kápir* és *Arkanyalát* a *Sportélet* értesülése szerint már most bizonyos indulóknak tekinthetők a 40.000 koronás szerajevói Császár-díjban.

A Grand Prix. Nagy napja lesz holnap Párisnak, izgalmas, emlékezetes mindenképpen. Mialatt a hatóságok az elnök fogadtatására teszik a legnagyobb előkészületeket, a Grand Prix crackjei utolsó próbájukat futják s holnap délután állnak ki döntő küzdelemre. A nagy politikai események mellett természetesen a verseny sorsának is jut érdeklődés, habár a franciák ezutal a Derby nyerő Perth győzelmét éppen olyan bizonyosra veszik, mint mi vettük a Derbyben a Királydíjnyertes *Fardon* győ-

zelmét. De kérdés, hogy a Grand Prix hosszabb távolságán fog-e olyan jól futni Perth, mint ahogy Pardon a Derby hosszabb távolságán futott; nagy kérdés ez még, mert a párisi Grand Prixben éppen a két mértőföldes távolság miatt gyakran esik meglepetés. Ha Perthet valamelyik ellenfele egyáltalában verheti, az még leginkább a Derbyben második Velasquez lehet, mely szintén elsőrangú ló s e mellett nagyobb stayernek tartják, mint Perthet. A Grand Prix fogadó listája így áll: 1 Perth, 3 Velasquez, 5 Alhambra III., 10 Germain, 20 Ivan IV., Maurice, Sesara és Tostat, 33 a többi.

NYári löverseny Alagon. A mai versenynap is teljesen program szerint folyt le, jelenlétében Alag megszokott törzsközösségének, melynek immár nélkülözhetetlen kiránduló helye lett az alagi versenytér. A versenyek maguk meglehetősen érdeketelnek voltak, csak alábbi eredményükre utalunk:

I. Eladók handicapja. Díj 1000 korona. Távolság 1000 méter. Rohoncya G. Arkádiája (Krause) első, Geist G. Kékese második, gróf Pejacevich I. Apolloniája harmadik, azután Eikonogen, Galambom, Bergfex, Pauline. — Birói ítélet: Küzdelem után nyakhszal első, nyakhszal harmadik. Totalizátor: 5: 16. Helyrefogadások: I. 25: 30, II. 25: 27 és III. 25: 31.

II. Eadók akadályversenye. Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter. Geist G. Pletyka II-je (Csompora), valkover.

III. Palotai akadályversenye. Díj: 1500 korona. Távolság: 3200 méter. Geist G. Pletyka II-je (Kreutzbruck) első, Mr. Fair Ossi-ja második. Birói ítélet: Feltartva nyert, Ossi kitört. Totalizátor: 5: 9.

IV. Marquis gátversenye. Díj: 1800 korona. Távolság: 2800 méter. Geist G. May be-je (Csompora) első, gróf Orsich Futár-ja második, Jékey A. Marasca-ja harmadik, azután Steuermann. Birói ítélet: Igen könnyen három hosszal első, nyolc hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 19. Helyrefogadások: I. 25: 42, II. 25: 50.

V. Kétvesek eladóversenye. Díj 1000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Wenkheim D. Mumanusa (Kaposi) első, Geist G. Áldása második, gróf Degenfeld J. Kong Harald-ja harmadik, azután Gavotte, Cleopatra, Lady Blanche. Birói ítélet: Küzdelem után fél hosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 20. Helyrefogadások: I. 25: 70, II. 25: 104.

VI. Gödi díj. Díj 1200 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Esterházy László Mordánya (Gömör) első, Geist G. Gyemantja második, Gróf Pejacevich Consortja harmadik, azután Ohó. Birói ítélet: Küzdelem után két hosszal első, négy hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 34. Helyrefogadások: I. 25: 55, II. 25: 31.

A holnapi versenynap, mely előreláthatólag nagy tömeg kirándulót vonz ki Alagra, szintén nem hoz valami különös dolgot, de legalább remélhető, hogy a sikversenyekben sok ló fog indulni. Így nem kevesebbet, mint 19 ló áll meg a juniusi díjban, a javából Gyémánt, Bokros, Remény, Galambom, Esthajnal, Diszpolgár stb. Legérdekesebbnek mindamellett a nyílt handikap ígérkezik, amelyben eldől, hogy jól osztályozta-e az urlovakos handikaperje az alagi háromveseket. Legkedvezőbb itt a terhe Afionka, Yvonne-nak és Edison-nak, alighanem ezek közül kerül ki a nyerő. A holnapi tippek a következők:

- I. Geist-istálló—Arkádia.
- II. May be—Ossi.
- III. Steuermann—Pletyka II.
- IV. Afio—Yvonne—Edison.
- V. Nászagy—Bolygó.
- VI. Geist-istálló—Esthajnal.

Derby-meeting. Lankadt érdeklődés mellett futottak ma a Freudenauban a Buccaneer-versenyt, amely évek óta egyike a legszebb hosszú versenyeknek. Mint az idén minden, ez is a tudomány előírása szerint dől el, megnyerte Cromwell, amelyről előre tudható volt, hogy tíz kilogramm teherrel nyert nem kaphat sem Cid-től, sem egyik három évesről sem. Második a szeszélyes Ravachol lett, amely jó ló, ha futni akar. Cid versenyé teljes volt, mert még a harmadik helyet is Dalffy foglalta el, pedig Lederer lovag handikap lova vele teljesen egyenlő terhet vitt. A többi verseny egytől egyig közepes turlafesemény volt, eredményük a következő:

I. Kétvesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Szemere Miklós Topromeneje (Lovász) első, Dréher A. Geauzstja második, gróf Sztáray J. Allandója harmadik, azután Modor, Gecko. — Birói ítélet: erős küzdelem után fejhszal első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 10. Helyrefogadások: I. 25: 42, II. 25: 77.

II. Kétvesek eladóversenye. Díj 2000 korona. 1200 méter. Báró Bohus Elucioja (Rumbold) első, Baltazzi A. Goldenlockja második, báró Harkányi A. Altesseja harmadik, azután Mars, Remedur, Mirabeau, Lutte, Aladin, Cabbage Rose. Birói ítélet: igen könnyen 3 hosszal első, nyakhszal 3-ik. Totalizátor: 5: 34. Helyrefogadások: I. 25: 51, II. 25: 53, III. 25: 54.

III. Buccaneer-versenye. Díj 15.000 korona. Távolság 3200 méter. Báró Harkányi A. Cromwellje (Wilton) első, gróf Sternberg A. Ravacholja második, lovag Lederer Dalffyja harmadik, azután: Áldomás, Cid. Könnyen 2 és fél hosszal első, 3 hosszal

harmadik. Totalizátor: 5: 9. Helyrefogadások I. 25: 37, II. 25: 66.

IV. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Báró Harkányi I. Corloaja (Wilton) első, Mr. Duke Contraja második, Péchy A. Mirkoja harmadik, azután: Plaisirchen. Ítélet: Könnyen 2 hosszal első, 6 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 20. Helyre: I. 25: 51, II. 25: 54.

V. Áruló-verseny. Díj: 3000 korona. Távolság: 1600 méter. Péchy A. Iroja (Poole) első, báró Uechtritz Nickerje második, Wahrmann R. Dominikje harmadik. Birói ítélet: könnyen 1 és fél hosszal első, 6 hosszal 3-ik. Totalizátor: 5: 7.

VI. Handicap. Távolság: 1200 méter. Díj: 2000 korona. Szemere Miklós Chrysanterje (Cleminson) első, Mr. Siltan Isoldeje második, báró Uechtritz Kupja harmadik, azután Duca, Triole, Ladra. Ítélet: Kemény küzdelem után fejhszal első, nyakhszal harmadik. Totalizátor: 5: 22. Helyrefogadások: I. 25: 47, II. 25: 35.

VII. Handicap. Távolság 1600 méter. Díj 2000 korona. Báró Uechtritz Chryseleje (Sharpe) első, gróf Degenfeld Szeszély II-je második, Mr. Dorryt Mon plaisirje harmadik, azután Lusdon, Virginie, Dráva, Maholnap, Gwen. Ítélet: Könnyen 2 hosszal első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 19. Helyrefogadások: I. 25: 40, II. 25: 50, III. 25: 40.

A meeting utolsó napja következik holnap a 20.000 koronás Metropole-díjjal, melyen elsőbbrangú kétévesek találkoznak. Ilyen Hamlet, Culture, Lili, Clairette, Quota, Polonius. Ezek közül Culture és Lili nyilvános formája a legjobb: Culture második, Lili harmadik lévén a Károlyi-émlékversenyben, de ha Hamlet csak keveset is javult a Lipót-díj óta, ó lenne a szép verseny legkomolyabb aspiránsa. Annyi valószínű, hogy Culture, Hamlet és Lili fogják egymás közt a verseny sorsát eldönteni. Érdekesebb lesz még a jól dotált Hastings eladó verseny is, melyben esetleg olyan jó ló cserélhet gazdát, mint Patlogó, Cabbage Rose, Sellő vagy Svada. A meetinget a Zárverseny rekeszti be, mely előreláthatólag Mindi és Miss Jeannie között fog eldőlni. A nap tippei a következők:

- I. Almaviva—Casque.
- II. Patlogó—Cabbage Rose.
- III. Ravachol—Napfény.
- IV. Culture—Hamlet—Lili.
- V. Beauharnais—Félnék.
- VI. A la grecque—Banda.
- VII. Mindi—Miss Jeannie.

A beszélő újság a löversenyekről. A bécsi és alagi löversenyek eredményéről a Telefon Hírmondó holnap (vasárnap) délután 1/45 órától 1/25-ig, 1/46 órától 1/26-ig és 1/27-től 7-ig olvastat fel részletes tudósítást.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A molnár és gyermeke. Pár évvel ezelőtt történt, hogy Horváth Zsigmond, a városligeti Magyar Műszinkör tulajdonosa a Molnár és gyermeke című darabról a német eredeti alapján átdolgozást készített Andorffy Péterrel, a jeles komikussal. Andorffy meglehetősen önállóan, négy képből dolgozta fel a darabot és újra szcenizálta. A darab nagy sikert ért el. Mikor Horváth Zsigmond, az akkori tulajdonos a színházat átadta Lázár Mihálynak s kiköltözött belőle, a hurokódás alatt elveszett a darab kézirat. Horváth ennek következtében nagyon meg volt lepve, amikor a következő októberben az új direktor szőről-szóra az Andorffy-féle átdolgozást adatta elő. Rögön arra gondolt, hogy a kéziratot Lázár megtalálta és a sugópéldányból — ahogy színházi nyelven a darabok kéziratát nevezik — iratta ki a szerepeket és a szcenizációt. Tehát szerzői jog bitorlása címen pörölte Lázárt és a későbbi tulajdonos Fisch Ferencet. A két ügyet külön tárgyalja a budapesti polgári törvényszék. Mig a Fisch-féle pörben még csak a tanuk kihallgatása van soron, addig a Lázár-féle pörben a bíróság már megszerezte a szerzői jogi szakértő-bizottság véleményét arra nézve, vajjon Andorffy önálló szellemi munkát végzett-e a darab lefordításával. A bizottság nemmel felelt a kérdésre. Rákosi Jenő bizottsági tag azonban különvéleményt adott be, amely szerint az átdolgozás minden körülmények közt megkíván annyi szellemi munkát, amely honoráriumot érdemel. A bíróság most tanukat fog kihallgatni az ügyben.

TÁVIRATOK

Caracas, június 10. Andest államban forradalom ütött ki.

A cseh-morvaországi sztrájk. Prága, június 10. A budweisi állami dohánygyárban kiütközött sztrájkokról jelentik: E hónap 8-ikán délelőtt a cs. kir. dohánygyárban 1350 munkánál abbanhagyta a munkát, mert a gyár igazgatósága a déli és esti zárót egy-egy negyedórával meghosszabbította. Az új intézkedés kihirdetésekor az udvaron összegyűlt munkánál inzultáltak Prasil felügyelőt. A bécsi dohánygyóvedéki igazgatóság ideküldte dr. Kirschbaum pénzügyi főtanácsost, hogy rendet csináljon. A gyár 1500 munkást és munkánőt foglalkoztat. Újabb rendezés nem fordult elő.

Brünn, június 10. A gyapjuiparosok állandó bizottsága ma újra tanácskozára ült össze a szövömunkások sztrájk-bizottságával. A tanácskozás soká tartott, de végleges eredményre nem vezetett. A tárgyalást jövő héten folytatják.

Brünn, június 10. A szövőgyárosok kommunikat adtak ki, a melyben kijelentik, hogy rendületlenül ragaszkodnak a törvényben és a munkarendben gyökerező álláspontjukhoz és azért ellenzik a 10 órai munkaidőt.

Nemzetközi vasuti kongresszusok.

Bécs, június 10. Ma fejezték be a tanácskozásaikat azok a vasuti kongresszusok, amelyek a küszöbön álló nyári szabadságolások folytán nagyobb számban az egész hét folyamán itt gyűléseztek. A legfontosabb ezek között az ugynevezett német, de helyesebben közép-európai vasutegyesület technikusainak nagygyűlése, mely a németország, magyar és osztrák vasutak műszaki főtisztviselőiből áll és melynek feladata az egyesület vasutait érdeklő építési, gépészeti, forgalmi és egyéb műszaki kérdéseket egyöntetűen szabályozni. E kongresszuson kívül Bécsben, Badenban, Wiener-Neustadtban gyűléseztek az osztrák-magyar és nyugot-német tengeri kikötői forgalom és a délnémet-osztrák-magyar kötelék, valamint az osztrák-magyar-levantó forgalom és a német vasut egyleti forgalmi bizottság értekezletei. Magyarországból itt voltak Robitzek, Banovits, Brám és Thaly Emil miniszteri tanácsosok, Kotányi, Csatary, Szekula, Francis és Breuer főfelügyelők, Brantwein, Thaly Guidó és Alexy felügyelők, Eder és Göth főmérnökök stb. A technikus nagygyűlés a császári királyi osztrák vasuti minisztérium és az osztrák mérnök egyesület részéről különös óvációkban részesült. Közös tanulmányi kirándulások voltak Bischoff cs. k. miniszteri osztályfőnök vezetése alatt az új bécsi városi vasut a schneebergi és kahlenbergi fogaskerekű vasutak megtekintésére. A vendégek tiszteletére rendezett banketten nagy tetszést aratott Robitzek máv. igazgató miniszteri tanácsos felkészítője az osztrák kollegákra.

A békekongresszus.

Hága, június 10. A választott bíróságok kérdését tárgyaló albizottság ma ülést tartott. Staal elnök indítványára első sorban az angol javaslatot tárgyalta. Pauncefote angol meghatalmazott megokolta a javaslatot, a mely alapja az állandó választott bíróság felállításáról folyó tanácskozások. Az egész ülés, a mely három óra hosszat tartott, az angol javaslat előzetes tanulmányozásával telt el. Határozatot nem hoztak, hogy a delegátusok a határozat meghozatala vagy a végleges javaslat írásbeli szövegezése előtt tanácsot kérhessenek kormányuktól, vagy maguk között megvitathassák a kérdést. Több delegátus állítólag azt kívánta, hogy a választott bíróság állandósága erősebben fejeződjék ki a javaslatban, a mit különösen a kisebb államok képviselői fogadtak nagy örömmel, holott a nagyhatalmasságok képviselőinek többsége azt a nézetet vallja, hogy az állandóság tekintetében nem szabad tovább menni Pauncefote javaslatánál, mert különben kétségessé teszik a konferencia sikerét.

Olasz képviselőház.

Róma, június 10. Az obstrukció javában folyik. Colajanni szocialista obstrukciós beszéde után Morgari szocialista kijelenti, hogy este fél 7 óráig szándékozik beszélni. (Nevetés a szélsőbalon.) Az elnök a jobboldal és a centrum tetszése és a szélsőbaloldal sűrű közbeszólásai közt tiltakozik ez illetlen magatartás ellen.

Morgari kifejti, hogy nem találja szükségesnek a gyülekezési jog ellen irányuló törvényjavaslatokat, mert a rendőrség ezer ürügyet talál arra, hogy a haladó pártok gyűléseit betiltassa. Cikkeket olvas föl az újságokból a gyűlések eltiltására vonatkozólag. (Zajos közbeszólások a jobboldalon és a centrumban.)

Az elnök megrózza ezt az inkorrektuséget és felszólítja Morgarit, hogy szóljon a tárgyhoz és indokolja meg a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat első cikkéhez benyújtott módosításait.

Morgari azt hiszi, joga van fölolvadni a lapok véleményét oly esetekről, amelyek a tanácskozás tárgyával kapcsolatosak. (Élénk tiltakozás a jobboldalon és centrumban.)

Az elnök kijelenti, hogy inkább bezárja az ülést, semhogy ilyen inkorrekt tárgyalást tovább is eltűnjön és az ülést csakugyan beresztette.

Olasz-török incidens.

Róma, június 10. A Stefani-ügynökség jelenti Adenből: A mekkai emir rendeletet kapott, hogy a török tengerparti őrhajók által lefoglalt bárkákat, melyek olasz lobogó alatt hajóztak, adja át a Masszahából külön e célra kiküldött Volturno olasz hadihajónak.

A pestis.

Trieszt, június 10. A tengerészeti hatóság a kereskedelmi minisztérium e hónap 8-iki rendelete alapján elrendelte, hogy az Alexandriából és Egyiptomból érkező hajók és utasok az 1897. január 17-iki velencei egészségügyi egyezmény értelmében az átkelés beszámításával *aznapig orvosi megfigyelés alatt álljanak*, továbbá hogy a hajók és utasok megfigyelését az orvosi vizsgálat eredménye szerint esetről-esetre állapítsák meg s hogy az átkelés idejének beszámítása nélkül a megfigyelés ne terjedjen *hét napon túl*. Egy másik rendelet megtiltja bizonyos *egyiptomi cikkek átvitelét* és behozatalt.

Anglia kínai politikája.

London, június 9. A külügyi költségvetés tárgyalása során *Dilke* száz fontnak a törlesztését indítványozza, egyúttal támadja a kormány *Khinában követelt politikáját* és gyűnének mondja a legutóbb Oroszországgal kötött egyezményt.

Beresford ah kínai brit kereskedésnek békés biztosítása érdekében szólal föl, aminek feltétele világos, erős és határozott politika.

Brodrick parlamenti államtitkár azt válaszolja, hogy Beresford körülbelül azt kívánja, hogy Anglia teljesen ellenőrizze Kína egész közigazgatását. Ez csak háromféleképpen volna lehetséges, vagy a cunghijámenre való befolyás után, vagy úgy, hogy Anglia más hatalmakkal közösen, vagy pedig egyedül uralkodnék Kínában. A szónok nagyon bajónak tartja mind a három módot és azt kérdezi, hogy mely hatalmak volna erre felszólítandók vagy micsoda oka lehetne olyan országnak, mint Németország, arra, hogy ilyen megállapodáshoz járuljon. Németországnak nagyon is érdekében áll, hogy Kínában csatlakozzék Angliához, de még inkább, hogy ne csatlakozzék hozzá. Németország európai érdekei sokkal nagyobbak, mint kínai érdekei. A mi a Jangce völgyét illeti, Anglia nem hajlandó felelősséget vállalni olyan tartományok kormányzásáért, amely a harmadrészt teszi Kínának. Az angol kereskedelem előtt eddig minden ajtó nyitva áll és olyan fokra jutott, amelyen soha sem állott. Ami a Jangce völgyén kívül való kereskedelmet illeti, a kormány bíz a tenciini szerződésben. Ami pedig a kínai politikát általában illeti, ragaszkodik a cunghijámen után való diplomáciai akcióhoz. Angliának a Jangce folyó vidékén való pozíciójáról azt mondja a szónok, hogy Anglia cirkálóhajói folyton Nankingba és Nankingból is eljuthatnak Hankaig, sőt ágyunaszádokat még tovább is küldhetnek. A kormány hajlandó a Jangce völgyében való angol kereskedelem védelme érdekében ellenőrzést gyakorolni. Nem fogja megengedni, hogy az angol kereskedelem kárt valljon vagy más kezekbe kerüljön. Anglia felelőssé teszi Kínát azért, hogy a Jangce völgyével szomszédos tartományok el ne idegenítenek és hogy a Jangce és Birma között a birmai vasút kiegészítését összeköttetés létesüljön, mielőtt brit tőkepenézeak a vasút kiegészítésére vállalkoznak. A kormány gondoskodni fog róla, hogy hadereje a Jangce völgyében elég erős legyen arra, hogy a kereskedőket megvédje. A kormány nem adta föl a nyílt ajtó politikáját és nem követi helyette a befolyási sferák politikáját. A most elmlut másfél esztendőben előfordult kínai események mindenkit meggyőzhettek arról, hogy nem jó a cunghijáment párba középpontjává tenni. A legújabb orosz egyezmény nemcsak értékes dolog, hanem jó jel a jövőre nézve. (Helyeslés.) Bizalmatlan politika nem válik javára valamely egyezménynek. Nem szabad minden koncepczióban, amelyet idegen hatalmasságnak teszünk, Anglia tekintélyének csorbulását látni. A Peking építendő orosz vasutat illetőleg kétségbe vonja, hogy Oroszország valaha előállt volna ezzel a követeléssel. Az angol kormány hajlandó általánosságban elismerni azt az elvet, hogy minden új forgalmi utat, amely Kínát megnyithatja a világkereskedelem számára, szívesen kell látni. A pekingi kérdés azonban más természetű. Peking a kormány székhelye, Angliának tehát nem feleltetéséből, hanem egyszerűen Kína érdekében ki kell jelentenie, hogy mielőtt okot adnak rá, kénytelen lesz Kínát lebeszélni minden olyan lépésről, amely alkalmas lehet arra, hogy a pekingi kormányzás valamely más hatalmasság kezébe menjen át.

Örmény dolgok.

Konstantinápoly, június 10. Az Agence de Constantinople merő koholmányok nyilvánítja a Standard konstantinápolyi levelezőjének azt a jelentését, hogy a musli örmény patriarka helyettesét meggyilkolták. Ugyancsak koholmányok nyilvánítja a nevezett forrás a Tempsnek azt a jelentését, hogy oroszországi örmények betörték Vanba.

Konstantinápoly, június 10. A musli világjében történt legutóbbi eseményekről érkezett leveleiben jelentések szerint május elején Tírong községben, Mus mellett, hét örmény bűjtőgató bukkant föl, akik valószínűleg Oroszországból jöttek. Az örmények letartóztatására május 7-ikén Musból egy szakasz katonaságot és kurdokat küldtek ki néhány hivatalnokkal, akiknek megérkezése után Tírongban heves ütközetre került a dolog, amelyben a hét örmény bűjtőgató és Talib offendi, továbbá egy török altisz, két katoná és két kurd lovas elesett. Azonkívül elesett Tavo örmény községi előjáró, több községi lakos pedig mezsebesült. A elke-

seredett kurdok kifosztották a községet, amelynek lakosai Musba menekültek, ahol a hatóságok hasztalan igyekeztek rábírní őket a visszatérésre. Május 8-án a kurdok megtámadták a Mus mellett levő Akcsan községet, három lakost megöltek, többeket megsebesítettek és elrabolták a község összes marháit. Május 9-ikén a Desirandli kurd törzs kirabolta Alicsan községet. Május 10-ikén a Balak kurd törzs kifosztotta Alvarincs községet, miközben megölték a község előjáróját. Ugyanaz éjjel kirabolták a templomot is, mely mint a legrégibb örmény templom nagy becsben állott. Május 14-én 30 hamidie-lovasból álló csapat Dzihav községben fosztogatott és vagy 100 marhát vitt magával. Május 17-ikén az események hírére Muoban pánik uralkodott. Május 19-ikén öt kurd betört a Turp Aghparik örmény kolostorba. Mig négyen a kurdok közül barátságosan beszélgettek *Hasar Varlabed* zárdafőnökkel, az ötödik rárohant és megölte őt. Török részről szigorú intézkedéseket tettek, hogy a kurdok kihágásainak véget vessenek.

A bloemfonteini találkozó.

Prétória, június 10. Politikai körökben úgy vélekednek, hogy ámbár a bloemfonteini tanácskozásnak nem volt gyakorlati eredménye, *Krúger* javaslatai olyan engedevények voltak, hogy az *Angliával való háboru morális lehetetlenség*. A *Volstem* azt írja, hogy Dél-Afrika meg lesz elégedve *Krúger* programjával. A békének tehát erős alapja lesz. Az oranjei voiksraadnak az a határozata, amelylyel *Krúger* nyilatkozatait helyeselte, arra vall, hogy háboru esetén Oranje Transzválnak fogná pártját.

Közgazdasági táviratok.

Lemberg, június 10. Ma volt a *galíciai hitelbank* részvényeseinek közgyűlése. Egyhangulag tudomásul vették az igazgatótanács jelentését, amely említett tesz a hitelbanknak a Krakóban lévő galíciai kereskedelmi és iparbankkal a hitelbank felszámolását illetőleg kötött szerződéséről és elhatározták a hitelbanknak felszámolás utján való feloszlását.

Berlin, június 10. (Gabonapiac.) A lanya amerikai jelentések dacára szilárd volt az irányzat. A szállítási árak eleinte hanyatlottak, de aztán ismét elértek tegnapi magasságukat, sőt rosz még valamivel drágább is volt. Zab forgalma csekély volt. Az idő változó.

Berlin, június 10. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 225.—. Magyar koronajárdék 153.40. Osztrák hitelrészvény ——. Osztrák-magyar államvasut ——. Déli vasut 80.10. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegy készpénz 217.05. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo) Lombard —.—.

Frankfurt, június 10. Árfolyamok májusra. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 225.—. Osztrák-magyar államvasut ——. Déli vasut 31.—. Osztrák arany ——. Olasz járadék 95.35. Laura-kohó 272.50. Harpeni 210.45. Discont ——. Alpési ——. Bécsi bankgyesület —.—.

New York, június 10. *Liszt* helyben 2.85. *Buca* júliusra 80.%, szeptemberre 80.%, decemberre 81.%. *Tengeri* júliusra 39.5%.

Chicago, június 10. *Buca* júliusra 75.%, *Tengeri* júliusra 33.5%.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

A szerénytelen most kaptam meg az *ide írt* levelet és e lapot követni fogja a válasz. Elnézésre talán van, de nyugtalanságra nincsen ok.

B. Székelyhegyvár. 1. Ha még nem szerezté meg a magyar állampolgárságot, nem az. 2. Ha itt akar megtelepedni és orvosgyakorlatot folytatni, prágai egyetemi orvosdiplomáját a magyar egyetemi orvosi fakultás utján föl kell terjesztenie a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az oklevelet ugyanis megvizsgálják és ha úgy találják, hogy az orvosi tudományos képzettség megfelel a nálunk előírt követelményeknek, oklevelet honosítják (nosztrifikálják). Csak azután kezdheti meg orvosgyakorlatát.

K. L. Kassa. Minden orvsjegykérdézközdésre válaszolunk. Ön is kapott üzenetet, de az bizonyára kikerülte a figyelmét. Írja meg a sorsjegyek számát még egyszer, akkor mi is ismételjük a választ.

H. J. Az illetőségi bizonyítvány belyegdíja 1 forint, a jegyzőkönyvet 50 krajcar díj jár, azonkívül minden törvényhatóság területén a jegyzőnek külön is jár valamely illeték. Ha már most hozzáveszük a bizonyítványok postadíját, akkor az a jegyző a két illetőségi bizonyítványért éppenséggel nem követelt sokat.

A. M. P. Thury Zoltán lakása: V. Lipót-kürt 16. III. emelet, 16. ajtó.

K. S. Csáková. Szemrehányása nem igazságos, mert mi Nagysádnak is, ferjének is annak idején választottunk. Ha megírják, pontosan mikor kérdőzködték, milyen név alatt s mi volt a kérdés, nem foziuk sájnálni a fáradságot s kikeressük a választ.

csak azért is, hogy beigazoljuk, milyen felületesen olvassák az újságot.

Baross-utca 82. A jegyzett részlegyekre a szervező bizottság pénzirta elfogadhat beizetéseket, a kormányhatóság megerősítés és érbeigyezés előtt is. — **Besztercebánya.** Vaszary Kolos hercegprímás, Budapest. Schuster Konstantin püspök, Vác. Báró Hirsch Mór közteknységi iroda, VI. Lázár-utca 18. Szent Vince egyesület, Budapest. Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy. VI. Podmaniczky-utca 43. Hamarjában bizony nem jutott több az eszünkbe. — **Ifj. L. L. Budapest.** Akarmelyik verses könyvben garmadával talál ilyen cébra alkalmas verseket vagy versszakokat. Különbben, ha a Budapesti Újságíró Segélygyesület segélyslapja számára 5 forintot beküld, egyik belső dolgozóirtánk szívesen megírja a kívánt emlékrveset. — **Dolly.** A *Lili* operette címszeropét *Heggy* Aranka kreálta. — **Ügyvéd.** Egyik mul számunk szerkesztői üzeneti közt már választottunk a kérdésre. — **V. S.** A bank igazgatóságára meg alakult neg. — **Sz. A. barna.** A kérdezett művésznő bizony szöke. — **E. A. Kolosvár.** A szerkesztőségi óráknak (delután 5—8-ig) mindig szívesen áll rendelkezésre. — **L. J. Élesd.** Ezt a kereskedelmi miniszter annak idején közhírre fogja tenni. Még mi sem tudjuk. — **79.627. szám** előzető. Adjon sürögő folyamodást az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz s igazolja viszonyainak időközben való megváltozását, akkor kérelmet esedeg teljesítik. — **Pista.** Ime néhány igen firdőhely: *Algyógy, Balf, Gyertyánliget, Korond, Maradvány, Stósz, Ó-és Új-Tátraföld, Tátra-Lomnic, Ausztriai firdőt* elvből nem ajánlunk. A magyar firdők különben is máltó versenytársai a külföldi firdőknek. — **Érdékeik.** 1. A keleti kereskedelmi tanfolyamra csak érettség vizsgálat iratkozhatik be. 2. A tandíj évi 40 ft. 3. A tanfolyam két évig tart, minden év szeptember elején kezdődik, és június utján végződik. 4. Lenet belőle konzulsági hivatalnok az állam külföldi kereskedelmi képviseleténél vagy hivatalnok a Kereskedelmi Múzeum keleti kirendeltségénél. 5. A tanfolyam befejeztével az egész két évi tananyagból végvizsgát kell tenni. — **K. Zs. B-Hunyad.** Maria-Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. Másik kérdésére a napokban kap választ. — **O. A. Budapest.** Az Alliance Française aipszabályai dolgában méltóztassék az egyesület titkári hivatalához fordulni (VII. kerület, Royal-szálloda.) Mi nem ismerjük a felvétel föltételeit. — **Sabaria.** Külföldi oklevélt előbb a magyar egyetemen nosztrifikálni kell s csak azután folytathat orvosi gyakorlatot. A külföldi oklevél honosítás iránti kérelem vagy egyenesen a közoktatásügyi miniszteriumnál, vagy az egyetem orvostudományi karánál nyujtandó be. A fakultás, tekintettel a magyar egyetemeken fennálló tan-és szigorlati rendszerre, vizsgálat alá veszi a kérelmet, s ha fnyamodót tanulmányánál fogva szintén képesítettnek itéli, oklevélt honosításra ajánlja a miniszternek, aki azután végvizsgálatra határoz. — **W. K. I.** Írja reá: Szives üdvözlést s írja alá a nevét. Ez teljesen elég, ha azzal a bölgygyel különben semmi közleni valója nincsen. 2. Júliuska napja február 16-án van. Gratulálhat levélben, küldhet virágcsokrot is, de csak úgy, ha bizalmas ismerőse. Másiklőnbben engedélyt kell kérnie reá. — **81.065. számú előzető.** Rendes utcai ötönyben, ha pedig a találkozó valamelyes ünnepeles aktussal van összekötve, fekete, vagy legalább sötét ötönyben. — **Nebántavirág.** Nem illik bizony egyik sem. — **S. B. K. Felcspáhaza.** A pénzügyminiszterhez kell fnyamodnia. Először csak mint gyakornok kezdheti a pályáját, azután le kell tenni a pénzügyi bírtosi vizsgát. Mint gyakornok 400—500 forint fizetést kap, mint pénzügyi bírtos már 800—1000 forint fizetést, 175—350 forint lakpénzt s esedeg 200 forint működési pótlókat. — **Örökre ábrándozó.** Már választottunk kérdésére. A Budapesti Napló egyik korábbi számában meg is fogja találni. — **7386. sz. előzető.** Egres, piszka, búzka, pószmetó, köszmetó, csipke szőlő, mind egy és ugyanazt jelenti. — **85.625. számú előzető huga.** 1. Magyar, német, francia vagy milyen divalpok címet kér? 2. Országos Magyar Zenakademia (VI. Andrássy-ut 67.). Az igazgatóság szívesen küld iratitót, ha egy levelezőlapon fordul hozzá. — **H. H.** Méltóztassék a földmívelésügyi miniszterium IV. főosztálya, 2-ik ügyosztályához, *Irabaly* Frigyes állattenyésztési felügyelőhöz fordulni. — **W. A.** Iratkozhat be valamelyik magántanintézetbe, ott elkészülhet a vizsgáira. Egy év alatt legfeljebb két osztályvizsgát tehet, azt is csak közoktatásügyi miniszteri engedéllyel. Az öszvevont vizsgák vizsgadíja 60 forint, egy vizsga külön 40 forint, azonkívül fizetni kell a beiratis és az évi tandíjat. — **B. J. I.** Internattussal egybekötött állami felsőbb leányiskolák vannak: Besztercebányán, Kassán, Lőcsén, Maramaroszigeten, Pozsonyban, Sopronban. 2. Internattussal összekötött felsőbb kereskedelmi iskolák vannak: Aradon, Kolozsvárott, Budapestben. — **B. S. Kassa. P. J.** Marosvásárhelyen lakik. — **H. M.** Kérésének — sajnálatunkra — nem tehetünk eleget, mert a tulajdonveveket nem vetkőztethetjük ki eredetiségükből. Újságolvasó ember nagyobbbrészo bir annyit idegen nyelvismerettel, hogy azokat el tudja olvasni. — **Z. Ze. B-Hunyad.** Azt a költeményt nem ismerjük. — **S. V. Kisgyűllás.** Ezek az állapotok csak országos akcióval lehet változtatni. Egy fecske nem esmál nyarat. — **Kivánsói barátó.** Mindenesetre olyan orvoshoz fnyamodjanak, aki speciálisan foglalkozik az ilyen gyógykezeléssel. Arra nézve nem tudunk felvilágosítást adni, hogy fnyadloulmal jár-e, de aig hisszük. — **Krisztinavárosi.** Méltóztassék megvenni Berényi Pál könyvét: A kereskedelmi könyvtel beköznnye. Ára 2 forint 40 krajcar. Ha a postadíjat is mellekeli, a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál is megrendelhető. —

MÓKA BÁCISI MESÉI.

A grifmadár.

Hol volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren is tul volt, volt egyszer egy király, annak volt egy lánya. Ez a lány olyan szép volt, hogy széles a világon se akad párja. El is bízottott, hogy kicsit a nagy szépségében és kihirdette, hogy csak ahhoz megy férjhez, aki neki a híres grifmadár farkából három tollat hoz.

No hiszen felkerkedett erre, akinek ép keze, lába volt az országban. Heregeek, bárók, grófok, nagy süvegű tótok, mind elindultak, hogy majd megkeresik a grifmadarat. Keresték, keresték, de bizony nem találták, hiába várt a királykisasszony vőlegényre.

Hanem hát volt az országban egy szegény ember, annak volt egy nagyon ügyes, derék fia. Mikor ez meghallotta, hogy mit hirdettek, mit dobolnak azt mondta az édes apjának:

— Édes apám, hadd megyek el én is, talán szerencsével járok.

Az apja ráhagyta:

— Jól van, édes fiam, eredd, segítsen az Isten.

A legény föltarisznázott, aztán elindult. Ment, mendegélt kilene nap, meg kilene éjjel, utoljára odaért egy város elé. A város kapujában ült egy kilenevenkilenc esztendő öreg koldus és megszólította:

— Édes fiam, add ide, amit tartogatsz a tarisznyádban, én is adok valamit.

A legény nem sokat gondolkodott s odaadta, ami kenyere meg szalonnája még volt a tarisznyában. A koldus nagyon megköszönte s azt mondta:

— Itt van édes fiam, a botom, tedd el. Ha kiértél a városból, ülj rá, majd meglátod, mi lesz belőle. Csak így járhat szerencsével.

A legény nagyot nézett, mikor csak a hitvány koldusbotot kapta. Mit csináljon ezzel? No de azért fogta, bemegy egy kocsnába, ott enni, meg innivalót adott magának. Látja a kocsnáros, hogy ez külső országi ember, megkérdezi:

— Mi járatban vagy?

— Én bizony a grifmadár országába utazom.

Hallja ezt a kocsnáros, mindjárt szaladt föl a királyhoz, jelentette, micsoda ember van nála. Egyezsere kiadta a király a parancsolatot, hogy hozza azt a legényt elejbe. Nagyhamar oda is vitték és a király megkérdezte:

— Hát igazán a grifmadár országába mész-e?

— Királyi fölséged, grácia fejemnek, én bizony oda.

— No, ha odaérsz, édes fiam, kérdezd meg a grifmadártól azt is, mért száradt ki az én harmekét kerekű malmomra folyó forrás s hogyan lehetne ezen a bajon segíteni.

A legény megígérte, hogy megteszi és a király gazdagon megajándékozta. Mikor ez megvolt, megint tovább ment.

A város végén eszibe jutott, mit mondott az öreg koldus és letette maga alá a botját. Abban a szempillantásban azon vette magát észre, hogy nem bot van alatta, hanem gyönyörű táltos lovon ül és a paripája mindjárt meg is kérdezte:

— Hogyan menjünk, édes gazdám, ugy-e mint a szél, vagy mint a gondolat?

— Csak ugy édes lovam, hogy se te benned, se én bennem kár ne essék.

Mentek aztán sebesen, mint a forgószél és estére megint ért egy várost. Itt is beszállt egy kocsnába s mikor a kocsnáros meghallotta, hogy a grifmadárhoz utazik, fölszaladt a királyhoz, elmondta neki, miféle ember van nála s a király mindjárt magához hívatta. Jól tartotta étellel, itallal s azt mondta neki:

— Ha odaérsz a grifmadárhoz, kérdezd meg tőle azt is, mitől olyan beteg az egyetlen lányom, hogy hét esztendeje egy orvos se bírja meggyógyítani.

A legény megígérte, hogy megkérdezi és tovább ment. Ment sebesen, mint a forgószél és estére megint ért egy várost. Itt is beszállt egy kocsnába s mikor a kocsnáros megtudta, mi járatban van, hamar megjelentette a királynak. A király maga elé hívatta a legényt, jól tartotta étellel, itallal s azt mondta neki:

— Ha odaérsz a grifmadárhoz, kérdezd meg tőle azt is, mitől olyan beteg az egyetlen lányom, hogy hét esztendeje egy orvos se bírja meggyógyítani.

A legény megígérte, hogy megkérdezi és tovább ment. Ment sebesen, mint a forgószél, ment három nap meg három éjjel, utoljára odaért egy rengeteg erdőbe, a rengeteg erdő szélén a tenger partjára. Itt azt mondta neki a táltos:

— Szállj le rólam, édes gazdám, én megint bot leszek. Köss föl valami fa tetejébe, magad meg ballagj tovább a parton, míg valakit nem találsz, aki átvisz, mert a tenger tulsó partján lakik a grifmadár.

A legény leszállt a lóról s abban a minutában megint bot lett belőle. Fölkötötte egy fára, a fát jól megjelölte s tovább ballagott a tenger partján.

Alig ment száz lépést, már látott ám valakit. Egy csunya, csunya, hidegvette vén asszonyt. Ugy didergett, ugy reszketett, mint a kocsnya. Mikor ránézett, a legényt is majd kilelte a hideg. Ugy állt a foga a szájában, mint a vasvilla, az orra meg két öles is megvolt. A legény nagy félve odaköszönt:

— Jó napot adjon Isten!

— Adjon Isten. Hát te hol jársz erre, ahol még a madár se jár?

— Semmi. Sürgős üzleti dologban a városba kell utaznom.

— Igazán ez van a levélben?

— No, persze. De miért érdeklődik oly nagyon?

— Vigyen engem is magával, — szoltam nirtelen.

— Ah, mi értelme volna?

Majd hosszú, különös, kutató pillantással nézett szemembe, s így szolt:

— Egyébként, ha nagy kedve van rá, szivesen viszem. De még ma délelőtt kell indulnunk.

A levelet gondosan összehajta, zsebébe rejtette. Én pedig kiadtam a parancsot a csomagolásra.

Julius 17.

Ma reggel, amikor kék pongyolában (ez az ő kedvence színe) bekopogtattam ajtájam, senki sem felelt. Még egyszer, erősebben kopogtam, azt hittem, még talán alszik.

— Uracskám, készen van a reggeli! — kiáltottam be.

Semmi válasz. Zörgettem.

— Janos, költse föl a méltóságos urat, — szoltam a besiető inasokhoz.

— A méltóságos ur már korán reggel távozott hazulról. Két ur jött érte, velők ment el.

— Távozott! Es nem hagyott hátra valamely üzenetet?

— Egyáltalában semmit.

Szívem sebesen dobogott, reszketni kezdtem. Magam sem tudom miért, halálos ijedség fogott el. Elment hazulról, minden üzenet nélkül, titokban, korán reggel, mintha szólni akart volna. Mit jelentsen ez?

— Hagyjon magamra — szoltam az inasokhoz, aki parancsot várva, kérdő arccal állt az ajtóban.

Amikor egyedül maradtam, összegezni kezdtem az eseményeket, hogy megtaláljam e szokatlan viselkedés nyitját. Ideges nyugtalansága,

— A grifmadarat szeretném megkeresni, ha valahogy ezen a tengeren átjuthatnék.

— No, majd átviszlek én, csak ülj fel az orromra.

Mert hát ez a csunya öregasszony az orrán szokta az embereket a tengeren áthordani. A legény is ráugrott az orrára, mint valami paripára és mentek. Utközben azt mondta a vénasszony:

— Hallod-e, ha odaérsz a grifmadárhoz, azt is kérdezd meg tőle, meddig kell még őt itt a tengeren szolgálnom.

A legény megígérte s nemsokára át voltak a tengeren. A vénasszony megmondta neki, merre menjen és elindult. Ment, mendegélt egy darabig, utoljára odaért egy erdőhöz, az erdő szélén egy gyönyörű házhöz, annak ezüst volt a fala, arany a teteje, gyémánt az ablaka.

Kint egy öreg, öreg madárfejű asszony üldögélt s mikor meglátta a legényt, megkérdezte tőle:

— Hát te hol jársz erre, ahová még a madár se jöhet?

A legény elmondta neki, mi járatban van.

— No jó helyre jöttél, azt mondta neki az asszony, mert itt lakik a grifmadár és én vagyok a felesége. Köszönd, hogy az uramat nem érted itthon, mert különben véged volna. Mi is a kivánságod?

Hát elmondta neki, mi mindent szeretne megtudni a grifmadártól, meg hogy három tollat is szeretne a farkából.

Az asszonynak megtetszett a legény, megígérte, hogy majd mindent megtudakol, meg a tollakat is megszerzi, aztán behívta a szobába, jól tartotta étellel, itallal s mikor ez is megvolt, az ágy alá dugta, betakarta egy teknővel és azt mondta neki:

— Meg ne moccanj, el se aludjál, hanem jól vigyázz, mit beszél az urammal.

Alig hogy ezt mondta, nagy zugás lett a levegőben, jött haza a grifmadár. Mikor beröpkült, egyszerre olyan fényes lett a szoba a ragyogó tollától, mintha a nap sütött volna s egyre ordította:

— Emberszapot érzek, emberszapot érzek; add elő!

— De bolondot beszélsz, azt mondta a felesége, már honnan éreznél emberszapot, mikor senki lélek se volt itt! Ma kenyeret sütöttem, nagyon meg is izdattam, talán annak a szagát érzed.

Annyira, hogy lecsendesedett a grifmadár s mikor megette a vacsoráját, lefeküdt aludni. Nemsokára úgy hortyogott, hogy no.

A felesége csak ezt várta s kiszakított egy tollat a farkából. A grifmadár följiélt és azt mondta:

— Jaj, mi az?

— Semmi, csak valamit álmodtam.

REGÉNY.

MARIETTE.

(24)

— REGÉNY. —

Irta: MARTOS FERENC.

Julius 14.

Gyönyörűség, tündérszép ez az én otthonom. Férjem karján ma bejártuk a kastélyt, a parkot, a gazdaságot. Apróra elmagyarázott mindent, aztán kocsiúra ültünk s kihajtottunk a hátrába. A földeken dolgozó parasztok tiszteletudón süvegeltek meg, a lányok és menyecskék jöttek, hogy kezet csokoljanak urnőjüknek. Egy szép, magas, rózsás arcú lány pipacsból, buzavirágból s rozsból font koszorút nyújtott át, fülig elpirosodva.

Alig győztem betelni a sok látnivalóval s estefelé már oly bágyadságot éreztem, mintha nagy utról érkeztem volna meg. Ismét egyedül mentem szobáskámba s úgy rémlett, mintha Borbála bizonyos néma szemrehányással segített volna vetkőződésemnél.

Julius 16.

Ma reggel lovas staféta levelet hozott férjemnek. A platán alatt ültünk éppen s férjem segítségével galambjaimat ettettem.

Férjem, amikor a levelet elolvasta, észrevehetőleg cisáppadt. Még egyszer átfutotta, figyelmesen, aztán névjegyet vett elő s odaadta a lovasnak:

— Vigye a gazdájának s mondja, hogy olvastam a levelet.

Amikor a lovas elügetett, ijedten fordultam férjemhez:

— Mi történt? Valami bai?

melyet rosszul sikerült palástolnia, a fővárosba való utazás hirtelen terve, az a mód, melylyel elfogadta, hogy vele jöhessen és most, a szokatlan időben való, be nem jelentett, titkos távozás... ah, itt valami lappang, kétségtelen. Hirtelen eszembe villant az a bizonyos levél a platán alatt. Igen, most már bizonyosan emlékezem, attól a pillanattól kezdve, hogy a levelet felbontá, történt lelkében a titkos változás. Istenem, mi lehetett abban a levélben?

Óvatosan felnyitottam hálószobájára ajtájam. Senki sem volt a szobában, az inas, úgy látszik, még nem rendezgetett semmit, minden úgy maradt, ahogy reggel hirtelen távozott, egyes ruhadarabok a széken, pamlagon, a földön újságok, csaknem tövig leégett gyertyák a karos tartóban, erős szivarfüst szaga. Hirtelen a szőnyegajtóhoz osontam s ráfordítottam a kulesot. Aztán az ebédő ajtájam zártam be. Így, most nem lephet meg senki.

Az ágy érintetlen, sima, olyan, ahogy este megvetették. Tehát egész éjszaka nem feküdt le. A gyertyák is, egyébként, ezt bizonyítják, az irászatlan pedig a rendetlenség, hogy sokat írt. Megkezdett s félbeszakított levelek hevernek a földön, egész csomó szétégett papiros. Próbáljuk csak összeilleszteni egynek darabjait. Ime: „Imádot, egyetlen kis feleségem! Keresztülhúzza, nem jó. A másik: „Szeretett, jó hitvesem! Amikor e levelet olvasod, én már... itt érthetetlen, többször áthuzott szó, végre az egész: szétéptve. Mi lehet azután „én már“? Én már nem szeretlek többé? Én már megelégettem ezt az állapotot? Én már — oh! Istenem — milyen gondolat! én már nem vagyok az élők...

Csak hidegvér. Azt hiszem, rettentő dolognak jövök nyomára. Ott a peccétnyomó, — tehát peccélt is, bizonyára fontos leveleket. Némek szóló levelet, mint az eltéptet megszólítások mutatják. S korán reggel távozott, két ur kíséretében... párbaj, bizonyos.

Az írósztalhoz sietek, széjjel hányom a papirosomót. Hiába, semmi. A főkokat ezen-

— Mit álmodtál?
— Mintha egy király jött volna ide és kérdezte volna, mért száradt ki a harminckét kerekű malmára való forrás.

— Oh, azt mondja a grifmadár, nem hiába hogy háromszáz esztendő vagy, de igazat is álmodsz. Ha kihuznák azt a malomkövet, a mit egy gonosz molnárlegény eresztett a forrás gödrébe, mindjárt megindulna a malom.

Avval elaludt, megint nagyban hortyogott. A felesége várt egy darabig, aztán megint kihuzott egy tollat. A grifmadár följiéd.

— Jaj, mi az?
— Semmi, csak álmodtam.

— Mit álmodtál?

— Hát mintha egy másik király is idejött volna és kérdezte volna, mért nem terem a körtefája, pedig azelőtt ezüstvirágot virágozott, aranykörtét termett.

— Oh, azt mondja a grifmadár, minek is teremne, mikor a tövében huszonnégy kád pénz van? Míg azt onnan ki nem ássák, addig a fa nem terem.

Avval újra elaludt, hortyogott. A felesége várt egy darabig, aztán kihuzta a harmadik tollat is. Följiéd a grifmadár.

— Jaj, mi az?
— Semmi, csak álmodtam.

— Ugyan már mit álmodtál megint?

— Hát most meg egy harmadik király is jött ide, kérdezte, mitől gyógyul meg a lánya, aki hét esztendeje beteg és egy orvos se tud rajta segíteni.

— Bizony annak a lánya addig meg nem gyógyul, míg azt az otyyát, akit neki a pap áldozáskor adott, ő pedig kiköpött és egy béka az otyyá mögé vitt, onnan elő nem hozzák és neki újra be nem adják. De most már ne álmodj ám többet, hanem hagyj aludni, mert különben rosszszul jársz.

Megvolt a három toll s az asszony tőbbet nem is bántotta a grifmadarat, hanem kiszabadította a legényt a teknő alul és kikísérte.

— No most, azt mondja, megvan minden, amit kívántál.

— Jaj, azt mondja a legény, egyet még nem tudtam meg, meddig kell annak a csunya asszonynak még szolgálni a tengerparton.

— Oh azt én is megmondhatom. Addig, míg a századik embert bele nem veszi a tengerbe, mert eddig kilencvenkilencet már belefojtott.

A legény nagy hálálkodva megköszönte a grifmadár feleségének a jószágát és elindult hazafelé. Nemsokára odaért a tengerhez. A két öles orru vénasszony már messziről kérdezte:

— No meddig kell még szolgálnom?

— Megállj csak egy kicsit, mindjárt megmondom, de előbb vigyél át a tengeren, aztán kísérelj el az erdőszélre.

kint keresztülvizsgálom, semmi, semmi. Egy be van zárva, azt hiába feszitem. Istenem, hát mit tegyek most? Tétlenül, tudatlanul kell itt vergődöm, míg ő talán... Szívem esordultig telve volt már keserűséggel. Szerettem volna sírni s bágyadtan, kétségbeesetten hanyatlottam a pam-lagra. Mi ez? Valami zörrent alattam... Ez a kabát, mely tegnapi volt férjemen. Hamar, a zsebét... ah! itt a levél!

Mint kigyó marására, ugrottam fel a pam-lagról. Ez Oláh írása, ismerem. Testemben és lelkemben fázza, olvasom, betűről betűre:

Tisztelt uram!

Bár ismeretlenül s bizonyára alkalmatlanul is, kénytelen vagyok önnek tudomására hozni egyet-mást. Mindenek előtt megmondani őszintén a szándékomat: én meg akarom ölni önt. Kettőnk közül egy felesleges az életben, higgye meg. No gondolja, hogy örült vagyok, ellenkezőleg. Hosszas tépelődés után jutottam erre a meggyőződésre és most már tudom, hogy csak ezt az egyetlen utat követhetem.

Hogy értsen valamit a dologból, felvilágosítom arról, hogy szerelmes vagyok a feleségébe. Értse meg jól: több jogom van hozzá, mint önnek. Ön csak a férje, — ámitás, félrevezetés, akaratának megejtése, kijátszása, vagy mit tudom én, minő eszközök tették lehetségessé ezt, — de mi ketten szeretjük egymást, halálos szerelmmel már akkor, amikor ön még nem is volt a közelében. És most is szeretjük egymást, bizonyítékaim vannak erről.

Belátja tehát, hogy nem marad más hátra, mint a gyilkolás. Vagy mondjon le róla önként, váljon el. De tudom, hogy ezt nem teszi. En tehát a társadalmi gyilkolás megengedett módját választom: a párbajt. Remélem, szükségtelen önt másképp megsérteni, hogy hajlandó legyen erre. Megjegyzem előre, hogy ama bizonyítékokat, amelyekről szóltam, semmi szin alatt sem vagyok hajlandó az ön tudomására hozni. Ha elfogadja ajánlatomat, kérem, küldje névjegyét hozzám e

Át is vitte s mikor odaért ahhoz a fához, amelyikre a bot volt akasztva, a legény fölmászott, ráült a botra, ez mindjárt táltossá vált alatta és úgy kiabálta le:

— Kilencvenkilencet már belefojtottál a tengerbe, ha a századikat is belefojtottad, nem kell tovább szolgálnod.

Juj, de mérges lett erre a csunya öregasszony és utána kiáltotta:

— Köszönd kutyanyájú, mert te lettél volna a századik.

De a legény már nem hallotta, röpült a lovával, mint a forgószelel, röpült három nap meg három éjjel és utoljára odaért abba a városba, ahol a beteg királylány volt. Megtalálták az áldozatot s mikor a királykisasszonynak beadták, egyszeriben olyan egészséges lett, mint a malak. Megörült a király és annyi aranyat meg ezüstöt adott a legénynek, hogy alig bírta elvinni.

Nemsokára odaért a másik királyhoz. Mekkora öröm volt itt, mikor megmondta, mit kell tenni. Alighogy fölvettek a nagy kincset, ezüstvirággal virágozott ki a fa és aranykörtét termett. Örömeiben a király mind a huszonnégy kád pénzt neki ajándékozta, királyi ruhába öltöztette és sok, sok katonaságot adott melléje.

Most már ugy ment tovább, mint valami gazdag király. Utoljára odaért a harmadik városba. Volt öröm, mikor kihuzták a malomkövet a forrásból és a víz nagy zúgással megint elkezdett folyni. Ez a király is sok, sok pénzt és még több katonaságot adott neki, s már annyi pénze, annyi katonája volt, mint egy igazi királynak.

Miesoda esodálkozást tett az apja, mikor meglátta a fiát! El se akarta hinni, hogy ez a gazdag király az ő fia, de a legény azt mondta:

— Édes apám, menjen föl a királyhoz, és jelentse, hogy meghoztam a grifmadár farkából a három tollat.

Az apja elment s nemsokára jött a posta a királytól, hogy a legény jöjjön föl.

El is indult. Vitte magával az ötven szekér pénzt, a rémitő sok katonaságot, a három tollat pedig átadta a királykisasszonynak.

Hogy megörült a királylány a három fényes tollnak! Iszen ugy ragyogtak, mint a nap az égen. De még jobban megörült a legénynek, mert szebbet, derekabat hetedhét országban se találhatott volna. Megörült neki a király is, mert iszen ilyen gazdag, nagyurú vőre sehol se tehetett volna szert.

Meg is volt mindjárt a világra szóló nagy lakodalom. Hét cigánybanda húzta és három héti egyre táncoltak. Étel, ital annyi volt, hogy még az ölbeli gyerekek is csibecomb volt a kezében.

Aztán sokáig boldogan éltek s ha meg nem haltak, most is élnek.

sorok vívőjével. Ha nem teszi, akkor is találak módot.

Az ön halálos ellensége:

Oláh Miklós.

... A nyomorult! Erre vetemedett hát! A szerelem nevében! Oh, hogy nem sujtotta le szentségtörő kezét e szó leírásakor a bosszúálló ég villáma! Gyilkolnak hát miattam, — vér folyik — megölik — megölik a férjemet s nekem itthon tétlenül kell vergődöm, várom, hogy mit hoz a következő óra. Halál-e, vagy életet? Bünhődést, vagy megváltást? Istenem, hiszen eléggé büntetél már eddig, minek még ez a megpróbáltatás is?

... Koesi állt meg a kapuban. Mindkét kezemet szívemre szorítom, hogy ki ne szakadjon, ugy dobog. Kitérőlegyek a folyosóra... Oh, szentséges ég! Ott horgoznak az orvosok, feje, karja bekötte... ájult... meghalt... átkozott! átkozott!...

Julius 18.

Tegnap délután öt órakor tért eszméltre. Tehát csaknem tíz óra hosszat hevert ájultan. Eppen eseréltem a jeges borogatást, uj kendőt reaktam lázasan lüktető halántékára, amikor fölnyitotta szemét. Eleinte ugy látszott, nem volt tisztába helyzetével, fél akart emelkedni s szólni szeretett volna, de még gyöngye volt erre. Ujjamat ajkamra illesztve, kértem, hogy maradjon eszében. Az orvosok megtöltötték, hogy mozogjon, beszéljen, vagy igazsá magát. Gyöngyöden, beleegyezőleg bólintott s mintha gyöngye mosoly játszadozott volna szintelen ajkán. Kezét kezem után nyujtotta. Odasimultam hozzá, s ő esékot lehelt kezemre. Abban a percben olyan boldognak látszott. De aztán még erősebben gyultak ki arcán a liz rőzsűi. Istenem, lesz-e elég erőm s kitartásom megküzdeni ezzel a betegséggel? Meg kell gyógyulnia, érzem. Élete az életem, s halála halálom volna.

Az orvosok azt mondják, hogy sebe nem halálos, de sulyos természetű és gondos ápolást

KÜLÖNFÉLEK.

Vágyaim.

Másnak adhat hírt, nevet,
Kincseket a végzet:
Nem kívánok már én mást,
Csak egy csendes fészket.

Járjon más a fellegek
S csillagok közt bátran:
Megmaradok én veled
Lenn, a föld porában.

Fonjon koszorút a sors
Másnak homlokára:
Dalajmnak szerelmed
Legyen csak az ára.

Tölem összeszedhet más
Minden boldogságot:
Nekem elég üdvösség
A te boldogságod!

Horváth Elemér.

Zenés halál.

Budapest, június 7.

II.

Sok operából hiányzik az ördög, bár a szegény publikum gyakran hívja, ha valamelyik rossz tenorista, vagy még rosszabb primadonna énekel. És a tűz birodalmától nem messze esik a vízé sem. Aki látta valaha a *Bolygó hollandit*, tudja, hogy Senta csakis a vízben lelheti halálát. Thomas *Hamlet*-jében Ophélie is hasonló halált hal. Az újabb operák közül *Tasca A Santa Lucia*-ját említjük, ahol a szegény Rosella a tengerbe ugrik és *Falstaff* is csak nehezen menekül a megfúlástól. És hány opera van, amelyek egészen „a vízbe esett”! Többnyire azért, mert vízenyövek voltak.

És elérünk ime az italokhoz. Miféleképpen itt Magyarországon különben sem nagyon izlik az ital, ha nincs muzsika melé. De az operákban még nagyobb szükség van a zenére. Részben azért, mert zene nélkül az opera nem volna opera, meg azért is, mert az operákban használt italok többnyire keserűek, vagy legalább is keserű utóízük van: a halál. Nagy általánosságban *aranypohárban méregital* jelző alatt ismerjük őket. Az opera-irodalom legkiválóbb tehetsége a méregkeverés terén *Lukrécia Borgia*. A általánosan szeretett ferrarai hercegnő iparszerűleg és nagyban üzte foglalkozását. A detailisták között szerény helyet foglal el Cherubini *Medeja*, aki vetélytársának Nerisnek adott méregitalt. Szerelem, gyűlölet vagy féltékenység előzi meg többnyire a méreghalált. Verdi, a szelidlelkű öreg maestro a *Troubadourban Leonorát* és *Miller Luiseban* a cim-

kiván. Elmondták, hogyan történt a párbaj. A első lövés férjemé volt, mind a tíz lépés advance megtette. Golyója célt tévesztett. Most az ellenfél lött, szintén megtéve az advanceot, tehát tíz lépésnyi távolból. Hídeg nyugalommal, hosszasan célzott s golyója férjem felső karját zúzta össze. Ezzel be volt fejezve a párbaj.

Tehát meg sem sérült. Gazul, mint a tolvaj, lopózott családai életünkbe. Megmérgezte életemet, ellopta reményemet a boldogságra. Majd hiuzként ártatlan férjemre vetette magát. Foga szinte csattog, szeme szikrázik a vérszomjól. Egyenlő küzdelemben állunk szemközt s a becsületes elhull, a gaz diadalmasodik. Ki mondja még, hogy van igazság e földön?

Julius 22.

Ma végre annyira csillapult a láz, hogy az orvosok megengedték a hazautazást Iratosra. Kipárnázott, ruganyos kerekű kocsin hajtottunk a pályaudvarba. Csak az öreg Orbán volt velünk, a család régi bizalmasa, az iratosi járás orvosa. Férjemnek legtbő bizalma mindig benne volt és én is nagy megkönnyebbülést éreztem most, hogy ez a sok halavány, komor fővárosi orvos elmaradt mellőlünk. Szótalan, zajtalan járásuk-kelésük férjem körül, idegen műszavai, titkos tanácskozásuk aggodalommal és rettegéssel töltött el; mintha gyászmadarak, a halál előhírnökei repdestek volna körülöttünk. A jó, öreg Orbán doktor, az egészen más. Ő soha sem használ idegen műszavakat, mindig jókedvű, s rózsás, életerős arcáról, szép kék szeméből csakugy sugárzik a jószág és az emberszeretet. Néha egy kissé gorbos, különösen, ha a beteg rakoncátlanodik, de akkor is olyan módon, mint a szülő gyermekéhez. Férjemet s most már engemet is, ugy tekint, mint a gyermekeit. A párbaj után első dolgom volt, hogy távirattal hívjam a fővárosba.

(Folytatása következik.)

szerep hősnőjét méreggel öli meg. Schiller *Armány és Szerelem*-ben Louisa kisasszony limonádét iszik. Amiből az tűnik ki, hogy a német módszer gyengédebb mint az olasz.

Romeo és Júlia tragikus vége sokkal ismeretlenebb Shakespeare tragédiájából, mint Bellini és Gounod operájából. Chelius *Haschisch* címmel írt operát, amelyben a cím okoz halált. A Meyerbeer-féle manzanilla-fa illatának még sok *Afriki* nő fog áldozatul esni. Delibes datura virága miatt sok *Lakmé* halt már meg. És ha valaki azt kérdezné, *Tristan és Isolde* hogyan haltak meg, a nagy Rikárd Braugamhoz utasítan, aki még sokszor ad a hőspárnak varázstitalt.

Mint hogy a kigyómárás is a mérges halálokhoz tartozik, Freudenberg és Enna *Kleopatra*-ját ne feledjük ki. Furcsa halál a *Don Quixote* halála. Mert a lovagregények olvasása csak ritka esetekben okoz halált. A megtört szívek csarnokában találjuk Wagner *Tannhäuser*-jének Erzsébetét.

A zenei orvostan néhány érdekes „eset”-et produkált. A megzenésített tüdővész mestere Verdi. Tanu erre *A tündér nő*. Verdi bárjai nem hagyják nyugodni az ifjú olasz zeneköltőket. Leoncavallo a *Mediciek*-ben Simonettát és Puccini a *Bohémek*-ben Mimit a tüdőbacillusokkal taktus szerint pusztítja el. A verizmus Krisztinát, Giordano, *Mala vita* című operájában Krisztinát is ebbe a társaságba sorozza. Versenyen kívül áll Samora *Mártír nő*-je, aki egy tepsi segítségével hal meg.

A dán Enna egyik ifjúkori operájában *A boszorkányban* a címszerep személyesítőjét zenekísérettel közeveti agyon. Az építés művészetét szereti Verdi, aki *Aidá*-t és Radamest befalaztatja. A magyar operákban is sokan halnak meg. *Bánk bán* türe okozza Gertrudis halálát. Melinda a Tiszában leli halálát, Goldner *Sáva királynőjében* Assad és Sulamith eléggé excentrikus halálméret választanak. A szammum szele temeti őket el. Gróf *Zichy Géza* is kegyetlen zeneszerző. *Alárban* és a *Roland mesterben* gyilkol. *Hubay Jenőnek* jobb szíve van. *A falu rosszában* Gündör Sándort küldi a vízbe ugró Feledi Boris után. A legutolsó magyar operában pedig *Lehár* lefőzi összes kollégáit, mert a *Kukuska* hőseit a hó alatt konzerválja jóidőre.

Hogy milyen halálméretet kapunk még az operákban, azt csak az isten tudja. *André Chenier*-ben elérték a guillotint. Csak az akasztófa hiányzott még. De ahhoz is van szerencsénk *Tuille* legújabb operájában.

A mérték betelt. A zeneszerzőknek nagy választék áll rendelkezésükre és nem családunk, ha azt hisszük, hogy használják is majd azt a halálméret-raktárt. És ha így halad az öldöklés, eljutunk odaig, hogy az a tenorista, vagy primadonna, aki természetes halálal hal a színpadon — szerencsés embernek mondhatja magát.

Font.

† **Napoleon — Bourbon.** A „Revue des Deux Mondes” legutolsó száma részleteket közöl *Provence* gróf levelezéséből, amely az első császárság idejéből való. Többek között az egyik levélben ez olvasható:

Napoleon barátai elhíresztelték, hogy az első konzul a Bourbonok véreből származik és hogy ő az a férfi, akiről a jóslat beszél, hogy „el fog jönni egy hős, a Bourbonok legtisztább véreből, aki a forradalom szerencsétlenségei és felforgatásai után, vissza fogja hódítani ősei trónját.” Ezt a rejtélyt ilyenformán magyarázták: XIV. Lajos ikertestvérét, mint testleg gyengébbet, Sainte-Marguerite szigetére vitték, hogy elkerüljék a zavarokat, amelyek annak a trónkövetéséből származhatnak. Fogságában a herceg megismerkedett *Bompar* helytartó leányával, akibe szerelmes lett. Az udvar avval a feltétellel egyezett bele a házasságba, hogy *Bompar* leánya megosztja a herceggel örökös fogságát és a születendő gyermekeknek saját nevet adja. Mielőtt azonban az első gyermek megszületett, a fiatal asszony megszökött a szigetről és Corsikába vonult vissza, ahol csakhamar életet adott egy fiúnak, akit *Bonnepart*-nak nevezett el. Ebből származott azután olasz fordítással: *Bonaparte*.

† **Fecskék pusztulása.** A fecske isten madara, s nálunk például erőszakról alig véss el néhány is, a fecskéhez nyulni szentségtörés. A *La Nature*-ben pedig azt írja C. Oustalet, hogy északi és középső Franciaországban óriás mértékben pusztítják a rovarirtó madarakat, de legfőképpen a fecskéket. Parisban és Franciaország északi részében csaknem teljesen kivesztek a fecskék, aminek itt-ott lokális okai vannak, de a legnagyobb baj mégis csak abban az irtó háborúban rejlik, amelyet Dél-Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban és Észak-Afrikában indítottak a vándormadarak ellen. Algírban és Észak-Afrikában épp úgy adják-veszik a fecskéket, mint a fenyvesmadarat, s csinálnak belőle nástótot, amely

Franciaországban az ott rendkívül kedvelt pasciós-pástótot pótolja. Hanem a legtöbb fecske mégis csak a rettenetes divat karmai közé került a nyolcvanas évek vége felé. Rémszámokat közül erről Oustalet. Egyetlen kereskedőnek a boltjából kétezer fecske vándorolt ki a közönség körébe egy tavaszon, 1895. januártól 1896. áprilisig százezerkilenc lada megölt madár érkezett vasuton 11,000 kilogramm súlylál. Nagyobbrészt pascirták és fecskék voltak, legalább két millió darab.

† **Kutya, majd irodalom.** Egészen a minapáig az ugynevezett „Kutya-teá”-kért lelkesedtek Londonban az előkelő hölgyek. Ezek olyan teásösszejövelekre valának, amelyekre a hölgyek elvitték kedvenc kutyáskáját. Majd megváltozott az izlés hirtelen, s most már cserben hagyták a kiváló dámak a kutyát és kitüntető figyelmükben részesítették az irodalmat. És pedig újra a teásösszejöveletekkel kapcsolatosan olyanformán, hogy a meghívott vendégek, akik hölgyek, urak vegyesen, tartoznak magukat valami jelvénynyel ékesíteni, amely legkedvesebb könyvüknek a címét szimbolizálja. Valami kis nippeseket aggnak a vendég urak és hölgyek magukra s azokkal megindul a társasjáték. Tudniillik a csecsbecsésből ki kell találni az illető könyvcímét. Van két díj is: az egyik annak a számára, akinek a titkát a legbajosabb kitalálni, a másik annak a számára, aki a legtöbb könyv címét találja ki. Volt már néhány ilyen tauzsonna, s ezeken kísérlet, hogy a vendégek nippjei nem éppen a legremekesebb műveknek a címére vonatkoznak. Egyik uron két kis fabábu lógott, ami azt jelentette, hogy legszívesebben olvassa az „Égi irkek”-et, egy kis bronzból való ördög, szemében kristálykönyvekkel a „Sátán gondjai”-t jelentette. Egyik előkelő szalonban viselt valaki egy bioiklét, zománczott rézből. Kitalálták azt is, mit jelent: „A szerencse kerekai”. És így tovább.

† **Medveviadal.** Talán meg is fog honosulni a sportnak az a fajtája, az alapja legalább meg van vetve. És pedig Olaszországban. A milanoi királyi kastély kertjében történt az első medveviadal. Signor Gian Carlo Gallarati Scotti, Molfetta hercege néhány esztendővel ezelőtt vásárolt a Kárpátokban egy medvebocot, s betanította mérkőzésre. A herceg izmos fiatalember, s ha medvéje a hátsó talpaira ágaskodik, akkor eléri az ő magasságát, s ámbár a medve sokkal erősebb, ezzel szemben viszont a herceg ügyességével segít magán. Persze arra nem kerül a sor, hogy a mackó a karmait is használja, ámbár minden szelidítés ellenére nagy kedve volna hozzá a küzdelem hevében. Természetesen éppen ebben rejlik az izgalom. A medve mindig bele szeretné vágni a karmait a herceg husába, ami azonban sohasem sikerül neki. A minap jótékonycéllra lépett fel a herceg a milanoi királyi kastély kertjében. Legalább félóraig volt együtt a medvével egy nagy kretreben és óriás elismerést vitt ki magának.

† **Szórakozottság.** Egy fiatal orvos (fől s alá rohan izgatottan a szobában): Borzasztó! Borzasztó! A barátja: De hát mit nyargalsz, mi bajod? Az orvos: Borzasztó! Egy halotti bizonyítványt állítottam ki s „a halál oka” rubrikájába a nevet irtam bele!

† **A napernyő.** A kis Berta kap egy apró napernyőt. Örül neki nagyon Bertácska és örömeiben lelkesen felkiált:

— Ó, ezt egész életemben használni fogom!
— És ha — férjhez megy, mit csinálsz vele?
— Hát... hát... akkor odaadom majd a gyermekeimnek.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, június 10.

Értékület. Az elmúlt héten a tőzsde forgalma szűk körre szorított és az üzlet irányzata nyugodt volt. Csak a Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog-Hitelbank iránt mutatkozott érdeklődés. A közlekedési értékek a termékekjavultak. A helyi piacon a Villamos városi vasut részvényei emelkedtek.

Gabonaüzlet. (*Goldmann és Engel* jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Az időjárás e héten nyugodtára szaraz, derült és meleg volt, habár a hét vége felé mérsékelt légáramlatok a hőmérséklet csökkentését eredményezték. Csapadék egyes vidékeken csak szorványosan fordult elő és a vetések állása — kevés kivétellel — teljesen kielégítő. Rozsdabírok érkeznek ugyan, ezeknek azonban nem tulajdonítanak fontosságot, épp oly kevésé, mint ama jelenté-

seknek, melyek a köd okozta üres kalászkokról szólnak. A várható terméseredményt illetőleg a remények így nagyobbára bizalomteljesek és kívánatos volna, hogy azok ilyenek is maradjanak. A külföldön a helyzet a termést illetőleg keveset változott. Az európai kiviteli államok, tekintettel az eddigi kedvezőtlen időjárásra, már gyengébb chanceokkal bírnak, míg a középeurópai beviteli államokban a termékek kedvezőek. Oroszországból és Romániából e héten is érkeztek panaszok és az eddigi, helyenként előfordult elégtelen csapadék helyett bő esőzésre volna szükség. A francia termést ez idő szerint csupán 7 millió hektoliterre becsülik a tavalyin alul, míg Németországban a múlt évhez megfelelő termést várnak. Az amerikai jelentések e héten kevésbé kedvezőtlenek, a várható terméseredmény azonban mindenesetre a tavalyin alul marad. Az argentiniai kínálat ugyancsak tetemesen gyengült.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg a különböző termékek árszintjeinek alakulását ugyan ösztönzést adtak, hogy az üzletlen részt vegyen, ez azonban csak nagyon óvatosan történik és az árakban jelentékenyebb változás sem észlelhető. Amerikában a látható készletek tetemes gyarapodása — buzában 1,093.000 bushell — és gyengébb kiviteli kereslet az árfolyamok csökkentését eredményezte, annál inkább, mert a vetések állása felül is kevesebb panasz érkezett. Angliában a multheti jobb kereslet gyengült és az üzlet mérsékelt korlátok között maradt. A francia piacokon az árfolyamok ugyan gyakrabban variáltak, a múlt héthez viszonyítva azonban alig változtak. Az összes többi kontinentális piacokon a fogyasztási kereslet valamivel jobb volt ugyan, a nélkül azonban, hogy ez az árakulást jelentékenyebben befolyásolta volna.

Nálunk a kínálat buzában gyenge, míg a kereslet aránylag jó maradt. Takarmánycikknek kevésbé találtak érdeklődésre.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelentetjük:

Buza a hét kezdetével, tekintettel az emelkedő határidőpiacra, a malmok jó vételkedve mellett 5—10 krral magasabb áron volt elhelyezhető; a kereslet azonban gyorsan alábbhagyott, a midőn a határidő-árakban visszaesés következett be. A határidőpiacon eseményei egyébként az egész hét folyamán befolyásolták a készáruüzlet forgalmát: emelkedtek, ha az októberi buza drágult és csökkentek, ha az októberi buza lanyhult. A hét vége felé a kereslet valamivel intenzívebb, minthogy úgy látszik a lisztüzlet is élénkebb és a kínálat nyersaruban gyenge. Kisebbség árvaltozások mellett szilárd hangulaban zárul az üzlet, mellyel árak 15 krig emelkedtek. Az összforgalom 90.000 mm. Idegen buzákban a kínálat korlátozott. A helybeli „konzorciális buzák”, melyek tetemes része oláh és szerb áruból állott, nagyobbára elkelték, újabb hozatalok pedig, tekintettel a balkán államok kedvezőtlen termékelőállítására, egyelőre nem várhatók. A hetihozatal 31.000 mm. tesz ki.

Rozs a hét kezdetével, bár csupán a fogyasztás céljára, jobb érdeklődésre talált és teljes mult heti áron volt elhelyezhető. A kereslet azonban hamarosan megszűnt és az árak alig tartottak. A forgalomban volt 5000 métermáza minőség szerint 690—720 forintot ért el helyben és Budapest távolságában átvéve. Prima árul valamivel drágábban is volt elhelyezhető.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) továbbra is el volt hanyagolva és nehezen volt értékesíthető. A forgalom gyaragosk és hízalóknál egyaránt kismérvű maradt és helyben 6.15 forintig fizettek. Szerb árpából helybeli gyaragosknál 4500 métermáza kelt el 5.70—5.80 forintos áron elváltoltan helyben.

Zab elég bő kínálat és aránylag jó vételkedve mellett arában változatlan maradt. A forgalom cirka 4000 métermázaszt tesz ki, melyért szin és tisztaság szerint 5.70—6.— forintos fizettek helyben.

Tengeri csak korlátozottan volt forgalomban és néhány krajcarral a folyó határidő árán felül jegyez. Állomasokon átvéve elszállítási célokra, különösen a Tiszavidéken volt jobb kereslet és valamivel a mult heti árnál többet ért el.

Olajmagvak: Kaposztarepce üzlet nélkül névleg 11.25—12.— irton jegyez. Vadrepce 5.——5.50 frton, lenmag 11.——12.— irton, gombpaca 9.75—10.50 frton. Kaposztarepce 1899. augusztusra szilárd irányzatot követett és 12.75 irtig jegyzett, utóbb azonban ismét csendesebbre fordult és 12.50—12.55 frton zárul. Új banati repce júliusi szállításra banati hajóállomasokon 10.50—11.— irt között adatott el. Kendermag 11.——11.50 frt helyben.

Vetőmagvak: Vöröshere változatlan. Bánati vöröshere 38.——40.— irt, felvidéki aru 40.——45.— frt, luerna 45.——47.— frt, muharag 6.——6.50 frt, búkköny 5.25—5.50 frt, baltaim 12.50—13.50 frt között jegyez helyben.

A határidőüzlet a lefolyt héten igen gazdag volt árvaltozasokban. Az aremekedes Berlinből indult ki, hol a Deloroszországból érkezett rossz hírekre az arakat tetemesen emelték. A további emelkedésnek a newyorki hanyatoló arfolyamok alottak utat. Nálunk az üzlet kezdeten a kuiluss eszázóztul rendszeren nagyobb eladásokat, számítva a vidékről vart eladási rendelésekre, mikor sztan ezek kinaradtak, ez eladások magasabb arfolyamok mellett storniroztattak s ez rendszeren naponta történt.

Részleteink különben a következők:
Buza októberre 8.80—9.00—8.66—8.90—8.68—8.85—8.77 forint után 8.80—8.81 forinton zárul.

VASSBUTOROK, DIVATÁRUK, PÉNZSZEKRENYEK, GYERMEK-RUHÁK, FA-BUTOROK, KALAPOK, UTAZÓ-CZIKKEK, CZIPÓK, ÉZÜST-ÉKSZER, OPTIKAI-CZIKKEK, STONCEK

PÁRISI NAGYÁRUHAZ!

BUDAPEST, VII. KERÉPESI ÚT 38.

NÁSZ-és ALKALMI AJÁNDÉKOK.
TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.
KÉPES NAGYÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

FEGYVEREK, JÁTÉK-ÁRUK, INGA-ÓRÁK, DISZMŰ-ÁRUK, ZSEB-ÓRÁK, CHINA-ÉZÜST, ESERNYŐK, SZÖVETEK, KOSAR-ÁRUK

Minden 10 frtnyi bevásárlásnál, 1899. június havában a Párisi Nagy Áruház bármely fénykép után, művészies hű kivitelben, 60 cm. nagyságban 3 napalatt szállít. — A világ egy műintézte sem képes egy ily ingyen képet önmagában 10 frtéért elkészíten.

SENSATIO egy életnagyságu fényképet INGYEN

Kitűntve 32 éremmel.

A nyers anyag grandios megvalósulása bizossítja a gyártmány méltányos árát és kitűnőségét.

A Hartwig és Vogel-féle gyár Ausztria-Magyarország legnagyobbika, berendezései a legjobbak és legcél szerűbbek!

Czapo Enciclopedia
Kiadós, tehát olcsó!
Elismert kitűnő minőség!

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Az ADRIANCE, PLATT és Co. new-yorki gyár világhíré „ADRIANCE” kévekött, marokrakó-, arató- és fűkaszaló gépeinek

A V. Vermorel-féle villefranchei gyár világhíré „ÉCLAIR” peronosporafeskenőgének

magyarországi kizár. képviselőte.

Minden a mezőgazdaság keretéhez tartozó szükségletek, mint:

VETŐMAGVAK, MŰTRÁGYÁK, ANYAGOK, SZERSZÁMOK, GÉPEK stb.

legutányosabb beszerzési forrása.

A szövetkezet alapszabályait és a havonként kétszer megjelenő ÜZLETERESÍTŐ-jét barkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Bámulatos olcsóság!!!

Az alant felsorolt művek, a míg a készlet tart, mélyen leszálított áron kaphatók:

VASS JÓZSEF
minta-antikvárium és könyvkereskedésében
Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. sz.

- Ezeregy éjszaka. (Arabok regék). Az eredeti nagy kiadás után fordította Vörösmarty Mihály. 4 kötet. 2. és 3. kötetben (8.—), 3.—.
- Öt nyelvről szóló. A magyar, német, francia, angol és olasz nyelv szótára. Szerk. Somogyi Ede. 2 kötet. Diszes kötetben (15.—), 8.—.
- Fischer Sándor. Ford. Tolnai Lajos. Petőfi Sándor élete és művei. Előszóval ellátta Jókai Mór. Pényves díszkötésben (6.50), 2.50.
- Farkas Emőke. A szabadság vértanúja az Újpelethen. Ujdoncság! 1.—.
- Flammarion Csmille. A csillag-világ csodái. Népszerű csillagászat és az égbolton egyenes leírása. Teljes kiadás. Művészeti kivitelű ábrákkal, csillagászati térképpel. 2 kötet (1.80), —50.
- Ugyanaz. Fényes díszkötésben (2.50), 2.—.

Magántanulók használatára.

- Gáspár nyomán Katona H. Rezső. Gyakorlati angol nyelvtan 40 leckében (1.50), —50
- Kolcz J. Endre. Langenscheidt tanmódoja szerinti gyakorlati olasz nyelvtan 40 leckében (1.80), —50.
- Roboz András. Gyakorlati német nyelvtan 40 leckében. (1.50), —50.
- Tizsa Gyula. Gyakorlati francia nyelvtan 35 leckében. (1.50), —50.
- Kolcz J. Endre. Olasz-magyar és magyar-olasz szótár 1898. Diszes kötetben (1.50), —90.
- Welczke László. Kis lexikon. Az összes tudományok tárháza. Piros vászonköt. (4.—), —90
- Falicsa nagy francia szótára. A magyar-francia és francia-magyar nyelv teljes szótára. 6 kötet fénycsodában (20.—), 4.—.
- 1. Ohnet György. A banya. Regény 2 kötet. (1.50), —25.
- 2. Ohnet György. A vasváros. Regény 2 kötet. (1.50), —25.
- 3. Dumas. Kaméliás hölgy. Regény. (1.—), —25.
- 4. Feuilleton. Egy szegény ifjú tört. Regény. (1.50), —25.
- 5. Maupassant de Guy. Fifi kisasszony. (1.—), —25.
- 6. Maupassant de Guy. Boldog és boldogtalan szerelem. (1.—), —25.
- 7. Maupassant de Guy. Mámortörténetek. (1.—), —25.
- 8. Zola Emile. Nana. Regény. (1.—), —25.
- 9. Zola Emile. A pénz. Regény. (1.—), —25.
- 10. Prevost Marcel. Félzsidók. Regény. (1.50), —25.

A 10 mű egyszerre véve 12 frt helyett csak 2 frt.

- Molnár Ferenc. Csodák éjszakája. Ujdoncság. (1.—), —50.
- Gútlus. Humoros történelmi karcolatok. (1.—), —40.
- Koltányi Béla. Takarmányozás. (3.50), —80.
- Darwin Charles. Az ember származása és az ivari kiválás. —80.
- „Nú”. Kóser adomák és rituális viccek gyűjteménye. —25.
- Kakas Márton Alburna. Képes viccek gyűjteménye 1897. évre. (—50), —25.
- Hosszabbok Dekameron elbeszélései. (1.—), —40.
- Oh. Azok az egyszerűk. Sikertörténetek gyűjteménye. (—50), —25.
- Makai Emile. Újabb kéteményei 1896—1898. —50.
- Ugyanaz. Fényes díszkötésben. —80.

Egyes könyvek, úgy mint egész könyvtárak a legmagasabb áron megvételnek. Kimerítő könyvjegyzék leszállított áru művekről kívánatra ingyen és bérmentve.

„Fairbanks” mérlegek

százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak és a **hid minden pontján egyenlően mérlegelnek.**

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raklári mérlegeinket, különösen gazdaság, gazdaságok, közegek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánljatjuk, gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek.

FAIRBANKS” mérleg- és gépgyár részvény-társaság
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.
Megrendelések közvetlen:
Központi irodánkhoz: Andrassy-ut 41. sz. intézendők.

EGYETEMES

REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára esinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetem-es Regénytár eddig megjelent köteteké.

- Ouida. Freskók.50
- Pekár Gyula. Lavina.50
- Pekár Gyula. Hatalom.50
- Petelei. A fűlemle. Elbeszélés.50
- Prevost M. A titkos kert.1.—
- Rákosi V. Téli regé.50
- Reade Charles. Titok.1.—
- Roberts Sándor. Lou.50
- Rovetta G. Az első kedves.50
- Rovetta. Egy leány miatt.1.—
- Thury Z. Ulrich ö-hadnagy.50
- Savage R. H. Hivatalos felelés.50

„Budapesti Napló” kiadóhivatalában,

József-körút 18.

2 frt terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beutalása ellenében teljesítenek.

BALATON-FÜRED,

gyógyfürdő és a Balaton metropolisa
22 Zala vármegyében. 22 Posta és távirtda helyben. 22

Fürdőidény május 21-től szeptember végéig.

Azon gyenge útlók és mellbetegek, kik B-Füred kedvező kilmáját előbb élvezni akarják, már május 16-ától itt minden kényelmet — meleg fürdők kivételével — találhatnak. Tiszta czondu, enyhe, egyenletes toparti levegő; érvényes, sza, széles vas vasas források; (uhágyo-, te-, szőlő-, másságyóvgyvód; szénavaas malg-peszeó és szénavaas hideg fürdők, szőlődő, ruhakanyok, balatonparti hidegfürdők és uszadék. Orvosi tekintélyek igen ajánlják: Feszesség, szőlőgy, gümöskö, szőlő, kőszőlő, légszuszerek hurutos bántalmat, rekedtség, vértképes, gyomor és bélhurut, máj- és lépvérbeteg, női balok és idegbántalmakban.

Életrangu fürdőintézet.

Hegyektől védett gyönyörű fekvés, diszes és célszerű berendezés: gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, tereza, színelőadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly-udvarban, az Erzsébet- és Klótid-udvarokban és a Grand-Hotelben; csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d’hote: couvert 1 frt 50 kr. Szobák 40 krtól 5 frtig kaphatók. Június 15-ig és augusztus 21-éig a szezon végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés a Grand Hotel éttermeiben 20 százalékkal olcsóbbak.

Vasuti állomások Siófok és Veszprém; Siófoktól Füred gőzhajón 1 óra. Veszprémtől kocsin 1 és fél óra. Vasuti szezonjegyek 33 egyharmad százalékos kedvezménynyel, menettéri jegyek — 3 napra — féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főirovsa dr. Huay István, kir. tan. Lakásmegrendelések — előleg beutalása mellett — Lingl Valerián fürdőigazgatóhoz intézendők Balaton-Füredre. A balatoniföldi ásványviznek, mely mint étrényi víz is igen kedvelt, forráktárosa Édeskúty L. ásványvizszállító Budapestben. Ezekivül kapható Szemerey Jánosnál Veszprémben és Lichtner Antalnál Szekesfehérvárott. Prospektusokkal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

s. és kir. szabad. Ditrichstein-féle poloskairtózsernek üvegenként 15. 40. 75. 1.50 és 3 forint. Kitűnő rovarpor sváb és oroszférgék ellen csomagonként 20. 40. 1 frt.

DITRICHSTEIN MÓR

Lakás- és ablaktisztítási v. padlóbeeresztési vállalat

VII., Nyár-utca 34. * Telefon 14—59. sz.

Poloskák, sváb és orosz férgék gőzgéppel alaposan kiirtatnak akár tapetás, akár festett lakásokban. Főraktára a s. és kir. szabad. Ditrichstein-féle poloskairtózsernek üvegenként 15. 40. 75. 1.50 és 3 forint. Kitűnő rovarpor sváb és oroszférgék ellen csomagonként 20. 40. 1 frt.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó, diófa fényezett ...	34 frt	1 ebédlőszék, ó-német stíl ...	4 frt
2 ágy, diófa, fényezett ...	22	1 íróasztal, 3 fiókos ...	16
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett ...	8	1 hálósoba, matt diófa ...	125
1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett ...	14	1 hálósoba, faragott ...	170
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt ...	38	1 garnitúra erépe- vagy bourette-behuzat ...	60
2 ágy, magas, diófa, matt ...	38	1 garnitúra selyem-behuzat ...	80
2 éjjeli szekrény, diófa, márványtal ...	22	1 garnitúra plüss-behuzat ...	95
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv. ...	46	1 szalonasztal ...	10
1 diván, magas támla szőnyeggel ...	40	1 consol márványtal és tükör ...	26
1 ebédlő-asztal, diófa, matt ...	14		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi sztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetter és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

